GERENDÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK

2026. SZEPTEMBER 22. NAPJÁN TARTOTT

SORON KÍVÜLI NYÍLT KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

19/2026.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült Gerendás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 22. napi *soron kívüli, nyílt* testületi ülésén 14:00 órai kezdettel.

Ülés helye: a Hivatal tanácskozó terme
5925 Gerendás, Petőfi u. 2.

Jelen vannak:
Kurilla-Simon Annamária polgármester,
Németh Béla, alpolgármester
Csizmadia Zoltánné,
Szkaliczki Tibor,
Vicziánné Fabisz Melinda,
Viczián Tamás települési képviselők.

Tanácskozási joggal meghívottként vannak jelen:

Fekete Zita, aljegyző

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Köszönti a megjelenteket, megállapítja, hogy az ülés határozatképes.

Javaslatot tesz a megtárgyalandó napirendi pontokra, a meghívóban megküldött napirendi pontok szerint.

Aki egyetért a napirendi pontok elfogadásával, kézfeltartással szavazzon!

A képviselő-testület a javaslatnak megfelelően, a 6 jelenlevő tag közül **6 igen** szavazattal, egyhangúlag az alábbiak szerint fogadta el a tárgyalandó napirendi pontokat:

Napirendi javaslat:

Nyílt ülés keretében:

1.) **A települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag pályázattal kapcsolatos döntések meghozatala**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

2.) **Csatlakozás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer a 2027-es évben**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

3.) **Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálata, a Digitális Akcióterv, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer és az Üzleti modell, finanszírozási terv elfogadása**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

1.napirendi pont: A települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag pályázattal kapcsolatos döntések meghozatala

Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Úgy tudom, hogy a Szociális Bizottság tárgyalta. Milyen döntésre jutottatok?

Vicziánné Fabisz Melinda, képviselő: Igen, tárgyalta és elfogadásra javasolja.

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Az a nehézség ennél a pályázatnál, hogy nem tudjuk, hogy mennyit kapunk. Én továbbra is azt gondolom, hogy szénre érdemes pályáznunk, a tűzifának nagyon magas a szállítási költsége, a feldolgozása. Óriási plusz költséget jelentene. A zsákos szén könnyebben adagolható. A kiosztás is sokkal egyszerűbb, mint a fa, januárban pedig fát is osztottunk az államon keresztül. Tavaly 318 mázsát igényeltünk és 200-at kaptunk, de most nem tudunk viszonyítani, 350-et szeretnénk igényelni. Az önrész és a szállítás minket terhel. Amennyiben nincs kérdés, aki támogatja a pályázat benyújtását, kézfelnyújtással szavazzon!

A Képviselő-testület jelen levő 6 tagja közül **6 igen** szavazattal, 0 tartózkodással, 0 ellenszavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

55/2026. (XI.22.) sz. önkormányzati határozat

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) úgy dönt,

1) hogy pályázatot nyújt be a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által - az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével - meghirdetett a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 3. melléklet 2.3.1. pontja szerinti szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás igénylésére,
2) a Képviselő-testület a 350 q barnakőszén támogatás igényléséhez szükséges 444 500,- Ft–os önerőt a 2026. évi költségvetés terhére biztosítja,
3) a Képviselő-testület vállalja, hogy a tűzifa elszállításával, illetve a támogatásban részesülők részére történő kiszállításával kapcsolatos költségeket a 2026. évi költségvetési terhére biztosítja.

4) a Képviselő-testület vállalja, hogy a szociális célú tüzelőanyagban részesülőktől ellenszolgáltatást nem kér.
5) A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a pályázat benyújtásával kapcsolatos teendőket tegye meg.

Határidő: 2026. 09.30.
Felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Igen, a rendeletről is külön kell dönteni. Az egyedül élőknél emeltünk 151.050, családnál maradt a 128.250. Alapul vettük, hogy tavaly mennyien kaptak. Nehéz előre kigondolni, hogy hogyan osszuk, de én bízok abban, hogy nem fog kiesni rászoruló.

Vicziánné Fabisz Melinda, képviselő: Tavaly esett ki?

Fekete Zita, aljegyző: Olyan volt több is, hogy valaki bejött, érdeklődött, megbeszéltük a jövedelemhatárt és be sem adta.

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Kérdezném, hogy van -e valakinek ezzel kapcsolatban kérdése, észrevétele? Amennyiben nincs, aki egyetért a Rendelet módosításával, kérem kézfeltartással szavazzon!

A Képviselő-testület jelen levő 6 tagja közül **6 igen** szavazattal, 0 tartózkodással, 0 ellenszavazattal, - egyhangúlag – az alábbi rendeletet alkotta:

Gerendás Község Önkormányzata
Képviselő-testületének
6/2026. (IX.23.) önkormányzati rendelete

a szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás felhasználásáról

A rendelet a jegyzőkönyv részét képezi.

2.napirendi pont: Csatlakozás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer a 2027-es évben

Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Előterjesztést megkaptátok. Szerintem nagy segítség a főiskolásoknak, egyetemistáknak, tavaly 6000 Ft-ot adtunk.

Fekete Zita, aljegyző: Most még csak a csatlakozásról kell dönteni.

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Most még csak a lehetőségről, de úgy gondolom ezzel a kis pénzzel is legalább tudjuk támogatni a felsőoktatásban tanulókat. Amennyiben egyetértetek a határozati javaslattal, akkor kézfelnyújtással jelezzétek!

A Képviselő-testület jelen levő 6 tagja közül **6 igen** szavazattal, 0 tartózkodással, 0 ellenszavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

56/2026. (XI.22.) sz. önkormányzati határozat

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete

1. nyilatkozik, hogy a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer pályázati kiírását megismerte,
2. a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer csatlakozási nyilatkozatában foglaltakat tudomásul veszi és az abban foglaltak alapján csatlakozni kíván a pályázathoz a 2027. évben is,
3. felhatalmazza Kurilla-Simon Annamária polgármestert a csatlakozási nyilatkozat aláírására és minden szükséges intézkedés megtételére.

Végrehajtásért felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester
Határidő: a csatlakozási kérelem benyújtására 2026. szeptember 30.

3.napirendi pont: Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálata, a Digitális Akcióterv, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer és az Üzleti modell, finanszírozási terv elfogadása

Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Ami ebből a mi részünk volt, és átbeszéltünk, hogy Gerendásra milyen fejlesztési projekteket írtam be, azpk valahol a 900 oldalban benne vannak. Amit lehetett, mindent beírtunk. Amennyiben nincs hozzászólás, aki egyetért a határozati javaslattal, kézfelnyújtással szavazzon!

A Képviselő-testület jelen levő 6 tagja közül **6 igen** szavazattal, 0 tartózkodással, 0 ellenszavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

57/2026. (XI.22.) sz. önkormányzati határozat

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte és elfogadja jelen határozat 1-5. mellékletében foglaltak szerint Békéscsaba és

városrészége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálatát, a Digitális Akciótervet, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszert és az Üzleti modell, finanszírozási tervet.

Felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester
Határidő: 2026. szeptember 30.

(A mellékletek az előterjesztésben megtalálhatóak.)

Kurilla-Simon Annamária, polgármester: Amennyiben nincs több kérdés, akkor köszönöm szépen a munkát, az ülést 14:19 perckor bezárom.

K.m.f.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

Fekete Zita
aljegyző

Gerendás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2026. (IX. 23.) önkormányzati rendelete

a szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás felhasználásáról

[1] Jelen rendelet megalkotásának célja, hogy szabályrendszert alakítson ki a szociális célú barnakőszén támogatás igénybevételére, ezáltal lehetővé tegye a településen élő szociálisan rászoruló személyek téli időjárásra történő felkészülésének, átmeneti, kiegészítő támogatását.

[2] Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében biztosított jogalkotó hatáskörében eljárva rendeletet alkot. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoctv.) 45. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el.

1. §

(1) E rendelet területi hatálya Gerendás község közigazgatási területére terjed ki.

(2) E rendelet személyi hatálya Gerendás község közigazgatási területén élő, a Szoctv. 3. §. (1) bekezdésében meghatározott személyekre terjed ki.

2. §

Természetben nyújtott szociális barnakőszén támogatásra nem jogosult az a személy, aki:

a) Gerendás településen állandó lakcímmel vagy bejelentett tartózkodási címmel nem rendelkezik,

b) akinek családjában az egy főre eső jövedelem meghaladja:

ba) egyedül élő esetén a szociális vetítési alap összegének 530 % -át, azaz 151 050,- Ft-ot,

bb) családban élő esetén a szociális vetítési alap összegének 450%-át, azaz 128 250,- Ft-ot.

3. §

(1) A kérelem elbírálásakor előnyt élvez(nek):

a) aki a Szoctv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak ellátására, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásban (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családok,

c) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok,

d) az egyszszülős háztartások,

e) az a család, amelyikben rokkantsági ellátásban részesülő él,

f) a 65. év feletti, egyedül élő nyugdíjasok, akiknek a nyugdíja nem éri el a 150 000 forintot,

g) a három- vagy több gyermeket nevelő családok.

(2) A támogatás megállapítása iránti eljárás az e rendelet 1. melléklet szerinti kérelemre indul.

(3) A kérelmeket 2026. november 09. és 2026. november 20. napja között Gerendás Község Önkormányzathoz (továbbiakban: Önkormányzat) kell benyújtani.

(4) A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III.27.) Korm. rendelet 3. §-nak megfelelően a

kérelemhez másolatban mellékelni kell a nyilatkozat szerinti jövedelem típusának megfelelő igazolásokat.

4. §

(1) A szociális szén támogatást az Önkormányzat csak a pályázati kiírás alapján részére megítélt támogatási összegből és önkormányzati önerőből megvásárlásra kerülő tűzifa erejéig tudja biztosítani a rászorulók részére.

(2) Az önkormányzat vállalja, hogy a szociális célú tűzifában részesülőtől ellenszolgáltatást nem kér.

(3) Háztartásonként legfeljebb 10 q szén biztosítására kerülhet sor.

(4) A természetben nyújtott szociális szén kiszállítása kizárólag a kedvezményezett bejelentett lakcímére vagy bejelentett tartózkodási helyére történik, mely ingatlan nem áll üresen, abban életvitelszerűen laknak és alkalmas az életvitelszerű tartózkodásra.

(5) A (4) pontban meghatározott feltételek teljesülését a Kétsopronyi Közös Önkormányzati Hivatal Gerendási Kirendeltsége környezettanulmány lefolytatásával ellenőrizheti.

(6) Szén támogatást egy háztartáson belül egy személy igényelheti.

5. §

(1) A kérelmek elbírálása a Gerendás Község Önkormányzata polgármesterének hatáskörébe tartozik. A Polgármester a támogatásról legkésőbb 2026. január 15. napjáig dönt.

(2) A döntést követő 30 munkanapon belül, de legkésőbb 2027. február 15. napjáig az Önkormányzat gondoskodik a tűzifa kiszállíttatásáról.

(3) A tűzifa átvételét a jogosult átvételi elismervény aláírásával igazolja.

6. §

Jelen rendelet kihirdetésével hatályát veszti a Gerendás Község önkormányzatának a természetben nyújtott szociális ellátásról szóló 18/2014. (XI.20.) sz. önkormányzati rendelete.

7. §

Ez a rendelet 2026. október 1-jén lép hatályba.

Gerendás, 2026. szeptember 22.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

Gerendás Község Önkormányzata Békés Vármegye

Fekete Zita
aljegyző

Záradék:

A rendelet kihirdetve 2026. szeptember 23. napján.

Fekete Zita
aljegyző

Kétsopronyi Közös Önkormányzati Hivatal Békés Vármegye

1. melléklet a 6/2026. (IX. 23.) önkormányzati rendelethez

1. **Kérelem szociális tüzelő (szén) igényléséhez**

2. A kérelem benyújtható: 2026. november 20-ig

3. Az ellátást igénylő neve:.....

4. leánykori név:.....

5. Születési hely, idő: .....

6. Anyja neve: .....

7. Az ellátást igénylő lakóhelye:.....

8. Az igénylővel egy háztartásban élő közeli hozzátartozók száma:.....fő

9. A 8. pontban szereplő közeli hozzátartozó neve, születési ideje, rokoni kapcsolat:

9.1. .....

9.2. .....

9.3. .....

9.4. .....

9.5. .....

10. **Nyilatkozom, hogy**

10.1. a Szoctv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak ellátására, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásban (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult vagyok,

10.2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család vagyok,

10.3. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család vagyok,

10.4. az egyszülős háztartás vagyok,

10.5. az családban rokkantsági ellátásban részesülő személy él,

10.6. a 65. év feletti, egyedül élő nyugdíjasok vagyok, a nyugdíjam nem éri el a 150 000 forintot,

10.7. a három- vagy több gyermeket nevelő család vagyok.

10.8. (A megfelelő rész bekarikázandó, és a szükséges igazolás csatolandó, amennyiben hivatalból nem áll rendelkezésre)

Kitöltési utasítás

11. Lakóhelyként a személyi igazolványban szereplő állandó lakóhely címét kell feltüntetni.

12. Közeli hozzátartozó a házastárs, élettárs, az egyenes-ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha és neveltgyermek, az örökbefogadó, a mostoha és nevelőszülő.

13. Egy háztartásban élő közeli hozzátartozók jövedelmét hozzátartozók szerint kell feltüntetni.

14. A 2.és 3. jövedelem típusba tartozó jövedelmek kivételével a kérelem benyújtását megelőző hónap nettó jövedelmét kell szerepeltetni.

15. A 2. és 3. jövedelem típusba tartozó jövedelmek esetén a kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallás azonos megnevezésű rovatában szereplő összeg 12-vel osztott részét kell beírni.

16. A jövedelem-nyilatkozatban feltüntetett jövedelmekről a típusának megfelelő igazolást, vagy annak fénymásolatát (nyugdíjszelvény, munkáltatói igazolás, szerződés, adóigazolás, stb.) a jövedelem-nyilatkozathoz csatolni kell.

17. Az egy főre jutó havi nettó családi jövedelem a havi családi összjövedelem osztva a közeli hozzátartozók számával.

Jövedelmek típusai	Kérelmező jövedelme	Közeli hozzátartozók jövedelme						Összesen	
		a,	b,	c,	d,	e,	f,	g,	
1. Munkaviszonyból, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból származó jövedelem és táppénz									
2. Társas és egyéni vállalkozásból származó jövedelem									
3. Ingatlan, ingó vagyontárgyak értékesítéséből származó jövedelem									
4. Nyugellátás, baleseti nyugellátás, egyéb nyugdíjszerű ellátás									
5. A gyermek ellátásához és gondozásához kapcsolódó, támogatások (GYED,GYES,GYET, családi pótlék, gyermektartás díj)									
6. Önkormányzat és munka-ügyi szervek által folyósított rendszeres pénzbeli ellátás (munkanélküli járadék, rend-szeres *szociális* segély és gyermekvédelmi támogatás, jövedelempótló támogatás)									
7. Föld bérbeadásából származó jövedelem									
8. Egyéb (pl. ösztöndíj, érték-papírból származó jövedelem)									
9. Összes bruttó jövedelem									
10. Személyi jövedelemadó vagy előleg összege									
11. Egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék összege									
12. Munkavállalói járulék összege									
13.A család nettó havi jövedelme (9-10+11+12)									

18. *Jövedelmi adatok:*

19. **Egy főre jutó havi családi nettó jövedelem: .....Ft/fő.**

20. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a nyilatkozatban közölt adatok a valóságnak megfelelnek. Tudomásul veszem, a nyilatkozatban közölt adatok valódiságát a *szociális* igazgatásról és *szociális* ellátásokról szóló 1993.III. törvény 10. §. /3/ bekezdése alapján az önkormányzat a megyei NAV útján ellenőrizheti.

21. Nyilatkozom, hogy szén tüzelésére alkalmas fűtőberendezéssel rendelkezem.

22. Dátum:.....

23. .....

24. igénylő aláírása

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete
5925 Gerendás Petőfi u. 2.
Tel.: 66/249-224, Fax: 66/249-053

Jelenléti ív

Gerendás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. 09. 22. (kedd) 14:00 órától tartott soron kívüli, nyílt üléséről.

Jelen vannak:

Kurilla-Simon Annamária	polgármester	.....
Németh Béla Antal	alpolgármester	.....
Csizmadia Zoltánné	képviselő	.....
Petrus Edit	képviselő	.....
Szkaliczki Tibor	képviselő	.....
Vicziánné Fabisz Melinda	képviselő	.....
Viczián Tamás	képviselő	.....

Meghívottként jelen vannak:

Petrovszkiné Krajcsó Ágnes	jegyző	.....
Fekete Zita	aljegyző	.....
Priskin Jánosné	Szlovák Nemzetiségi Önkorm.elnöke	.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....
.....		.....

GERENDÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK POLGÁRMESTERÉTŐL

5925 GERENDÁS, PETŐFI UTCA 2.
☎ 66- 249224/ 66- 249053
E-MAIL: gerendas@primcom.hu

Szám: 12/2026.

MEGHÍVÓ

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete **2026. szeptember 22-én** (kedd) **14:00 órai kezdettel** soron kívüli nyílt testületi ülést tart, melyre ezúton meghívom.

Az ülés helye: Az önkormányzat tanácskozó terme

Napirendi javaslat:

Nyílt ülés keretében:

1.) **A települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag pályázattal kapcsolatos döntések meghozatala**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

2.) **Csatlakozás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer a 2027-es évben**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

3.) **Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálata, a Digitális Akcióterv, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer és az Üzleti modell, finanszírozási terv elfogadása**
Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Gerendás, 2026. 09. 17.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

E L Ő T E R J E S Z T É S

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. szeptember 22. napi **soron kívüli** ülésére

Száma: 1. sz. napirendi pont

Tárgy: A települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag pályázattal kapcsolatos döntések meghozatala

Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Előterjesztés tartalma: határozat-tervezet, rendelet tervezet, előzetes hatásvizsgálat

Szavazás módja: egyszerű többség, rendelet esetében minősített többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokért felelős miniszter által - az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével- meghirdetett a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 3. melléklet 2.3.1. pontja szerint a 2025. január 1-jei adatai alapján az 20000 fő lakosságszámot meg nem haladó települési önkormányzat szociális célú tűzifavásárláshoz vagy barnakőszén vásárláshoz kapcsolódó támogatásra pályázhat.

A pályázat célja a téli időjárás okozta nehézségek mérséklése azok számára akiknek ez nehézséget okoz. Az országos keretösszeg 5 000,0 millió forint. A pályázók köre, a kedvezményezettekre irányadó feltételek, az ellátottak részére legfeljebb adható tüzelőanyag mennyisége és azelőnyben részesítendők köre azonban változott.

Önkormányzatunk az elmúlt években szénre nyújtotta be pályázatát. Az idei évben **a benyújtási határidő 2026. szeptember 30.**

A kiírás szerint az igényelhető mennyiség az önkormányzat
- 2024. évi átlagos közfoglalkoztatotti létszám adata,
- 2024. évi, OSAP 1206 szerinti adatgyűjtés alapján aktív korúak ellátásában részesülök száma,
- 2024. évi, OSAP 1206 szerinti adatgyűjtés alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma (osztva hárommal)
- 2025. január 1-ei lakosságszámból a 80 év feletti korcsoportos adata (osztva kettővel)

együttes száma alapján került meghatározásra.

A pályázati kiírás szerint az 5000 főt meg nem haladó önkormányzatoknak kemény lombos tűzifa igénylés esetén legfeljebb 3 erdei m3/ellátott, lágy lombos tűzifa igénylése esetén

legfeljebb 5 eredi m3/ellátott tűzifa mennyiséget igényelhetnek. Önkormányzatunk esetében az igényelhető maximális mennyiség 549 q barnakőszén. *(Önkormányzatunk tavaly az előzetesen igényelt 318 q szénnel szemben 200 q szenet kapott)*

Az önkormányzat egy fajta tüzelőanyag megvásárlásához igényelhet támogatást.

Javaslom, hogy a tavalyi évhez hasonlóan barnakőszénre vonatkozóan nyújtsuk be a támogatási igényt.

Szén esetében 1000 Ft/q + ÁFA mértékű önrész vállalása szükséges. 350 q barnakőszén igénylése esetén az önrész mértéke 444.500 Ft, továbbá az önkormányzatnak vállalni kell a tüzelőanyag szállításával és a támogatottak felé történő kiszállítással kapcsolatos költségeit.

A pályázat benyújtásához a rendeletet is csatolni szükséges, ezért az előterjesztés mellékleteként található rendelet tervezet a pályázati kiírás előírásainak megfelelően került előkészítésre.

A pályázati kiírás szerint a kérelem elbírálásakor előnyt élvez a helyi települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódóan:

a) a Szoctv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak ellátására, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásban (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult,
b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család,
c) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családokat,
d.) az egyszülős háztartások,
e) az a családot, amelyikben rokkantsági ellátásban részesülő él,
f) a 65. év feletti, egyedül élő nyugdíjasok, akiknek a nyugdíja nem éri el a 150 000 forintot,
g) a három- vagy több gyermeket nevelő családok.

<u>Háztartásonként legfeljebb 10 q szén</u> biztosítására kerülhet sor.

A kiírás alapján a szén szállításából – ideértve a rászorulókhoz való eljuttatást is – származó költségek a települési önkormányzatot terhelik. A kiírás szerint a települési önkormányzatnak a támogatásból vásárolt szenet 2027. február 15-ig a rendeletében foglaltaknak megfelelően kell kiosztania a rászorulók részére.

A jogosultsági jövedelemhatár – figyelembe véve az előnyben részesítendő feltételeket az alábbiak szerint lett meghatározva a rendelet-tervezetben:

- egyedül élő esetén a szociális vetítési alap összegének 530 % -át, azaz 151 050,- Ft-ot,
- családban élő esetén a szociális vetítési alap összegének 450%-át, azaz 128 250,- Ft-ot nem haladhatja meg.

Indokolás a rendelet-tervezethez a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a alapján:

A pályázat keretében elnyerhető szén kiosztásával a szociálisan rászorulók fűtési támogatásának elősegítése válik lehetővé a téli hónapokban.

A rendeletet módosítani szükséges, mert a beadáshoz be kell nyújtani a rendeletet. Ennek megfelelően egy új rendelet megalkotása szükséges, hiszen az eljárásrend megváltozott a korábbi évekhez képest.

Kérem az előterjesztésben foglaltak megvitatását követően az alábbi határozat tervezetet szíveskedjenek elfogadni és a rendeletet megalkotni szíveskedjenek!

Gerendás, 2026. 09. 17.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) úgy dönt,

1) hogy pályázatot nyújt be a helyi önkormányzatokért felelős miniszter által - az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével - meghirdetett a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 3. melléklet 2.3.1. pontja szerinti szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás igénylésére,
2) a Képviselő-testület a 350 q barnakőszén támogatás igényléséhez szükséges 444 500,- Ft–os önerőt a 2026. évi költségvetés terhére biztosítja,
3) a Képviselő-testület vállalja, hogy a tűzifa elszállításával, illetve a támogatásban részesülők részére történő kiszállításával kapcsolatos költségeket a 2026. évi költségvetési terhére biztosítja.
4) a Képviselő-testület vállalja, hogy a szociális célú tüzelőanyagban részesülőktől ellenszolgáltatást nem kér.
5) A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a pályázat benyújtásával kapcsolatos teendőket tegye meg.

Határidő: 2026. 09.30.
Felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Melléklet az 1. sz. napirendi ponthoz

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

Rendelet-tervezet címe:	**Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testületének ……./2026. (…..) sz. rendelete a szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás felhasználásáról**			
Rendelet-tervezet valamennyi jelentősnek ítélt hatása, különösen:				
Társadalmi-gazdasági hatás:	**Költségvetési hatás**	**Környezeti, egészségi következmények:**	**Adminisztratív terheket befolyásoló hatás:**	**Egyéb hatás:**
A szociálisan rászorulók fűtési támogatásának elősegítése a téli hónapokban.	Az önkormányzat vállalta a szükséges önrészt, valamint a szállítási költségek is biztosítani kell.	Rászorulók megfelelő fűtési lehetőségének elősegítése.	-	-
A rendelet megalkotása szükséges, mert:	A pályázatban való részvétel feltétele			
A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények:			tv. észrevétel	
A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:				
Személyi:	**Szervezeti:**	**Tárgyi:**	**Pénzügyi:**	
Rendelkezésre áll	Nem igényel.	Rendelkezésre áll.	Rendelkezésre áll.	

Gerendás, 2026. szeptember 17.

Fekete Zita
aljegyző

Kétsoprony Közös Önkormányzati Hivatal Békés Vármegye

INTEGRÁLT JOGALKOTÁSI RENDSZER

Az irmány az Integrált Jogalkotási Rendszerben készült.
IJR azonosító: LL-126455907-1
Készült: 2026.09.17. 15:55
Nyomtatta: Fekete Zita

Gerendás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2026. (IX. 29.) önkormányzati rendelete

a szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz kapcsolódó támogatás felhasználásáról

[1] Jelen rendelet megalkotásának célja, hogy szabályrendszert alakítson ki a szociális célú barnakőszén támogatás igénybevételére, ezáltal lehetővé tegye a településen élő szociálisan rászoruló személyek téli időjárásra történő felkészülésének, átmeneti, kiegészítő támogatását.

[2] Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében biztosított jogalkotó hatáskörében eljárva rendeletet alkot. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoctv.) 45. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el.

1. §

(1) E rendelet területi hatálya Gerendás község közigazgatási területére terjed ki.

(2) E rendelet személyi hatálya Gerendás község közigazgatási területén élő, a Szoctv. 3. §. (1) bekezdésében meghatározott személyekre terjed ki.

2. §

Természetben nyújtott szociális barnakőszén támogatásra nem jogosult az a személy, aki:

a) Gerendás településen állandó lakcímmel vagy bejelentett tartózkodási címmel nem rendelkezik,

b) akinek családjában az egy főre eső jövedelem meghaladja:

ba) egyedül élő esetén a szociális vetítési alap összegének 530 % -át, azaz 151 050,- Ft-ot,

bb) családban élő esetén a szociális vetítési alap összegének 450%-át, azaz 128 250,- Ft-ot.

3. §

(1) A kérelem elbírálásakor előnyt élvez(nek):

a) aki a Szoctv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak ellátására, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásban (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családok,

c) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok,

d) az egyszszülős háztartások,

e) az a család, amelyikben rokkantsági ellátásban részesülő él,

f) a 65. év feletti, egyedül élő nyugdíjasok, akiknek a nyugdíja nem éri el a 150 000 forintot,

g) a három- vagy több gyermeket nevelő családok.

(2) A támogatás megállapítása iránti eljárás az e rendelet 1. melléklet szerinti kérelemre indul.

(3) A kérelmeket 2026. november 09. és 2026. november 20. napja között Gerendás Község Önkormányzathoz (továbbiakban: Önkormányzat) kell benyújtani.

(4) A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III.27.) Korm. rendelet 3. §-nak megfelelően a kérelemhez másolatban mellékelni kell a nyilatkozat szerinti jövedelem típusának megfelelő igazolásokat.

4. §

(1) A szociális szén támogatást az Önkormányzat csak a pályázati kiírás alapján részére megítélt támogatási összegből és önkormányzati önerőből megvásárlásra kerülő tűzifa erejéig tudja biztosítani a rászorulók részére.

(2) Az önkormányzat vállalja, hogy a szociális célú tűzifában részesülőtől ellenszolgáltatást nem kér.

(3) Háztartásonként legfeljebb 10 q szén biztosítására kerülhet sor.

(4) A természetben nyújtott szociális szén kiszállítása kizárólag a kedvezményezett bejelentett lakcímére vagy bejelentett tartózkodási helyére történik, mely ingatlan nem áll üresen, abban életvitelszerűen laknak és alkalmas az életvitelszerű tartózkodásra.

(5) A (4) pontban meghatározott feltételek teljesülését a Kétsopronyi Közös Önkormányzati Hivatal Gerendási Kirendeltsége környezettanulmány lefolytatásával ellenőrizheti.

(6) Szén támogatást egy háztartáson belül egy személy igényelheti.

5. §

(1) A kérelmek elbírálása a Gerendás Község Önkormányzata polgármesterének hatáskörébe tartozik. A Polgármester a támogatásról legkésőbb 2026. január 15. napjáig dönt.

(2) A döntést követő 30 munkanapon belül, de legkésőbb 2027. február 15. napjáig az Önkormányzat gondoskodik a tűzifa kiszállíttatásáról.

(3) A tűzifa átvételét a jogosult átvételi elismervény aláírásával igazolja.

6. §

Jelen rendelet kihirdetésével hatályát veszti a Gerendás Község önkormányzatának a természetben nyújtott szociális ellátásról szóló 18/2014. (XI.20.) sz. önkormányzati rendelete.

7. §

Ez a rendelet 2026. október 1-jén lép hatályba.

1. melléklet a 6/2026. (IX. 29.) önkormányzati rendelethez

1. **Kérelem szociális tüzelő (szén) igényléséhez**

2. A kérelem benyújtható: 2026. november 20-ig

3. Az ellátást igénylő neve:.....

4. leánykori név:.....

5. Születési hely, idő: .....

6. Anyja neve: .....

7. Az ellátást igénylő lakóhelye:.....

8. Az igénylővel egy háztartásban élő közeli hozzátartozók száma:.....fő

9. A 8. pontban szereplő közeli hozzátartozó neve, születési ideje, rokoni kapcsolat:

9.1. .....

9.2. .....

9.3. .....

9.4. .....

9.5. .....

10. **Nyilatkozom, hogy**

10.1. a Szoctv. szerinti aktív korúak ellátására, időskorúak ellátására, vagy – tekintet nélkül annak természetbeni vagy pénzbeli formában történő nyújtására – települési támogatásban (e támogatásban részesülők közül különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselésével kapcsolatos támogatásban részesülők) jogosult vagyok,

10.2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család vagyok,

10.3. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család vagyok,

10.4. az egyszülős háztartás vagyok,

10.5. az családban rokkantsági ellátásban részesülő személy él,

10.6. a 65. év feletti, egyedül élő nyugdíjasok vagyok, a nyugdíjam nem éri el a 150 000 forintot,

10.7. a három- vagy több gyermeket nevelő család vagyok.

10.8. (A megfelelő rész bekarikázandó, és a szükséges igazolás csatolandó, amennyiben hivatalból nem áll rendelkezésre)

Kitöltési utasítás

11. Lakóhelyként a személyi igazolványban szereplő állandó lakóhely címét kell feltüntetni.

12. Közeli hozzátartozó a házastárs, élettárs, az egyenes-ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha és neveltgyermek, az örökbefogadó, a mostoha és nevelőszülő.

13. Egy háztartásban élő közeli hozzátartozók jövedelmét hozzátartozók szerint kell feltüntetni.

14. A 2.és 3. jövedelem típusba tartozó jövedelmek kivételével a kérelem benyújtását megelőző hónap nettó jövedelmét kell szerepeltetni.

15. A 2. és 3. jövedelem típusba tartozó jövedelmek esetén a kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallás azonos megnevezésű rovatában szereplő összeg 12-vel osztott részét kell beírni.

16. A jövedelem-nyilatkozatban feltüntetett jövedelmekről a típusának megfelelő igazolást, vagy annak fénymásolatát (nyugdíjszelvény, munkáltatói igazolás, szerződés, adóigazolás, stb.) a jövedelem-nyilatkozathoz csatolni kell.

17. Az egy főre jutó havi nettó családi jövedelem a havi családi összjövedelem osztva a közeli hozzátartozók számával.

Jövedelmek típusai	Kérelmező jövedelme	Közeli hozzátartozók jövedelme						Összesen	
		a,	b,	c,	d,	e,	f,	g,	
1. Munkaviszonyból, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból származó jövedelem és táppénz									
2. Társas és egyéni vállalkozásból származó jövedelem									
3. Ingatlan, ingó vagyontárgyak értékesítéséből származó jövedelem									
4. Nyugellátás, baleseti nyugellátás, egyéb nyugdíjszerű ellátás									
5. A gyermek ellátásához és gondozásához kapcsolódó, támogatások (GYED,GYES,GYET, családi pótlék, gyermektartás díj)									
6. Önkormányzat és munka-ügyi szervek által folyósított rendszeres pénzbeli ellátás (munkanélküli járadék, rend-szeres *szociális* segély és gyermekvédelmi támogatás, jövedelempótló támogatás)									
7. Föld bérbeadásából származó jövedelem									
8. Egyéb (pl. ösztöndíj, érték-papírból származó jövedelem)									
9. Összes bruttó jövedelem									
10. Személyi jövedelemadó vagy előleg összege									
11. Egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék összege									
12. Munkavállalói járulék összege									
13.A család nettó havi jövedelme (9-10+11+12)									

18. *Jövedelmi adatok:*

19. **Egy főre jutó havi családi nettó jövedelem: .....Ft/fő.**

20. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a nyilatkozatban közölt adatok a valóságnak megfelelnek. Tudomásul veszem, a nyilatkozatban közölt adatok valódiságát a *szociális* igazgatásról és *szociális* ellátásokról szóló 1993.III. törvény 10. §. /3/ bekezdése alapján az önkormányzat a megyei NAV útján ellenőrizheti.

21. Nyilatkozom, hogy szén tüzelésére alkalmas fűtőberendezéssel rendelkezem.

22. Dátum:.....

23. .....

24. igénylő aláírása

Végső előterjesztői indokolás

Gerendás Község Önkormányzata a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény 3. melléklet 2.3.1. pontja szerinti szociális célú tüzelőanyaghoz (barnakőszén) kapcsolódó támogatásra nyújt be pályázatot, melyhez csatolni szükséges a rendeletet is. Az önkormányzat rendeletben határozza meg a szociális rászorultság szabályait, az igénylés részletes feltételeit.

E L Ő T E R J E S Z T É S

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. szeptember 22. napi **soron kívüli** ülésére

Száma: 2. sz. napirendi pont

Tárgy: Csatlakozás a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer a 2027-es évben

Előadó: Kurilla-Simon Annamária polgármester

Előterjesztés tartalma: határozat-tervezet

Szavazás módja: egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A korábbi évekhez hasonlóan Kulturális és Innovációs Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) megbízásából az Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (a továbbiakban: Támogatáskezelő) nyílt pályázat keretében meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) 2027. évi pályázati fordulóját hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására.

Az önkormányzatok az előző évekhez hasonlóan idén is támogatóként csatlakozhatnak a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez. A Csatlakozási nyilatkozat visszaküldése önmagában nem jelent anyagi kötelezettségvállalást, az önkormányzat a benyújtott pályázatok ismeretében dönt a támogatási összegek odaítéléséről.

A Csatlakozási nyilatkozat beküldési határideje: **2026. szeptember 30.**

Gerendás Község Önkormányzata a korábbi években is csatlakozott az ösztöndíj pályázathoz és támogatta a felsőoktatás keretében tanuló gerendási diákokat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől, hogy az előterjesztést megtárgyalni, valamint a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Gerendás, 2026. szeptember 17.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

Határozati javaslat

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete

1. nyilatkozik, hogy a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer pályázati kiírását megismerte,
2. a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer csatlakozási nyilatkozatában foglaltakat tudomásul veszi és az abban foglaltak alapján csatlakozni kíván a pályázathoz a 2027. évben is,
3. felhatalmazza Kurilla-Simon Annamária polgármestert a csatlakozási nyilatkozat aláírására és minden szükséges intézkedés megtételére.

Végrehajtásért felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester
Határidő: a csatlakozási kérelem benyújtására 2026. szeptember 30.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2027

TEST-TENDER-A-0004

TEST-TENDER-A-0004

NKTK tölti ki!

Érkeztetőszám:

Iktatószám:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
1381 Budapest, Pf. 1418
részére ajánlott küldeményként postázandó
2026. szeptember 30-ig

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2027. évi pályázati eljárásrendje - Általános Szerződési Feltételek a csatlakozó önkormányzatok számára című dokumentum 1. számú melléklete

Nyilatkozat

a csatlakozásról, valamint

az EPER- BURSA elektronikus pályázatkezelő rendszer használatáról

Kérjük, hogy a Csatlakozási nyilatkozatot az NKTK címére
***2026. szeptember 30**-ig szíveskedjen megküldeni ajánlott küldeményként, egy eredeti, aláírt, bélyegző lenyomattal ellátott példányban.*

MINTA

Alulírott **POLGÁRMESTER NEVE**, mint a(z) **ÖNKORMÁNYZAT NEVE** polgármestere (a polgármester akadályoztatása esetén az önkormányzat képviseletére jogosult személy) jelen nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

1. Az önkormányzat a jogszabályoknak megfelelően kifejezett és visszavonhatatlan döntést hozott arról, hogy csatlakozni kíván a hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók, illetőleg felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2027. évi pályázati fordulójához.

2. Az önkormányzat a felsőoktatási hallgatók számára, valamint a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok részére kiírandó Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2027. évi pályázati eljárásrendje - Általános Szerződési Feltételek a csatlakozó önkormányzatok számára című dokumentumot (a továbbiakban: ÁSZF) elfogadja, és kötelezettséget vállal arra, hogy a pályázatok kiírása, elbírálása és a települési önkormányzat által nyújtott támogatás összegének továbbítása során maradéktalanul az ÁSZF-ben foglaltaknak megfelelően jár el.

3. Az önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2027. évi fordulója keretében a beérkezett pályázatokat és a pályázatokról hozott döntését a https://bursa.emet.hu/onk/tonkbelep.aspx címen elérhető Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) rögzíti.

4. Az önkormányzat törvényes képviseletében nyilatkozom arról, hogy az EPER-Bursa rendszerben meghatározott és a pályázóktól bekérendő, a szociális körülmények igazolása szempontjából releváns nyilatkozatok és mellékletek megfelelnek a pályázati kiírás feltételeinek.

Alapadatok (önkormányzat):

Önkormányzat neve:

Önkormányzat címe:

Polgármester:

Jegyző:

Központi e-mail cím:

Központi telefonszám:

Adószám:

Önkormányzat bankszámlaszáma:

Felhasználói adatok (Központi kapcsolattartó):

Központi kapcsolattartó neve:

Felhasználónév:

E-mail cím:

Telefonszám:

Kijelentem, hogy amennyiben az adatokban változás áll be, úgy a szükséges adatmódosítást végrehajtom az EPER-Bursa rendszerben, illetve a kiemelt kapcsolattartó személyében bekövetkezett változásról 8 napon belül adatmódosító nyilatkozatot küldök az NKTK-nak.

Alulírott ..... – polgári és büntetőjogi felelősségem tudatában – a jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy az általam megadott adatok teljesek, valódiak és hitelesek.

Kelt: .....

.....

aláírás

.....

aláíró neve nyomtatott nagybetűvel

P.H.

MINTA

BURSA HUNGARICA
FELSŐOKTATÁSI ÖNKORMÁNYZATI ÖSZTÖNDÍJPÁLYÁZAT
2027

Tájékoztató csomag
a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerről
települési önkormányzatok számára

Pályázati dokumentáció tartalma
Általános tájékoztató
Eljárásrend - Általános Szerződési Feltételek a csatlakozó önkormányzatok számára és mellékletei

1. *számú melléklet: Nyilatkozat a csatlakozásról, valamint az elektronikus adatbázis használatáról (Csatlakozási nyilatkozat)*
2. *számú. melléklet: Lebonyolítási ütemterv*
3. *számú melléklet: "A" és "B" típusú pályázati kiírás ajánlott szövege*
4. *számú melléklet: Ajánlott pályázati űrlap az "A" és a "B" típusú pályázók részére*

I. ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ

A felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt. E cél elérésének érdekében a Kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizálni kíván.

Jelen *Tájékoztató csomagban* a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer) 2027. évi fordulójával kapcsolatos általános információk, a 2027. évi pályázati fordulóhoz való csatlakozás feltételei és a pályázat lebonyolításának rendjére vonatkozó információk találhatók. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer jogszabályi hátteréül *a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: Kormányrendelet), valamint a *nemzeti felsőoktatásról* szóló *2011. évi CCIV. törvény* szolgál.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál.

(1) A települési önkormányzatok által nyújtott támogatás

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer célja, hogy a szociális támogatási rendszerben azon a szinten történjen a döntéshozatal, ahol a legtöbb ismerettel rendelkeznek a rászorultság elbírálásához. Ennek megfelelően az önkormányzat által évente kiírt Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat) helyben kerül elbírálásra. A támogatás havi összegét pályázónként állapítja meg az önkormányzat.

(2) A vármegyei önkormányzatok által nyújtott támogatás

A vármegyei önkormányzat tetszőleges összeggel kiegészítheti a települési önkormányzat által támogatott pályázó vagy pályázók számára megítélt, települési önkormányzati forrásból fedezendő ösztöndíj összegét.

(Az (1) és (2) forrás együtt: önkormányzati ösztöndíjrész.)

(3) Intézményi támogatás

Az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) a felsőoktatásban már tanuló vagy a továbbiakban tanulni kívánó, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok támogatásához oly módon kíván hozzájárulni, hogy a települési (és a vármegyei) önkormányzat által megállapított támogatási összeget az önkormányzati támogatással megegyező mértékben – a Kormányrendelet 18. § (5) bekezdése szerint a Minisztérium hivatalos honlapján évenként közzétett értékhatárig – kiegészíti. A jelen tájékoztató megjelenésének időpontjában hatályos összeghatár 5.000,- Ft/fő/hó. (A (3) forrás: intézményi ösztöndíjrész.)

II. RÉSZVÉTELI FELTÉTELEK

1. A települési önkormányzatok számára a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben való részvétel önkéntes. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez történő csatlakozás a Kormányrendelet 18. § (4) bekezdése szerint, valamint *„A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer 2027. évi fordulójának eljárásrendje - Általános Szerződési Feltételek a csatlakozó önkormányzatok számára"* című dokumentumban (a továbbiakban: ÁSZF) közzétett eljárásrendnek megfelelően történik.

2. A Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (a továbbiakban: NKTK) a Bursa Hungarica pályázatok, illetve ösztöndíjak kezelését a Bursa Hungarica Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (a továbbiakban: EPER-Bursa rendszer) teszi lehetővé.
   Az EPER-Bursa rendszer a települési és vármegyei önkormányzatok számára jelentősen csökkenti a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben való részvétel adminisztratív és humánerőforrás-költségét, növelve ezzel az önkormányzatok működési hatékonyságát.
   Az EPER-Bursa rendszerben a pályázók a regisztrációt követően maguk rögzítik adataikat – azokért a továbbiakban teljes büntetőjogi felelősséget vállalva –, jelentősen csökkentve így a téves adatszolgáltatás lehetőségét. A pályázat benyújtása után a pályázóknak lehetőségük nyílik arra, hogy EPER-Bursa felhasználói fiókjukban az elbírálástól az ösztöndíj kifizetéséig nyomon kövessék pályázatukat. Az elbíráló települési önkormányzatok az NKTK által felajánlott pályázati űrlap szociális mezőit elektronikusan bővíthetik, valamint a kötelező mellékletek listáját is kiegészíthetik a települési önkormányzat által meghatározott mellékletekkel az EPER-Bursa rendszer önkormányzati felületén. A települési önkormányzatoknak a pályázók által elektronikusan kitöltött és az EPER-Bursa rendszerből kinyomtatott pályázati űrlapok alapján a települési önkormányzathoz benyújtott pályázatok befogadását, formai ellenőrzését és elbírálását kell elvégezniük az EPER-Bursa rendszerben.

3. A települési önkormányzatok csatlakozása a pályázati fordulóhoz egyben az EPER-Bursa rendszerhez történő csatlakozást is magában foglalja, azaz a rendszer használata kötelező a pályázat lebonyolításában részt vevő önkormányzatok részére. Az EPER-Bursa rendszerhez nem csatlakozó települési önkormányzatok a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerhez sem tudnak csatlakozni, azaz a pályázati felhívásokat sem tehetik közzé, EPER-Bursa rendszerben nem rögzített pályázatot nem bírálhatnak el.

4. A belépéshez felhasználói névre és jelszóra van szükség, amelyet a pályázati dokumentáció megjelentetését követően az NKTK küld meg a települési önkormányzatok részére. A belépést követően a rendszerből letölthető az ÁSZF 1. számú mellékletét képező **„Nyilatkozat a csatlakozásról, valamint az elektronikus adatbázis**

használatáról" (a továbbiakban: Csatlakozási nyilatkozat) című dokumentum, melynek eredeti, aláírt, lepecsételt példányát ajánlott küldeményként kell eljuttatni az NKTK részére.

A Csatlakozási nyilatkozat beküldési határideje: 2026. szeptember 30. (postabélyegző).

A települési önkormányzatnak a Csatlakozási nyilatkozatot abban az esetben is el kell küldenie az NKTK részére, ha a korábbi pályázati forduló(k) során már tett ilyen nyilatkozatot. A Csatlakozási nyilatkozat visszaküldése önmagában nem jelent anyagi kötelezettségvállalást, a települési önkormányzat a benyújtott pályázatok ismeretében dönt a támogatási összegek odaítéléséről.

5. Az ÁSZF-ben foglaltak szerint a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben részt venni kívánó települési önkormányzatok a Minisztérium által kidolgozott eljárásrendnek megfelelően legkésőbb **2026. október 5-én** kiírják a pályázatot a jelenlegi felsőoktatási hallgatók ("A" típusú pályázat), illetve felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánók ("B" típusú pályázat) számára. A két pályázati felhívásnak az ÁSZF-ben meghatározott alapfeltételeket kell tartalmaznia. Ezek bővítésére, illetve szűkítésére nincs lehetőség; a pályázati felhívások az alapfeltételeken kívül kizárólag a pályázat elbírálásához megkívánt mellékletek felsorolását, valamint a települési önkormányzat által meghatározott prioritásokat tartalmazhatják. A pályázati kiírások szövegezésében segítségükre lehet az ÁSZF 3. számú melléklete szerint ajánlott szöveg, amelytől az ÁSZF 6. és 7. pontjának figyelembevételével a települési önkormányzat jogosult eltérni.

6. A Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat 2027. évi fordulójában a vármegyei önkormányzatoknak a kiegészítő vármegyei támogatás odaítélésén és a döntési listák rögzítésén kívül az EPER-Bursa rendszerben más adatrögzítési feladatuk nincs.

III. KOORDINÁCIÓ

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerrel kapcsolatos központi adatbázis-kezelői, koordinációs, a települési és vármegyei önkormányzati ösztöndíjjal kapcsolatos pénzkezelési feladatokat az NKTK látja el.

Az NKTK elérhetőségei:

Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer
1381 Budapest Pf. 1418
Tel.: (06-1) 550-2700
E-mail: bursa@nktk.hu
Internet: www.nktk.gov.hu (Bursa Hungarica)

A TÁMOGATÁS FOLYÓSÍTÁSA

Az önkormányzati ösztöndíjrész felsőoktatási intézmény, mint kifizetőhely részére történő folyósításának technikai lebonyolításáért az NKTK – mint pályázatkezelő szervezet – a felelős.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer bankszámlaszáma:
Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő

10032000-01451461-30000003

A Bursa Hungarica Ösztöndíjat (mind az önkormányzati, mind az intézményi ösztöndíjrészt) az a felsőoktatási intézmény folyósítja a hallgatónak, amelytől a hallgató – Magyarország központi költségvetésének terhére – a hallgatói juttatásokat kapja. **Amennyiben a hallgató egyidőben több felsőoktatási intézménnyel is hallgatói jogviszonyban áll, az a felsőoktatási intézmény folyósítja számára az ösztöndíjat, amellyel elsőként létesített hallgatói jogviszonyt**. A felsőoktatási intézmények szerződése alapján folyó, közösen meghirdetett – egyik szakon nem hitéleti, a másik szakon hitoktató, illetve hittanár – kétszakos képzés esetében a hallgató számára a nem hitéleti képzést biztosító felsőoktatási intézmény folyósítja az ösztöndíjat.

A támogatás folyósításának rendje a Kormányrendelet és a 2027. évi Eljárásrend - Általános Szerződési Feltételek alapján

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer vonatkozásában betartandó határidőket az ÁSZF 2. számú mellékletét képező *„Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2027 Lebonyolítási Ütemterve"* című dokumentum tartalmazza.

Önkormányzati ösztöndíjrész

1. Az önkormányzatok **egy Bursa tanulmányi félévre egy összegben** pénzeszköz-átadásként utalják át az NKTK számlaszámára a támogatott hallgatók **öthavi támogatási összegét**. Az utalás határidejét az ÁSZF 20. pontja tartalmazza.

2. Az NKTK az EPER-Bursa rendszer felsőoktatási intézményi oldalán keresztül nem nyilvános – jelszóval hozzáférhető – felületen tájékoztatja a felsőoktatási intézményeket az adott félévben Bursa Hungarica Ösztöndíjban részesülő hallgatókról. A felsőoktatási intézmények ellenőrzik ezen hallgatók jogosultságát és az EPER-Bursa rendszerben tájékoztatják az NKTK-t, hogy mely hallgatók részére utalható át az önkormányzati támogatás.

3. Az NKTK a beérkezett támogatási összegeket a kifizetőhelyek (felsőoktatási intézmények) szerint újracsoportosítja, majd a jogosult hallgatók után pénzeszköz-átadásként utalja tovább a kifizető felsőoktatási intézményekhez abban az esetben, ha a települési és a vármegyei önkormányzat minden támogatott után átutalta a pontos támogatási összeget a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer számlájára.

4. Az önkormányzati ösztöndíjrész havi összegének kifizetése legkorábban a tavaszi félévben március, az őszi félévben október hónaptól, de legkésőbb a felsőoktatási intézményhez történt átutalást követő első ösztöndíjfizetéskor indul az arra jogosult hallgatónak.

5. Amennyiben az utalási listán szereplő, a felsőoktatási intézmény által korábban jogosultként visszaigazolt hallgató mégsem jogosult az ösztöndíjra, a rá eső, a felsőoktatási intézmény részére az NKTK által már átutalt, de a hallgató részére ki nem fizethető önkormányzati ösztöndíjrész összegét a felsőoktatási intézmény 30 napon belül köteles visszautalni a Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer számlájára.

6. Az NKTK az adott Bursa tanulmányi félév lezárását követően a ki nem fizetett önkormányzati ösztöndíjrészeket visszautalja a települési és vármegyei önkormányzatok bankszámlájára.

Intézményi ösztöndíjrész

A felsőoktatási intézmény a jogosultság ellenőrzését követően a hallgatói juttatásokkal azonos rendben intézkedik az intézményi ösztöndíjrész átutalásáról a támogatásra jogosult hallgató bankszámlájára.

E L Ő T E R J E S Z T É S

Gerendás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
2026. szeptember 22. napi soron kívüliülésére

Száma: 3. sz. napirendi pont

Tárgy: Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálata, a Digitális Akcióterv, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer és az Üzleti modell, finanszírozási terv elfogadása

Előadó: Kurilla-Simon Annamária, polgármester

Előterjesztés tartalma: határozat-tervezet (5 db melléklet)

Szavazás módja: minősített többség

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2021-2027-es európai uniós ciklus fenntartható városfejlesztési forrásainak (ERFA rendelet 11. cikk) felhasználásához integrált területi, városi stratégiák készítése szükséges.

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programterv felülvizsgálata

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: FVS) az Európai Unió elvárásait figyelembe vevő dokumentum, amelynek megtervezése és kidolgozása a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (a továbbiakban: TOP Plusz) dokumentumban rögzített elvek mentén kiválasztásra kerülő városok, illetve várostérségek számára a 2021-2027-es uniós forrásfelhasználás feltétele.

Békéscsaba Megyei Jogú Város azon három város közé tartozik, amelyek FVS-üket nem kizárólag a településhatárokon belülre vonatkozóan készítik, hanem a Békéscsabai járás minden települését magában foglaló településegyüttesre.

Mind a megalapozó, mind pedig a stratégiai munkarészről elmondható, hogy a központi település mellett a szatellittelepülések helyzetével és fejlesztési szükségleteivel is foglalkozik; ebben két város (Csorvás, Újkígyós), egy nagyközség (Doboz) és öt község (Csabaszabadi, Gerendás, Kétsoprony, Szabadkígyós, Telekgerendás) tartozik.

Békéscsaba és térsége FVS-e az Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kiadott Módszertani Kézikönyv alapján került kidolgozásra.

Az FVS középtávra (2022-2027), teljes tervezéssel készült, azaz nem korlátozódik sem az önkormányzati hatáskörben megvalósítható beavatkozásokra, sem pedig a TOP Plusz forrásainak a felhasználására. A stratégiakészítés meghatározó elve a fenntarthatóság, amely magában foglalja a forráskombinációkon alapuló, pénzügyi fenntarthatóságot is, illetve a

reziliens, zöld és digitális átmenetet szolgáló, várostérségben gondolkozó városfejlesztési gyakorlat kialakítását.

A Módszertani Kézikönyv is rögzíti, hogy a városoknak egyre inkább alkalmazkodniuk kell a folyamatosan változó gazdasági-technológiai környezethez, az éghajlatváltozás kihívásaihoz, a digitalizáció folyamataihoz, valamint váratlan külső veszélyhelyzethez; illetve kezelniük kell mindezen tényezők társadalomra gyakorolt hatásait. Békéscsaba és térsége jövőképe és középtávú stratégiája megfogalmazása során mindezeket szintén figyelembe vette, fontos szempontként kezelve az alkalmazkodóképesség javítását.

Ennek megfelelően az alábbi dimenziók szerinti stratégiai tervezési megközelítés került alkalmazásra, amelyek egyaránt megjelennek a helyzetértékelés, a stratégiai fejezet célrendszere, és a cselekvési és finanszírozási terv, valamint a monitoring rendszer kidolgozása során:

Horizontális/ernyő megközelítésben: reziliens, rugalmasan alkalmazkodóképes város.

Öt fő tematikus dimenzió szerint:

- Prosperáló város – helyi gazdaságfejlesztési célok, befektetésösztönzés, innováció,
- Zöldülő város – zöld átállás megvalósítása egy zöldebb, klímasemlegesebb, klímaváltozáshoz alkalmazkodó várostérség érdekében
- Digitális város – digitális átállás megvalósítása a városi társadalom bevonásával,
- Megtartó város – társadalmi befogadás és közösségfejlesztés – népességmegtartás,
- Kiszolgáló város – épített és művi környezet, fenntartható területhasználat.

Az FVS egy olyan korszerű, dinamikus, élő dokumentum, amely egyaránt reflektál Békéscsaba és térsége meghatározó belső folyamataira, problémáira és a folyamatosan változó külső környezetre, amelyhez igazodva, szükséges alapelvként kezeli az alkalmazkodóképesség, a reziliencia erősítését.

Az FVS felülvizsgálata döntő részben a 2. Megalapozó munkarész központi forrásból elérhető adat- és információtartalmának frissítését, valamint a 2022. évben lezajlott népszámlálás részletes, települési szintű eredményeinek ismertetését és értékelését foglalja magában. Mindezek alapján megújult a helyzetértékelő, valamint a kockázatokat és lehetőségeket vizsgáló munkarész, valamint a szükséges esetekben aktualizálásra került a város irányítási és működési modelljének részletezése, továbbá melléklet formájában az FVS részét képező Antiszegregációs terv – utóbbit hangsúlyosan befolyásolták a legutóbbi népszámlálás szegregátumokra és veszélyeztetett területekre vonatkozó kimutatásai.

Az elmúlt évekből származó adatok és információk a stratégiai munkarészt csupán kis mértékben befolyásolták, ugyanis nem voltak érzékelhetők olyan változások, amelyek a jövőkép vagy a célrendszer újrastrukturálását, esetleg a cselekvési és finanszírozási tervek módosítását tették volna szükségessé. Az intézményi változások lekövetése ugyanakkor minden releváns dokumentumrészben megtörtént.

Az FVS-ben meghatározott célrendszerre és beavatkozási területekre alapozva készült el a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (a továbbiakban: TVP).

Az előírások és az iránymutatások alapján a melléklet szerint elkészült Békéscsaba és térsége TOP Plusz Városfejlesztési Programtervének módosítása. A korábbi változathoz képest a módosítások sárga háttérszínnel lettek jelölve.

Digitális Akcióterv

„A Békéscsaba Megyei Jogú Város és várostérsége fenntartható városfejlesztési stratégiáinak elkészítése" tárgyú, TOP_PLUSZ-1.3.1-21-BS1-2022-00002 azonosítószámú projekt keretében – többek között – el kell készíteni a digitális akciótervet.

A digitális átállás a digitális technológia alkalmazása által okozott változást jelenti a társadalom minden működési területén. A települések esetében elsősorban a közszolgáltatások hatékonyabbá tételére és a digitális átállással kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok megszerzésére, adaptálására, majd megosztására szükséges kiemelt figyelmet fordítani. A várostérségünknek el kell készíteni a városüzemeltetési szolgáltatások és

Az FVS Cselekvési terv részét képezi a digitális átállás menetrend, amely ismerteti az előzetes, digitalizációval összefüggő vizsgálati eredményeket, valamint megjelöli az aktuális digitalizációs célokat is.

Az FVS módszertana előre vetítette a Digitális Átállás Akcióterv (a továbbiakban: DiA) elkészítésének szükségességét. A digitális átállás előkészítési és megvalósítási szakaszból áll, de ugyanúgy ciklikus rendszerű, mint az FVS stratégiai ciklusa. Békéscsaba korábban nem rendelkezett okos város stratégiával vagy egyéb digitális fejlesztéseket rendszerező alapdokumentummal. Az egész városra (és térségére) kiterjesztett digitális város / okos város / smart city fejlesztési szemlélet a legutóbbi időkig nem volt stratégiai fontosságú Békéscsabán. Ugyanakkor, a 2010-es években a városban elindultak a tudatosan előkészített szakági programra alapozott környezeti és mobilitási vonatkozású fejlesztések (főleg Modern Városok Program finanszírozás), ahol az adatalapú integrált menedzsment rendszerek létrehozása és működtetése a cél.

A megalapozó munkarészekben a DiA elsőként az általános digitalizációs háttérfeltételeket tárgyalja, majd pedig a városi működés öt területét (kormányzás, gazdaság, mobilitás, környezet, életminőség/humán szolgáltatások) jellemző digitalizációs helyzetet elemzi és értékeli. A térségi szintű elemzések elsősorban a digitalizációs háttérfeltételek vonatkozásában jelennek meg a dokumentumban, mely értékelés egy, a térség önkormányzatai körében végzett kérdőíves felmérésen alapul.

A városi digitalizáció nem önmagáért zajló folyamat, hanem egyrészt elősegíti az egyes városi működési ágazatok (közvilágítás, megújulókra alapozott energiarendszerek) hatékonyabb működését, jelentős megtakarításokat eredményezve az önkormányzat és egyéb szereplők szintjén, másrészt komoly minőségi ugrást eredményezhet a lakossági szolgáltatások minőségének tekintetében. Az érintett szolgáltatáskör a hivatali ügyintézéstől a kulturális szolgáltatásokon át egészen a közlekedési, energetikai szolgáltatásokig terjed.

Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer

A Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer (a továbbiakban: ZÁF) nem csupán egy kötelező dokumentum, de lehetőség arra, hogy a város tudatosabban és hosszabb távon gondolkodjon a fenntartható fejlődésről, valamint a fejlesztések jövőbeni működtetéséről és finanszírozásáról.

Fontos hangsúlyozni, hogy a zöld átállás nem csak parkosítást vagy faültetést jelent. Ugyanúgy része minden olyan fejlesztés, amely hosszú távon élhetőbbé, fenntarthatóbbá és gazdaságosabban működtethetővé teszi a várost.

A zöld átállás tehát nem különálló, egymástól független beruházások sora, hanem egymásra épülő fejlesztések és működési rendszerek hálója. A ZÁF célja ezért nem egy egyszerű „zöld projektlista" összeállítása, hanem annak közös átgondolása, hogy a város miként tud alkalmazkodni a klímaváltozás, az energiaárak változása és az egyre erősebben megjelenő fenntarthatósági elvárások kihívásaihoz.

A dokumentum alapvetően gyakorlati szemléletű: a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiára épít, és ahhoz kapcsolódva rendezi közös keretbe a zöld átállási, finanszírozási és működtetési szempontokat. Emellett kapcsolódik a Digitális Átállás Akciótervhez (DiA) és az Üzleti modellhez is. A cél nem egy új stratégia létrehozása, hanem annak elősegítése, hogy a különböző energetikai, vízgazdálkodási vagy digitális fejlesztések egymást erősítve járuljanak hozzá egy fenntarthatóbb és ellenállóbb városi működéshez.

A ZÁF egyik fontos eleme, hogy a fejlesztések mögé világos célrendszer és mérhető hatáslogika kerüljön. Minimumszinten meg kell jeleníteni az összvárosi ÜHG-kibocsátáscsökkentési célt, de a város adottságaitól függően indokolt lehet klímaadaptációs, vízmegtartási, energiahatékonysági, zöldfelületi, körforgásos vagy biodiverzitási célok megfogalmazása is. Ez lényeges, mert a város nemcsak kibocsátó, hanem a klímaváltozás hatásainak is kitett rendszer. A ZÁF feladata, hogy a helyi kihívásokra célzott, projektalapú válaszokat adjon.

A ZÁF egyik legfontosabb eleme, hogy a fejlesztéseket nemcsak műszaki, hanem működtetési és finanszírozási oldalról is vizsgálja. Egyre több hazai és uniós támogatási rendszer, finanszírozási konstrukció vár el mérhető környezeti és fenntarthatósági eredményeket. A ZÁF egyik fő célja a város fokozatos felkészítése az egyre inkább adat- és indikátoralapú fejlesztési és finanszírozási környezetre.

A ZÁF-ok szerepe jelentős a 2028–2034-es programozási időszak előkészítésében.

Üzleti modell és finanszírozási terv

Az FVS Üzleti modell és finanszírozási terv egy strukturált, gyakorlati eszközrendszer, amely a városfejlesztési projektek pénzügyi, szervezeti és működési megalapozását segíti elő, biztosítva azok hosszú távú fenntarthatóságát. Míg maga az FVS a város, illetve várostérség jövőképét és átfogó fejlesztési irányait határozza meg, addig az üzleti modell arra ad választ, hogy ezek a célok a gyakorlatban, a mindennapi működés szintjén hogyan valósíthatók meg.
Az üzleti modell a lehetséges pénzügyi nyereségesség mellett integrálja a társadalmi jólét növelését és a környezeti fenntarthatóságot is.

A dokumentum három fő elemző és tervező pillérre épül:
• *Kvalitatív elemzés:* Tematikus portfóliókba (prosperáló, zöldülő, digitális, megtartó és kiszolgáló város) rendezi a fejlesztéseket. Bemutatja a projektek stratégiai és területi illeszkedését, megfogalmazza az értékajánlatokat, és azonosítja a kulcsfontosságú érintetteket (stakeholderek). Feltérképezi a rendelkezésre álló forrásokat és az üzemeltetés fenntarthatósági modelljét.
• *Kvantitatív elemzés*: Objektív, számszerűsíthető mutatókon keresztül értékeli a tervezett beruházások hasznosságát. Három dimenzióban mér: pénzügyi mutatókkal, környezeti indikátorokkal és társadalmi mérőszámokkal.
• *Intézményi és működési modell*: Rögzíti a projektek végrehajtásához szükséges döntéshozatali mechanizmusokat, a monitoring folyamatokat és a felelősségi köröket a helyi irányítási rendszerben.

Az üzleti modell kialakításához alapvető kiinduló elemként szolgál az elkövetkező időszakban (rövid és középtávon) megvalósítani tervezett település- és térségfejlesztési elképzelések, projektötletek számba vétele. Ez egyfelől a jelenleg már támogatással rendelkező, de még nem megvalósult projekteket jelenti, emellett meg kell jeleníteni a 2028-2034-es EU-s pénzügyi időszakra tervezett infrastrukturális és szoft beavatkozásokat egyaránt

A fenti dokumentumok az iránymutatások és a módszertani útmutatók alapján elkészültek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a határozati javaslat alapján hozza meg döntését.

Gerendás, 2026. 09. 17.

Kurilla-Simon Annamária
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Gerendás Község Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte és elfogadja jelen határozat 1-5. mellékletében foglaltak szerint Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának, valamint a TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének a felülvizsgálatát, a Digitális Akciótervet, a Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszert és az Üzleti modell, finanszírozási tervet.

Felelős: Kurilla-Simon Annamária polgármester
Határidő: 2026. szeptember 30.

Széchenyi Terv Plusz Építsük együtt Magyarországot!

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

AZ EURÓPAI UNIÓ TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata

TOP Plusz Városfejlesztési Programterv

2022-2027

7. verzió

Cím	Békéscsaba Megyei Jogú Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve
Verzió	6.0
Közgyűlési határozat száma és dátuma	…./2026. (IX. 24.) közgy. határozat
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
Érintett földrajzi terület:	*Békéscsaba és térsége*

FVS felelős szervezet:	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.
FVS felelős szervezet kapcsolattartó:	dr. Sódar Anita *[drsodar@bcsvarosfejlesztes.hu, +36/66/241-781]*
FVS felelős szervezet címe:	5600 Békéscsaba, Szent István tér 10.

Békéscsaba, 2026. szeptember 24.

Tartalomjegyzék

Táblázatok jegyzéke 2
0. Verziókövetés 3
1. Stratégiai beágyazottság 6
2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása 8
3. Konkrét beruházások 13
4. Ütemezés 30
5. Indikátor vállalások 36
6. Mellékletek 38
6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása 39
6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal 39

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix 6
2. táblázat: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések 7
3. táblázat: Az FVS beavatkozási rendszere 8
4. táblázat: FVS - TOP Plusz kapcsolata 10
5. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely 13
6. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely 18
7. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+ 20
8. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA 22
9. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely 27
10. táblázat: Bruttó forrásigény (Ft) összefoglaló 29
11. táblázat: Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye (millió Ft) 30
12. táblázat: Indikátor vállalások 36

0. Verziókövetés

1.0 verzió: Készült az FVS-készítéssel párhuzamosan, lezárva 2022 márciusában.

1.1 verzió: Kétsoprony és Újkígyós 1-1 projektterve módosult, emiatt a 4., 5., 10. és 11. táblázatok aktualizálásra kerültek 2022 áprilisában.

2.0 verzió: Frissítve a Miniszterelnökség Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság által előírt, megújult iránymutatásoknak és sablonnak, a jóváhagyott TOP Plusz és a tervezett térségi projektek tartalmának, valamint Békés vármegye Integrált Területi Programjának aktualizálását követően.

3.0. verzió: Aktualizálva lettek a projektek indikátor célértékei a 3. Konkrét beruházások című fejezet táblázataiban valamint az 5. Indikátorvállalások táblázatban. Törlésre került a P2.V2. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Békéscsabán tárgyú projekt. A P2.V2. projekt bruttó forrásigénye átcsoportosításra került a P2.V1. Geotermikus hőhasznosítás fejlesztése Békéscsabán tárgyú projektre. Doboz Nagyközség projekt címei pontosításra kerültek. A 1. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA *tárgyú táblázatban a P3.V1.* Gyermeknevelést támogató humáninfrastruktúra fejlesztése és a P3.V3. Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése tárgyú projekt bruttó forrásigénye módosításra került, a két projekt forrásigényének átcsoportosításával.
A TOP Plusz-3.3.3-23 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése", valamint a TOP Plusz-3.4.1-23 „Fenntartható humán infrastruktúra" című felhívások közötti forrásátcsoportosítás a 2024. november 11-én kelt, NFKTFP-FO/G/1047-1/2024. iktatószámú levélben jóváhagyásra került. Az átcsoportosítás következtében a TOP Plusz-3.4.1-23 kódszámú felhívásra allokált keretösszeg Békéscsaba Megyei Jogú Város és várostérsége vonatkozásában 2 473 274 772 Ft-ról 3 423 274 772 Ft-ra módosul. A TVP 8. projekttábla a P3.V4. sorral bővül és a Békéscsabára és várostérségére allokált összegek a 8. projekttáblában és a 10. táblázatban is módosulnak, továbbá a forrásemelés átvezetésre kerül a releváns táblázatokban.

4.0. verzió
Az 2. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely P1.T1. sorszámú „Településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztése" tárgyú projekt vonatkozásában pontosításra került a projekt címe, a megvalósítók, a konzorciumi partner megnevezése és az indikátor értéke.
A 3. táblázat: Projekttábla (3. prioritási tengely, ERFA) az alábbi projektekkel lett kiegészítve, pontosítva:

P3.V1 Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Békéscsabai Tündérkert Óvoda bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Szegfű u. 87-89.
P3.V2Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda - bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Penza Lakótelep 19.
P3.V3 Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Hajnal-Lenkey-Jázmin Utcai Általános Művelődési Központ, Békéscsaba, Jázmin u. 3. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel
P3.V4 Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – A Százszorszép Művészeti Bázisóvoda Wlassics sétány 4/1. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel és a Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda, dr Becsey O. u. 25. szám alatti óvoda épület felújítása udvarfejlesztéssel
P3.V5 Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – Óvodai udvarok fejlesztése; a Mackó-Kuckó Óvoda, Orosházi út 2. és az Orosházi út 56., a Tündérkert óvoda, Fő u. 8., a Lencsési Óvoda, Pásztor u. 70. és a Pásztor u. 91.
P3.V6 Jankay Tibor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola telephelyén (Thurzó u. 40.) új épület építése

P3.V7 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Lencsési háziorvosi rendelő korszerűsítése, Lencsési út 13.
P3.V8 Infrastrukturális fejlesztések az Esély Pedagógiai Központ Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben
P3.V9 Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnáziumban
P3.V10 Infrastrukturális fejlesztések a Bartók Béla Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában
P3.V11 Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégiumban

A P3.T2. Szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás fejlesztése Dobozon – kisbusz beszerzése tárgyú projekt bruttó forrásigénye pontosításra került.
A 4. táblázatban (Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye) feltüntetett adatok a fenti tárgyú projektekkel pontosításra kerültek.
5. táblázat: Indikátor vállalások pontosításra kerültek.

5.0 verzió
3. Konkrét beruházások 6. táblázat: Projekttábla alábbi módosítása történt:
P1.T7 „Kétsoprony községben csapadék- és belvízhálózat fejlesztése" tárgyú projekt módosítása „A Széles utca felújítása Kétsoprony községben" tárgyú projektelemre
A 7. táblázatban (Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye) feltüntetett adatok a fenti tárgyú projekttel pontosításra került.
8. táblázat: Indikátor vállalások pontosításra kerültek.

Módosítás indokolása:
Kétsoprony Község Önkormányzata pályázatot nyújtott be a „Fenntartható városfejlesztés" című pályázati felhívásra, „Kétsoprony községben csapadék- és belvízhálózat fejlesztése (azonosítószám: TOP_PLUSZ-1.3.2-23-BC1-2025-00012)" címmel. A Magyar Államkincstár Békés Vármegyei Igazgatósága IKT-2025-604-I1-00000397/0000005 iktatószámú levelében az Önkormányzatot arról tájékoztatta, hogy a bírálati folyamat eredményeképp nem részesült támogatásban. A fentiek miatt kérelem került benyújtásra a konstrukción rendelkezésre álló, fel nem használt pályázati forrás fentiek szerinti felhasználására.

6.0 verzió
Az alábbi projektek vonatkozásában pontosításra kerültek az indikátor értékek:
3. Konkrét beruházások
5. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely
P1.V1 Békéscsaba belterületi zöldinfrastruktúrájának és közösségi tereinek komplex fejlesztése
P1.V2. Békéscsaba belterületének klimatikus és fizikai védelmét szolgáló vízmegtartó és vízelvezető-hálózat fejlesztése
P1.V3.Békéscsaba kerékpárforgalmi létesítményeinek fejlesztése, közlekedésbiztonsági fejlesztési elemek megvalósítása
P1.T1 Településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztése - Békéscsaba és Doboz települések közötti hiányzó kerékpárforgalmi létesítmény megépítése
P1.T3. Kastélypark és belterületi utak fejlesztése, valamint kerékpárforgalmi létesítmény építése Dobozon
P1.T6. Közösségi terek, zöld infrastruktúra fejlesztése Kétsopronyban

3. Konkrét beruházások

6. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely

P2.V1 Geotermikus hőhasznosítás fejlesztése Békéscsabán

P2.T1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Csorváson

3. Konkrét beruházások

79. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+

P3SZ.V1 A szociális városrehabilitáció infrastruktúrafejlesztési elemeit kiegészítő szoft beavatkozások

P3SZ.V2 A fenntartható infrastruktúrafejlesztést támogató helyi humán fejlesztések

Az alábbi projektek vonatkozásában a támogatási kérelem összege pontosításra és összhangba került, a 3. Konkrét beruházások táblázatban feltüntetett forrásigénnyel:

4. Ütemezés

11. táblázat: Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye (millió Ft)

Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Békéscsabai Tündérkert Óvoda bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Szegfű u. 87-89.

Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda - bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Penza Lakótelep 19.

Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – A Százszorszép Művészeti Bázisóvoda Wlassics sétány 4/1. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel és a Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda, dr Becsey O. u. 25. szám alatti óvoda épület felújítása udvarfejlesztéssel

Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – Óvodai udvarok fejlesztése; a Mackó-Kuckó Óvoda, Orosházi út 2. és az Orosházi út 56., a Tündérkert óvoda, Fő u. 8., a Lencsési Óvoda, Pásztor u. 70. és a Pásztor u. 91.

Az 5. Indikátor vállalások 10. táblázat: Indikátor vállalások táblázat szerinti indikátor értékek pontosításra kerültek.

0. Stratégiai beágyazottság

1. táblázat: FVS stratégiai célmátrix

Stratégiai célok	S1. Helyi erőforrásokra és hálózatos együttműködésekre építő, globális gazdasági folyamatokba hatékonyan bekapcsolódó térségi gazdaság	S2. Élhetőbb, vonzóbb, fenntarthatóbb, biztonságosabb várostérség	S3. Az alapvető és kényelmi szolgáltatásokat közszféra, piaci és nonprofit szereplők együttes részvételével, nagyvárosi színvonalon biztosító város	S4. Közösségeire építő, dinamikus, egészséges és jelentős, a mindenkori munkaerőpiaci kihívásoknak jól megfelelő helyi társadalom
Részcélok	S1/R1. A helyi gazdaság tevékenységei sokoldalúak; felfutó ágazatok **a helyi és térségi erőforrásokra támaszkodó**, magas hozzáadott értéket termelő gazdasági tevékenységek (mint az élelmiszer-feldolgozás, a turizmus és a kulturális és kreatív gazdaság)	S2/R1. A települési épített és zöld környezet egyaránt **rendezett, funkcionális és mindeközben esztétikus** – erősítve a térség vonzerejét	S3/R1 Az önkormányzati fenntartású intézményrendszer **infrastrukturális és technikai működési feltételrendszere** lehetővé teszi a humán (köz)szolgáltatások magas minőségű és fenntartható biztosítását – különösen az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások biztosítása esetében	S4/R1. Erős a **helyi társadalom értékmegőrző, értékteremtő és önszervező képessége**, sok speciális szolgáltatási szegmensben képesek értékvédőként és értékteremtő szolgáltatóként fellépni (kiegészítve a közszolgáltatásokat)
	S1/R2. A vállalkozások létrehozását és működését támogató **gazdasági infrastruktúra és az üzleti szolgáltatások** magas színvonalúak	S2/R2. A városi mobilitási módok között a **környezetbarát közlekedési módok egyre nagyobb arányban jelennek meg** (e-járművek, kerékpáros és gyalogos közlekedés), a **közlekedési infrastruktúra** hiányoktól mentes	S3/R2 Az alap és kényelmi szolgáltatások működését biztosító **humán és szervezeti háttér biztosított** – a piaci és civil szereplők fokozott bevonása mellett	S4/R2 **Az egyének önmenedzselési képessége javul**, ami az egészség, foglalkoztathatóság feltételrendszerét nagyban meghatározza
	S1/R3. A város gazdaságában az **innovációs potenciál erős, annak feltételrendszere adott** – nagyobb teret nyernek a technológiaintenzív ágazatok	S2/R3. **A települési közművek fenntartható módon működnek –** a város hatékonyan kezeli a csapadékvíz- és a belvízelvezetési problémákat	S3/R3 **A sérülékeny társadalmi csoportok leszakadása mérséklődik, integrációjuk eszköztára bővül** – a szegregációs folyamatok lelassulnak	S4/R3 **A helyi kulturális hagyományok megújulnak** és együtt járulnak hozzá a közösségi kohézióhoz, valamint az újszerű, gazdaságilag is értelmezhető értékteremtéshez
	S1/R4 A szak- és felsőfokú **képzési struktúra** és kínálat az átalakuló **helyi gazdaság igényeihez igazodik**	S2/R4. A helyben elérhető **megújuló energiák** növekvő arányban járulnak hozzá a város **energia mix**-éhez – erősítve a város környezeti és működési fenntarthatóságát		S4/R4 **A fiatalok érdekei jobban érvényesülnek**, alulról jövő kezdeményezéseik megvalósítását településük támogatja

2. táblázat: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések

Stratégiai célok	Stratégiai részcélok	Békéscsaba	Csabaszabadi	Csorvás	Doboz	Gerendás	Kétsoprony	Szabadkígyós	Telekgerendás	Újkígyós
S1. Helyi erőforrásokra és hálózatos együttműködésekre építő, globális gazdasági folyamatokba hatékonyan bekapcsolódó térségi gazdaság	S1/R1. A helyi gazdaság tevékenységei sokoldalúak; felfutó ágazatok **a helyi és térségi erőforrásokra támaszkodó**, magas hozzáadott értéket termelő gazdasági tevékenységek (mint az élelmiszer-feldolgozás, a turizmus és a kulturális és kreatív gazdaság)	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
	S1/R2. A vállalkozások létrehozását és működését támogató **gazdasági infrastruktúra és az üzleti szolgáltatások** magas színvonalúak	XX		X						X
	S1/R3. A város gazdaságában az **innovációs potenciál erős, annak feltételrendszere adott** – nagyobb teret nyernek a technológiaintenzív ágazatok	XX								
	S1/R4 A szak- és felsőfokú **képzési struktúra** és kínálat az átalakuló **helyi gazdaság igényeihez igazodik**	XX		X						X
S2. Élhetőbb, vonzóbb, fenntarthatóbb, biztonságosabb várostérség	S2/R1. A települési épített és zöld környezet egyaránt **rendezett, funkcionális és mindeközben esztétikus** – erősítve a térség vonzerejét	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
	S2/R2. A városi mobilitási módok között a **környezetbarát közlekedési módok egyre nagyobb arányban jelennek meg** (e-járművek, kerékpáros és gyalogos közlekedés), a **közlekedési infrastruktúra** hiányoktól mentes	XX	X	XX	X	X	X	X	X	XX
	S2/R3. **A települési közművek fenntartható módon működnek –** a város hatékonyan kezeli a csapadékvíz- és a belvízelvezetési problémákat	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
	S2/R4. A helyben elérhető **megújuló energiák** növekvő arányban járulnak hozzá a város **energia mix**-éhez – erősítve a város környezeti és működési fenntarthatóságát	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
S3. Az alapvető és kényelmi szolgáltatásokat közszféra, piaci és non-profit szereplők együttes részvételével, nagyvárosi színvonalon biztosító város	S3/R1 Az önkormányzati fenntartású intézményrendszer **infrastrukturális és technikai működési feltételrendszere** lehetővé teszi a humán (köz)szolgáltatások magas minőségű és fenntartható biztosítását – különösen az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások biztosítása esetében	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
	S3/R2 Az alap és kényelmi szolgáltatások működését biztosító **humán és szervezeti háttér biztosított** – a piaci és civil szereplők fokozott bevonása mellett	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
	S3/R3 **A sérülékeny társadalmi csoportok leszakadása mérséklődik, integrációjuk eszköztára bővül** – a szegregációs folyamatok lelassulnak	XX	X	X	XX	X	X	X	X	X
S4. Közösségeire építő, dinamikus, egészséges és jelentős, a minden-kori munkaerőpiaci kihívásoknak jól megfelelő helyi társadalom	S4/R1. Erős a **helyi társadalom értékmegőrző, értékteremtő és önszervező képessége**, sok speciális szolgáltatási szegmensben képesek értékvédőként és értékteremtő szolgáltatóként fellépni (kiegészítve a közszolgáltatásokat)	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
	S4/R2 **Az egyének önmenedzselési képessége javul**, ami az egészség, foglalkoztathatóság feltételrendszerét nagyban meghatározza	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
	S4/R3 **A helyi kulturális hagyományok megújulnak** és együtt járulnak hozzá a közösségi kohézióhoz, valamint az újszerű, gazdaságilag is értelmezhető értékteremtéshez	XX	X	X	X	X	X	X	X	X
	S4/R4 **A fiatalok érdekei jobban érvényesülnek**, alulról jövő kezdeményezéseik megvalósítását településük támogatja	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

Jelen tervezési folyamatban a stratégiai célrendszer Békéscsabán belüli, **városrészi szintű összefüggéseinek vizsgálata nem releváns**, ugyanis az FVS stratégiai célrendszere ennél magasabb szintű, a meghatározott célok és részcélok szinte kivétel nélkül a központi város teljes területére érvényesek, így ennek táblázatos formában történő bemutatásától eltekintünk.

1. A beruházások, akciók összesítő bemutatása

3. táblázat: Az FVS beavatkozási rendszere

PRIORITÁSOK							
P1 A térségi gazdaság diverzifikációja és innovációs potenciáljának erősítése			**P2 A városi és vidéki környezet klímavédelmi célokkal összhangban történő, fenntartható fejlesztése és értékteremtő képességének erősítése**		**P3 A népességmegtartó képesség, a társadalmi dinamika és a térségi vonzerő kulcstényezőjeként szolgáló települési szolgáltatások fejlesztése**		
INTÉZKEDÉSEK							
P1.1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	**P1.2 Térségi innovációs ökoszisztéma építése, vállalkozói kultúra, hálózatépítés előmozdítása**	**P1.3 A térség turisztikai lehetőségeinek kihasználása**	**P2.1 A települési épített és természetes környezet minőségi fejlesztése és fenntartható üzemeltetésének biztosítása**	**P2.2 Települési és térségi mobilitás fizikai és működési feltételrendszerének klímatudatos és közlekedésbiztonságot szem előtt tartó fejlesztése**	**P3.1 A települési humán szolgáltatások infrastrukturális és fenntarthatóságot támogató tartalmi fejlesztése**	**P3.2 A települési kényelmi szolgáltatások magas színvonalú biztosítása**	**P3.3 A helyi társadalom megújulását támogató fejlesztések**
BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK							
P.1.1.1 A városi **iparterületek** és a meglévő **gazdasági infrastruktúra** mennyiségi és minőségi fejlesztése	P1.2.1 A befektetővonzást, a helyi vállalkozások fejlődését, a helyi és térségi klaszteresedést támogató és a vállalkozói szemléletet fejlesztő **üzleti szolgáltatások működtetése**	P1.3.1 **Térségi turisztikai vonzerők infrastrukturális fejlesztése** (beleértve a fürdőt is)	P2.1.1 **Települési közterületek, zöldfelületek** további lakosság- és látógatóbarát **fejlesztése, hatékony fenntartásuk biztosítása** – kiegészítő infrastrukturális beruházások végrehajtása és lakossági ismeretterjesztés, szemléletformálás	P2.2.1 Az **e-járművek (közösségi és magán) használatának előmozdítása,** szolgáltatásokkal történő támogatása	P3.1.1 Fenntartható épület- és létesítmény-működtetés – **komplex energetikai és épületüzemeltetési célú fejlesztések** – kiemelten a szociális, egészségügyi és gyermeknevelési alapellátást biztosító intézményekben	P3.2.1 **A települési kulturális létesítmények többcélú** fejlesztése a non-profit és piaci szféra szisztematikus bevonásával	P3.3.1 **A leszakadó csoportok felzárkózását** támogató programok végrehajtása

P1.1.2 **A városi üzleti szolgáltatások** (pl. start-up inkubáció) infrastrukturális hátterének fejlesztése	P1.2.2 **A gazdasági innovációs ökoszisztéma együttműködéseinek fejlesztése** és fórumainak létrehozása helyi és regionális szinten	P1.3.2 A város és térsége **turisztikai vonzerőinek egységes megjelenítését**, külső és belső kommunikációját szolgáló fejlesztések	P2.1.2 A település komplex **csapadékvíz és belvíz kezelési / menedzsment rendszerének** klímavédelmi központú infrastrukturális és működési szempontú fejlesztése, a térség csapadékvíz-elvezető hálózatának bővítése	P.2.2.2 A **közösségi közlekedés, a kerékpáros és gépjármű-közlekedés hálózatos rendszerének modernizálása és továbbfejlesztése,** a kiegészítő infrastruktúrák fejlesztése	P3.1.2 Egyes humán közszolgáltatások (egészségügy, szociális ellátás, gyermeknevelés) **működési minőségét befolyásoló infrastrukturális fejlesztések**	P3.2.2 **A települési szabadidős és sportlétesítmények többcélú fejlesztése** a nonprofit és piaci szféra szisztematikus bevonásával	P3.3.2 A helyi **tematikus közösségek – kiemelten a fiatalok – által kezdeményezett tevékenységek, programok** tudatos beépítése, jelenlétük és szükségességük megerősítése a város különféle működési területein
P1.1.3 A **városi barnamezős területek** újra hasznosításának ösztönzése és előkészítése	P1.2.3 **A városimázs komplex értelmezésével összhangban álló városmarketing tevékenységek,** makroregionális érdekérvényesítő képesség erősítése	P1.3.3 **Turisztikai háttérszolgáltatások bővítése** (gasztronómia, szálláshelyek stb.)	P2.1.3 **Alternatív/megújuló/részben megújuló energiahordozók hasznosítását** biztosító berendezések és erőművek telepítése Békéscsabán és térségében – a smart grid rendszer megalapozásaként	P2.2.3 A **települési közlekedés folyamatainak monitorozása** (összekapcsolva a levegőminőség monitorozásával) és **a közlekedés adatalapú szervezése**			

4. táblázat: FVS - TOP Plusz kapcsolata

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			**Top Prioritás 6**			
		vízgazdálkodás	zöldinfra-struktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városreha-bilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoz-tatási együttmű-ködések	szociális célú városre habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	köznevelés	gazdaság-fejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatár on átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
P1.1 Gazdasági infrastruktúra fejlesztése	P.1.1.1 A városi iparterületek és a meglévő gazdasági infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése																1 egyedi			
	P1.1.2 A városi üzleti szolgáltatások (pl. start-up inkubáció) infrastrukturális hátterének fejlesztése																1 egyedi			
	P1.1.3 A városi barnamezős területek újra hasznosításának ösztönzése és előkészítése																			
P1.2 Térségi innovációs ökoszisztéma építése, vállal-kozói kultúra, hálózatépítés előmozdítása	P1.2.1 A befektetővonzást, a helyi vállalkozások fejlődését, a helyi és térségi klaszteresedést támogató és a vállalkozói szemléletet fejlesztő üzleti szolgáltatások működtetése																			
	P1.2.2 A gazdasági innovációs ökoszisztéma együttműködéseinek fejlesztése és fórumainak létrehozása helyi és regionális szinten																			
	P1.2.3 A városimázs komplex értelmezésével összhangban álló városmarketing tevékenységek, makroregionális érdekérvényesítő képesség erősítése																			
P1.3 A térség turisztikai lehe-tőségeinek kihasználása	P1.3.1 Térségi turisztikai vonzerők infrastrukturális fejlesztése (beleértve a fürdőt is)																		1 hálózatos	
	P1.3.2 A város és térsége turisztikai vonzerőinek egységes megjelenítését, külső és belső kommunikációját szolgáló fejlesztések																			
	P1.3.3 Turisztikai háttérszolgáltatások bővítése (gasztronómia, szálláshelyek stb.)																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			**Top Prioritás 6**			
		vízgazdálkodás	zöldinfra-struktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városreha-bilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoz-tatási együttmű-ködések	szociális célú városre habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	köznevelés	gazdaság-fejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatár on átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
P2.1 A települési épített és természetes környezet minőségi fejlesztése és fenntartható üzemeltetésének biztosítása	P2.1.1 Települési közterületek, zöldfelületek további lakosság- és látógatóbarát fejlesztése, hatékony fenntartásuk biztosítása – kiegészítő infrastrukturális beruházások végrehajtása és lakossági ismeretterjesztés, szemléletformálás		1 hálózatos 4 egyedi																	
	P2.1.2 A település komplex csapadékvíz és belvíz kezelési / menedzsment rendszerének klímavédelmi központú infrastrukturális és működési szempontú fejlesztése, a térség csapadékvíz-elvezető hálózatának bővítése	1 hálózatos																		
	P2.1.3 Alterna-tív/megújuló/részben megújuló energiahordozók hasznosítását biztosító berendezések és erőművek telepítése Békéscsa-bán és térségében – a smart grid rendszer megalapozásaként																			
P2.2 Települési és térségi mobi-litás fizikai és működési feltételrendsz e-rének klímatu-datos és közle-kedésbiztonsá got szem előtt tartó fejlesztése	P2.2.1 Az e-járművek (közösségi és magán) használatának előmozdítása, szolgáltatásokkal történő támogatása																			
	P.2.2.2 A közösségi közlekedés, a kerékpáros és gépjármű-közlekedés hálózatos rendszerének modernizálása és továbbfejlesztése, a kiegészítő infrastruktúrák fejlesztése			3 hálózatos			5 hálózatos													
	P.2.2.3 A települési közlekedés folyamatainak monitorozása (összekapcsolva a levegőminőség monitorozásával) és a közlekedés adatalapú szervezése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			Top Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfra-struktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoz-tatási együttmű-ködések	szociális célú városrehabilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	köznevelés	gazdaság-fejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló, térségi léptékű aktív turizmus
P3.1 A települési humán szolgáltatások infrastrukturális és fenntarthatóságot támogató tartalmi fejlesztése	P3.1.1 Fenntartható épület- és létesítmény-működtetés – komplex energetikai és épület-üzemeltetési célú fejlesztések – kiemelten a szociális, egészségügyi és gyermeknevelési alapellátást biztosító intézményekben							1 egyedi	*1 hálózatos, 2 egyedi*	*1 egyedi*					1 hálózatos					
	P3.1.2 Egyes humán közszolgáltatások (egészségügy, szociális ellátás, gyermeknevelés) működési minőségét befolyásoló infrastrukturális fejlesztések													*1 hálózatos, 1 egyedi*	1 egyedi	1 egyedi	2 egyedi			
P3.2 A települési kényelmi szolgáltatások magas színvonalú biztosítása	P3.2.1 A települési kulturális létesítmények többcélú fejlesztése a nonprofit és piaci szféra szisztematikus bevonásával																			
	P3.2.2 A települési szabadidős és sportlétesítmények többcélú fejlesztése a nonprofit és piaci szféra szisztematikus bevonásával																			
P3.3 A helyi társadalom megújulását támogató fejlesztések	P3.3.1 A leszakadó csoportok felzárkózását támogató programok végrehajtása											*1 akcióterületi*								
	P3.3.2 A helyi tematikus közösségek – kiemelten a fiatalok – által kezdeményezett tevékenységek, programok tudatos beépítése, jelenlétük és szükségességük megerősítése a város különféle működési területein												1 hálózatos							

2. Konkrét beruházások

5. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1.	P1.V1	Békéscsaba belterületi zöldinfrastruktúrájának és közösségi tereinek komplex fejlesztése	S2/R1	Békéscsaba	1 620 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	2,28
	P1.V2	Békéscsaba belterületének klimatikus és fizikai védelmét szolgáló vízmegtartó és vízelvezető-hálózat fejlesztése	S2/R3	Békéscsaba	800 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság (fő)	1 500
								Bel- és csapadékvízvédelmi létesítmények hossza (m)	7914
	P1.V3	Békéscsaba kerékpárforgalmi létesítményeinek fejlesztése, közlekedésbiztonsági fejlesztési elemek megvalósítása	S2/R2	Békéscsaba	1 760 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	5
	P1.T0	Békéscsaba és térsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kidolgozása	S1, S2, S3, S4	Békéscsabai járás	80 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság (fő)	58 002
								Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	1
	P1.T1	Településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztése - Békés-	S2/R1	Békéscsabai járás	754 161 368	Doboz Nagyközség Önkormányzata/Békéscsaba	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	1,2

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
		csaba és Doboz települések közötti hiányzó kerékpárforgalmi létesítmény megépítése				Megyei Jogú Város Önkormányzata			
	P1.T2	Nyitott közösségi terek, zöldfelületek fejlesztése Csabaszabadiban	S2/R1	Csabaszabadi	67 000 000	Csabaszabadi Községi Önkormányzat	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,4
	P1.T3	Kastélypark és belterületi utak fejlesztése, valamint kerékpárforgalmi létesítmény építése Dobozon	S1/R1, S2/R2	Doboz	373 000 000	Doboz Nagyközség Önkormányzata		Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	3,55
								Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	0,835
								Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	1,241
	P1.T4	Zöldterületek rekonstrukciója, játszótér és belterületi utak fejlesztése Gerendáson	S2/R1 S2/R2	Gerendás	198 000 000	Gerendás Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,18
								Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	0,68

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
	P1.T5	Belterületi út és a kapcsolódó közművek fejlesztése Szabadkígyóson	S2/R2, S2/R3	Szabadkígyós	398 000 000	Szabadkígyós Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	5,5
	P1.T6	Közösségi terek, zöld infrastruktúra fejlesztése Kétsopronyban	S2/R1	Kétsoprony	156 923 190	Kétsoprony Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra (ha)	0,8
	P1.T7	A Széles utca felújítása Kétsoprony községben	S2/R3 S2/R2	Kétsoprony	61 076 810	Kétsoprony Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	0,9
	P1.T8	Nyitott és zárt közösségi terek fejlesztése Telekgerendáson	S2/R1	Telekgerendás	239 000 000	Telekgerendás Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	0,38
	P1.T9	Belterületi utak fejlesztése Újkígyóson	S2/R2	Újkígyós	523 000 000	Újkígyós Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	6
Kereten túli, tartalék projektek		Élhető település: 1. Kerékpárforgalmi létesítmény létrehozása az Arany János utca felől a Városi Sportcsarnok irányába; 2. Kerékpárforgalmi létesítmény létrehozása az Oncsa-Kertek - Dobozi út összeköttetése érdekében (Május 1. u - Kerekes György u. nyomvonalán)	S2/R2	Békéscsaba	2 000 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	4

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
		Kulturális, sport és egyéb közterületi fejlesztések Csorváson	S2/R1	Csorvás	60 000 000	Csorvás Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1
		Belterületi utak korszerűsítése Csorváson	S2/R2	Csorvás	200 000 000	Csorvás Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	5
		Zöldterületfejlesztés Dobozon	S2/R1	Doboz	50 000 000	Doboz Nagyközség Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	1
		Belterületi útfejlesztések Gerendáson	S2/R2	Gerendás	200 000 000	Gerendás Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T (km)	4
		Zöldterületfejlesztés Szabadkígyóson	S2/R1	Szabadkígyós	30 000 000	Szabadkígyós Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra (ha)	1
		Kerékpárforgalmi létesítmény építése és kapcsolódó kerékpárosbarát fejlesztések Kétsopronyban	S2/R2	Kétsoprony	300 000 000	Kétsoprony Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra (km)	3
		Csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése Telekgerendáson	S2/R3	Telekgerendás	250 000 000	Telekgerendás Község Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság (fő)	1 500
		Prioritás forráskerete (*nem módosítható*)			7 030 161 368				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye			7 030 161 368				
		Békéscsaba forrásigénye (részösszeg)			5 014 161 368				

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
		Csabaszabadi forrásigénye (részösszeg)			67 000 000				
		Csorvás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Doboz forrásigénye (részösszeg)			373 000 000				
		Gerendás forrásigénye (részösszeg)			198 000 000				
		Szabadkígyós forrásigénye (részösszeg)			398 000 000				
		Kétsoprony forrásigénye (részösszeg)			218 000 000				
		Telekgerendás forrásigénye (részösszeg)			239 000 000				
		Újkígyós forrásigénye (részösszeg)			523 000 000				
		Tartalék projektek összes forrásigénye			3 090 000 000				

A P1.V1 Békéscsaba belterületi zöldinfrastruktúrájának és közösségi tereinek komplex fejlesztése című projekt Natura 2000 területet érint, a fejlesztés annak előírásaival összhangban tervezett.

6. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 2.	P2.V1	Geotermikus hőhasznosítás fejlesztése Békéscsabán	S3/R1	Békéscsaba	1 412 584 773	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	0
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	0
	P2.T1	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Csorváson	S3/R1	Csorvás	210 000 000	Csorvás Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	0
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	0
	P2.T2	A Dobozi Közösségi Ház és Könyvtár, valamint a Dobozi Gondozási Központ épületének energetikai korszerűsítése	S3/R1	Doboz	150 000 000	Doboz Nagyközség Önkormányzata		Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	100
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	1684
								A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	5
Kereten túli, tartalék projektek		1MW napelempark létesítése a rekultivált szeméttelep területén; Ady Endre utcai idősek otthona energetikai korszerűsítése	S2/R4, S3/R1	Békéscsaba	2 000 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	200
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	
		Prioritás forráskerete (*nem módosítható)*			1 772 584 773				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye			1 772 584 773				
		Békéscsaba forrásigénye (részösszeg)			1 412 584 773				
		Csabaszabadi forrásigénye (részösszeg)			0				

	Pro-jekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illesz-kedés	Helyszín	Bruttó forrás-igény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
		Csorvás forrásigénye (részösszeg)			210 000 000				
		Doboz forrásigénye (részösszeg)			150 000 000				
		Gerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Szabadkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Kétsoprony forrásigénye (részösszeg)			0				
		Telekgerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Újkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Tartalék projektek összes forrásigénye			2 000 000 000				

711. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ESZA	P3SZ.V1	A szociális városrehabilitáció infrastruktúrafejlesztési elemeit kiegészítő szoft beavatkozások	S3/R3, S4/R2	Békéscsaba	414 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	0
								Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	0
								A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (fő)	0
	P3SZ.V2	A fenntartható infrastruktúrafejlesztést támogató helyi humán fejlesztések	S4	Békéscsaba	2 000 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	94
								Egyéb, nem közösségi célú programok száma	10
								Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	1
								A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (fő)	5000
Kereten túli, tartalék projektek									
		Prioritás forráskerete (*nem módosítható)*			2 414 000 000				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye			2 414 000 000				
		Békéscsaba forrásigénye (részösszeg)			2 414 000 000				
		Csabaszabadi forrásigénye (részösszeg)			0				

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illesz-kedés	Helyszín	Bruttó forrás-igény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
		Csorvás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Doboz forrásigénye (részösszeg)			0				
		Gerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Szabadkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Kétsoprony forrásigénye (részösszeg)			0				
		Telekgerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Újkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Tartalék projektek összes forrásigénye			0				

Békéscsabán a KSH által szegregátumként, illetve szegregációval veszélyeztetett területként minősített akcióterület vonatkozásában történt már ERFA típusú fejlesztés az előző programozási időszakban, ezért a város csupán ezen fejlesztésekre épülő ESZA típusú projektek megvalósítását tervezi. A már lezajlott fejlesztésekről az FVS részletesen beszámol: a TOP-6.7.1-16-BC1-2017-00001 Békéscsaba leromlott városi területeinek rehabilitációja című projekt részeként lakófunkciós tevékenységek fejlesztése, közösségi és közterületi funkciók kialakítása, valamint közlekedési fejlesztések valósultak meg az akcióterületen, melyet a TOP-6.9.1-16 konstrukció keretében a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok egészítettek ki.

8. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA	P3.V1	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Békéscsabai Tündérkert Óvoda bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Szegfű u. 87-89.	S3/R1	Békéscsaba	378 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Becsült üvegháztartású gázkibocsátás csökkentése (CO2t/év)	15
								Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	90
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő/év)	80
	P3.V2	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda - bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Penza Lakótelep 19.	S3/R1	Békéscsaba	330 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Becsült üvegháztartású gázkibocsátás csökkentése (CO2t/év)	20
								Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	90
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő/év)	70
	P3.V3.	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Hajnal-Lenkey-Jázmin Utcai Általános Művelődési Központ, Békéscsaba, Jázmin u. 3. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel	S3/R1	Békéscsaba	192 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Becsült üvegháztartású gázkibocsátás csökkentése (CO2t/év)	10
								Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	40
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő/év)	30

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
	P3.V4.	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – A Százszorszép Művészeti Bázisóvoda Wlassics sétány 4/1. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel és a Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda, dr Becsey O. u. 25. szám alatti óvoda épület felújítása udvarfejlesztéssel	S3/R1	Békéscsaba	261 200 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	250
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő/év)	220
	P3.V5.	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – Óvodai udvarok fejlesztése; a Mackó-Kuckó Óvoda, Orosházi út 2. és az Orosházi út 56., a Tündérkert óvoda, Fő u. 8., a Lencsési Óvoda, Pásztor u. 70. és a Pásztor u. 91.	S3/R1	Békéscsaba	240 400 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (db)	450
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő/év)	380
	P3.V6.	Jankay Tibor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola telephelyén (Thurzó u. 40.) új épület építése	S3/R1	Békéscsaba	330 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Tankerületi Központ	Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	200
								Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása (db)	20
								Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	12
	P3.V7.	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Lencsési háziorvosi rendelő korszerűsítése, Lencsési út 13.	S3/R1	Békéscsaba	627 764 772	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	600
								Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma (db)	7

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
								Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói (fő)	30 000
	P3.V8.	Infrastrukturális fejlesztések az Esély Pedagógiai Központ Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben	S3/R1	Békéscsaba	231 645 010	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Tankerületi Központ	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása (fő)	20
	P3.V9.	Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnáziumban	S3/R1	Békéscsaba	215 356 576	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma (db)	1
	P3.V10.	Infrastrukturális fejlesztések a Bartók Béla Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában	S3/R1	Békéscsaba	215 356 576	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma (db)	1
	P3.V11.	Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégiumban	S3/R1	Békéscsaba	287 641 838	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	Tankerületi Központ	Korszerűsített kollégiumok száma (db)	1
	P3.T1	István király utcai óvoda bővítése	S3/R1	Csorvás	100 000 000	Csorvás Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	20
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	100

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
	P3.T2	Szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás fejlesztése Dobozon – kisbusz beszerzése	S3/R1	Doboz	13 910 000	Doboz Nagyközség Önkormányzata		Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	20
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő)	86
								Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	1
								A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	1
Kereten túli, tartalék projektek		A Békéscsabai Kistérségi Egyesített Szociális Központ által működtetett idősek nappali intézménye (volt Idősek Klubja) (Kazinczy u. 2/1.) felújítása, korszerűsítése	S3/R1	Békéscsaba	100 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	33
								Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	100
								A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	1
		Bölcsőde fejlesztése	S3/R1	Doboz	30 000 000			Becsült üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenés (CO_2t/év)	10

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
						Doboz Nagyközség Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Jobb energiahatékonyságú középületek (m^2)	230
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények osztálytermi kapacitása (db)	3
								Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói (fő)	30
		Prioritás forráskerete			3 423 274 772				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye			3 423 274 772				
		Békéscsaba forrásigénye (részösszeg)			3 309 364 772				
		Csabaszabadi forrásigénye (részösszeg)			0				
		Csorvás forrásigénye (részösszeg)			100 000 000				
		Doboz forrásigénye (részösszeg)			13 910 000				
		Gerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Szabadkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Kétsoprony forrásigénye (részösszeg)			0				
		Telekgerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Újkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Tartalék projektek összes forrásigénye			130 000 000				

12. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 6.	P6.V1	Kétegyházi úti iparterület fejlesztése	S1/R2	Békéscsaba	467 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások száma	1
	P6.V2	Az Árpád Gyógy- és Strandfürdő, a Munkácsy negyed és a Csabapark turisztikai infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése	S1/R1	Békéscsaba	950 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (db)	1
								Fejlesztéssel érintett fürdők száma (db)	1
	P6.T1	Napközi konyha fejlesztése Csorváson	S3/R1	Csorvás	400 000 000	Csorvás Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások száma	4
								Közétkeztetési fejlesztések száma	1
	P6.T2	Közétkeztetési célokat szolgáló konyha fejlesztése Dobozon	S3/R1	Doboz	90 000 000	Doboz Nagyközség Önkormányzata		Közétkeztetési fejlesztések száma	1
	P6.T3	A keleti iparterület fejlesztése Újkígyóson	S2/R4	Újkígyós	225 000 000	Újkígyós Város Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások száma	1

	Projekt kódja	Projekt címe	Stratégiai célhoz/ részcélhoz való illeszkedés	Helyszín	Bruttó forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés (konzorciumi partner)	Indikátor	Célérték (becsült)
Keretentúli, tartalék projektek		Helyi gazdaságfejlesztés: 1. ÁNTSZ épület teljes körű korszerűsítése, gazdasági jellegű hasznosítása érdekében Ú; 2. Mazán u. telephely korszerűsítése; 3. j iparterületek kialakítása	S1/R1, S1/R2	Békéscsaba	3 000 000 000	Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata		Vissza nem térítendő támogatások által támogatott vállalkozások	3
		Prioritás forráskerete (*nem módosítható)*			2 132 000 000				
		Elsődleges projektek teljes forrásigénye			2 132 000 000				
		Békéscsaba forrásigénye (részösszeg)			1 417 000 000				
		Csabaszabadi forrásigénye (részösszeg)			0				
		Csorvás forrásigénye (részösszeg)			400 000 000				
		Doboz forrásigénye (részösszeg)			90 000 000				
		Gerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Szabadkígyós forrásigénye (részösszeg)			0				
		Kétsoprony forrásigénye (részösszeg)			0				
		Telekgerendás forrásigénye (részösszeg)			0				
		Újkígyós forrásigénye (részösszeg)			225 000 000				
		Tartalék projektek összes forrásigénye			3 000 000 000				

13. táblázat: Bruttó forrásigény (Ft) összefoglaló

Kedvezményezett	1. prioritás	2. prioritás	3. prioritás ERFA	3. prioritás ESZA	6. prioritás	ÖSSZESEN
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	5 014 161 368	1 412 584 773	3 309 274 772	2 414 000 000	1 417 000 000	13 567 020 913
Csabaszabadi Községi Önkormányzat	67 000 000	0	0	0	0	67 000 000
Csorvás Város Önkormányzata	0	210 000 000	100 000 000	0	400 000 000	710 000 000
Doboz Nagyközség Önkormányzata	373 000 000	150 000 000	14 000 000	0	90 000 000	627 000 000
Gerendás Község Önkormányzata	198 000 000	0	0	0	0	198 000 000
Szabadkígyós Község Önkormányzata	398 000 000	0	0	0	0	398 000 000
Kétsoprony Község Önkormányzata	218 000 000	0	0	0	0	218 000 000
Telekgerendás Község Önkormányzata	239 000 000	0	0	0	0	239 000 000
Újkígyós Város Önkormányzata	523 000 000	0	0	0	225 000 000	748 000 000
ÖSSZESEN	**7 030 161 368**	**1 772 584 773**	**3 423 274 772**	**2 414 000 000**	**2 132 000 000**	**16 772 020 913**
ebből térségi	***2 770 161 368***	***360 000 000***	***114 000 000***	***0***	***715 000 000***	***3 959 161 368***
FORRÁSKERET	7 030 161 368	1 772 584 773	3 423 274 772	2 414 000 000	2 132 000 000	16 772 020 913
TARTALÉK	3 090 000 000	2 000 000 000	130 000 000	0	3 000 000 000	8 220 000 000

3. Ütemezés

11. táblázat: Támogatási kérelmek benyújtásának tervezett ütemezése és ezek becsült bruttó támogatási igénye (millió Ft)

Konstrukció	Projekt	2022				2023				2024				2025			
		1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né
TOP-Plusz-1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	Békéscsaba és térségi Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája		80														
TOP-Plusz-1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	Békéscsaba belterületi zöldinfrastruktúrájának és közösségi tereinek komplex fejlesztése									1620							
	Békéscsaba belterületének klimatikus és fizikai védelmét szolgáló vízmegtartó és vízelvezető-hálózat fejlesztése								800								
	Békéscsaba kerékpárforgalmi létesítményeinek fejlesztése, közlekedésbiztonsági fejlesztési elemek megvalósítása									1760							
	Településeket összekötő kerékpárforgalmi létesítmény fejlesztése													754			
	Nyitott közösségi terek, zöldfelületek fejlesztése Csabaszabadiban								67								
	Kastélypark és belterületi utak fejlesztése, valamint kerékpárforgalmi létesítmény építése Dobozon												373				
	Zöldterületek rekonstrukciója, játszótér és belterületi utak fejlesztése Gerendáson								198								
	Belterületi út és a kapcsolódó közművek fejlesztése Szabadkígyóson									398							
	Közösségi terek, zöld infrastruktúra fejlesztése Kétsopronyban								157								
	Széles utca felújítása Kétsoprony községben															61	
	Nyitott és zárt közösségi terek fejlesztése Telekgerendáson								239								

Konstrukció	Projekt	2022				2023				2024				2025			
		1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né
	Belterületi utak fejlesztése Újkígyóson									523							
TOP-Plusz-2.1.2 Fenntartható energiahaté-konyság	Geotermikus hőhasznosítás fejlesztése Békéscsabán														1413		
TOP-Plusz-2.1.4 Fenntartható energiahaté-konyság (kombinált)	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Csorváson												210				
	Közösségi Ház és Könyvtár, valamint a Gondozási központ épületének energetikai korszerűsítése Dobozon												150				
TOP-Plusz-3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	A szociális városrehabilitáció infrastruktúra-fejlesztési elemeit kiegészítő szoft beavatkozások								414								
	A fenntartható infrastruktúrafejlesztést támogató helyi humán fejlesztések												2000				
TOP_Plusz-3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Békéscsabai Tündérkert Óvoda bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Szegfű u. 87-89.													378			
	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda - bővítése, korszerűsítése, udvarfejlesztéssel. Békéscsaba, Penza Lakótelep 19.													330			
	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése - Hajnal-Lenkey-Jázmin Utcai Általános Művelődési Központ, Békéscsaba, Jázmin u. 3. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel													192			
	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – A Százszorszép Művészeti Bázisóvoda Wlassics sétány 4/1. szám alatti óvoda épület korszerűsítése udvarfejlesztéssel és a Penza Lakótelepi és Dr. Becsey Oszkár utcai Óvoda, dr Becsey O. u. 25. szám alatti óvoda épület felújítása udvarfejlesztéssel													261,2			
	Gyermeknevelést támogató humán-infrastruktúra fejlesztése – Óvodai udvarok fejlesztése; a Mackó-Kuckó Óvoda, Orosházi út													240,4			

Konstrukció	Projekt	2022				2023				2024				2025			
		1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né	1.né	2.né	3.né	4.né
	2. és az Orosházi út 56., a Tündérkert óvoda, Fő u. 8., a Lencsési Óvoda, Pásztor u. 70. és a Pásztor u. 91.																
	Jankay Tibor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola telephelyén (Thurzó u. 40.) új épület építése													330			
	Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Lencsési háziorvosi rendelő korszerűsítése, Lencsési út 13.													628			
	István király utcai óvoda bővítése								100								
	Szociális alapszolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás Dobozon – kisbusz beszerzés								14								
	Infrastrukturális fejlesztések az Esély Pedagógiai Központ Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben													232			
	Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnáziumban													215			
	Infrastrukturális fejlesztések a Bartók Béla Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában													215			
	Infrastrukturális fejlesztések a Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégiumban													288			
TOP_Plusz-6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	A Kétegyházi úti iparterület fejlesztése								467								
	Az Árpád Gyógy- és Strandfürdő, a Munkácsy negyed és a Csabapark turisztikai infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztése								950								
	Napközi konyha fejlesztése Csorváson								400								
	Közétkeztetési célokat szolgáló konyha fejlesztése Dobozon											90					
	A keleti iparterület fejlesztése Újkígyóson								225								

A térségi szintű stratégiai programozás, majd a későbbi operatív szintű forrásfelhasználás a Módszertani Kézikönyv iránymutatásait követve indokolta Békéscsaba MJV és térség településeinek képviseletét biztosító szervezeti egység létrehozását. A szervezeti egység a Békéscsabai Településegyüttes Fejlesztési Bizottság. A Bizottság működését a 2022. január 18-án, minden érintett fél (települési önkormányzat) által jóváhagyott SZMSZ szabályozza.

Az érintett települések: Békéscsaba, Csabaszabadi, Csorvás, Doboz, Gerendás, Kétsoprony, Szabadkígyós, Telekgerendás, Újkígyós.

A stratégiai ciklus logikáját követve a Bizottság az FVS tervezés és végrehajtás teljes időtartamára jött létre (2021-2027), azaz nem csupán az FVS készítését, hanem annak végrehajtását is nyomon követi. Ennek fényében a koordinatív feladatokat ellátó Békéscsabai Településegyüttes Fejlesztési Bizottság feladatai:

- *a Bizottság közös, térségi szinten értelmezhető fejlesztési célokat jelöl ki,*
- *a Bizottság a térségben meglévő fejlesztési igényeket összegyűjti, megtárgyalja, majd priorizálja,*
- *döntéseket hoz az adott támogatási időszakban finanszírozandó projektekről,*
- *nyomon követi, monitorozza a projektek végrehajtását, megtárgyalja az időközben felmerülő jelentősebb módosítási igényeket,*
- *értékeli a 2021-2027-es időszak térségi fejlesztéseinek területfejlesztő hatását,*
- *feltárja a térségi (több települést érintő) projektek egyéb finanszírozási lehetőségeit.*

Az FVS 2.4 fejezetében rögzített működési modellel kapcsolatos megállapítások, valamint a stratégia céljai és beavatkozásai alapján indokolt bizonyos módosítások vagy új típusú megoldások bevezetése az alábbi, FVS-ben meghatározott következtetések mentén:

	A működési modell értékelése alapján levont következtetések	Beavatkozás indokolt (igen/nem)	Indoklás
1.	Békéscsaba MJV szerepköréből és megyeszékhelyi szerepköréből együttesen adódó működési, fenntartási kötelezettségeinek eleget tesz – ugyanakkor mindennek a költsége racionalizálást igényel.	igen	Indokolt a városüzemeltetésben és a városi intézmények működésében olyan megoldások keresése és projektekké formálása, amelyek a működési, fenntartási kötelezettségek racionalizálását eredményezik.
2.	Békéscsaba MJV működtetésében megjelentek a zöld és digitális átállást megalapozó, fenntarthatóságot biztosító, költségcsökkentő elemek. Továbbiak fejlesztése folyamatban van.	nem	Annyiban indokol a megállapítás beavatkozást, hogy a meglévő és folyamatban lévő zöld-digitális elemeket egyaránt tartalmazó fejlesztéseket a 1. pontban foglaltak fényében a városnak folytatnia kell akár a TOP Plusz, akár egyéb források igénybevételével.

	A működési modell értékelése alapján levont következtetések	Beavatkozás indokolt (igen/nem)	Indoklás
3.	A város működési modelljét és gyakorlatát hozzá kell igazítani a külső forrásokra építkező és némileg eltérő szemléletet igénylő városi fejlesztések eredményeihez, hogy azok működést segítő pozitív hatása maximalizálható legyen. Ez az egyes érintett szervezetek szintjén a személyes kompetenciák és a szervezeti / feladatmenedzsment keretek fejlesztését, további technikai előrelépést, valamint forrásmix használatát igényli.	igen	A létrehozott előremutató / fenntarthatóságot erősítő projekt eredmények hasznosulása csak úgy lehetséges, ha azok a város rendszerszintű működésébe teljes egészében integrálódnak. A működtetésben résztvevők szemlélete, a változásokhoz alkalmazkodni képes szaktudása és pl. az adathasznosítással összefüggő integrált gondolkodás megléte kulcsfontosságú ahhoz, hogy ne csupán a projektek, hanem a város teljes működési rendszerének szintjén érjen el Békéscsaba látványos változásokat.
4.	A város alapműködését / üzemeltetését biztosító cégek digitalizációja kezdeti állapotban van, az on-line hibabejelentés már nem jelent abszolút előnyt.	igen	A városüzemeltetés hatékonyságának növelése érdekében indokolt a városüzemeltetés gyakorlatában alkalmazott műszaki megoldások és folyamatmenedzsment gyakorlatok átgondolása, fejlesztése. Fontos ezen felül a jelenleg alig észlelhető piaci – jövedelemtermelő – tevékenységek jelenlétének erősítése a városi cégek működési / üzleti modelljében.
5.	Az önkormányzat kiadási oldalát olyan tételek is terhelik, melyek mögött álló szolgáltatások átgondolt üzleti (kevéssé működési támogatás orientált) modellek alkalmazásával nagyobb arányban is önfenntartókká válhatnának. Ez a működési és üzleti, ill. pénzügyi modellek párhuzamos átgondolását igényli bizonyos városi (köz)szolgáltatások esetében.	igen	Az önkormányzat által fenntartott intézmények és városüzemeltetési cégek jelentős része olyan tevékenységeket is folytat (vagy lenne képes folytatni megfelelő erőforrások rendelkezésre állása mellett), amelyek részben piaci alapon is működtethetőek. Egyes, főleg kulturális intézmények ernyőszervezetként képesek, a kisebb piaci szereplők (alkotók, kézművesek) piaci tevékenységének szervezésére is. Indokolt az új működési és gazdálkodási mechanizmusok fokozatos bevezetése a város működtetésének speciális területein (városüzemeltetés, kulturális és kreatív gazdaság, gazdasági szolgáltatások stb.)
6.	A FVS térségi kiterjesztése indokolja a várostérségi döntéshozatali keretek kialakítását és a projektciklust végig követő szervezeti háttér működtetését a 2021-27-es időszakban.	igen	Az FVS térségi kiterjesztése indokolja a térségi szemléletű fejlesztések formális és informális fórumainak működtetését.

A működési modell értékelése alapján levont következtetések	Beavatkozás indokolt (igen/nem)	Indoklás
		A társulásban működő közszolgálatások mellett indokolt fontolóra venni a térségi szinten szolgáltatni képes vagy már szolgálató piaci szereplők bevonását olyan területeken is, mint pl. az idősellátás. Az ilyen fejlesztésekkel a területi kohézió és érdekérvényesítő képesség is erősödik.

A térségi szereplők együttműködése hatékonyan biztosítja az összetettebb projektek humánerőforrás-igényét, kapacitásuk a forráslehívások előkészítése és megvalósítása arányában szükség szerint módosítható, így a TOP_Plusz és egyéb támogatások ütemezett felhasználása biztosított. Emellett fontos rögzíteni, hogy nagyobb léptékű fejlesztések esetében külső szakértő cégek, szakemberek, tervezők kerülnek bevonásra vállalkozási szerződéssel (pl. mérnök, tanulmányíró, kutató) a sikeres projektmegvalósítások érdekében.

4. Indikátor vállalások

14. táblázat: Indikátor vállalások

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TOP_Plusz-1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	58 002	
TOP_Plusz-1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	1	
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	7,5	
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépített vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	8,3	
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	7	
TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	1000	
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	NR	
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m^2	30 000	
TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	1500	
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	NR	
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	NR	
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m^2	NR	
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	NR	
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO_2t/év	NR	
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	NR	
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	NR	
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	NR	
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	94	
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	10	
TOP_Plusz-3	TPO18	Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek	fő	NR	
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	1	
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	5000	

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	2	
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	NR	
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	0	
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	920	
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	20	
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	866	
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	NR	
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	2	
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	40	
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	5	
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	1	
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	fő	586	
TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	7	
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	30 000	
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	1	
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	1	
TOP_Plusz-3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	0	
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	6	
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	NR	

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mértékegysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	2	
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	1	
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	
TOP_Plusz-6	RCO46	Átépített vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	NR	

A táblázatban NR kóddal a „nem releváns" tételek kerültek rögzítésre. Ezen mutatókhoz kapcsolódóan a következők miatt nem történt vállalás:

- A TVP-ben is rögzített projekttervek, a rendelkezésre álló forráskeret igénybevételével a vizsgált pénzügyi ciklusban megvalósítható fejlesztési elképzelések nem érintik azon konstrukciókat, melyek esetében a vonatkozó indikátorokra vállalást kell tenni.
- A mutatók tartalmának részletezése a releváns Felhívások részeként jelenik meg, önálló definíciós adatlapok nem állnak rendelkezésre. A Felhívások egy része még nem elérhető végleges formában, így szakmai feltételeik, előírásaik sem ismertek.
- A fejlesztési elképzelések aktuális előkészítettségi szintjéből adódóan számszerűsíthető műszaki vállalás felelős módon nem minden esetben tehető, illetve jelen előkészítettségi szint mellett nem határozható meg.

5. Mellékletek

5.1. Vármegyei önkormányzat bevonása

A Békés Vármegyei Önkormányzat észrevételei, véleménye az FVS és TVP vonatkozásában.

5.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal

Nem releváns.

Békéscsaba és térsége digitális átállás akcióterve

Készült a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia részdokumentumaként

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék 2
Ábrajegyzék 4
Táblázatok jegyzéke 4
Vezetői összefoglaló 6
1. A digitális átállás megalapozottsága és státusza városi (várostérségi) szinten 9
1.1 A város felkészültsége a digitális átállásra 9
1.1.1 Digitális átállás technológiai feltételei – digitális alapszolgáltatás és eszközellátottság 9
1.1.1.1 Hálózati hozzáférés 9
1.1.1.2 Wifi ellátottság 10
1.1.1.3 Szenzorok és kamerák – hálózatok 12
1.1.1.4 Önkormányzatok és intézmények IKT eszközellátottsága 16
1.1.1.5 Lakosság eszközellátottsága 18
1.1.2 Az adatmenedzselt és hozzáférhető adattípusok, adatátjárhatóság 19
1.1.2.1 Az önkormányzat adatmenedzsmentje Békéscsabán 19
1.1.2.2 Térinformatikai megoldások alkalmazása 21
1.1.2.3 Városüzemeltetési platform 22
1.1.2.4 Adatvagyon 22
1.1.3 IKT felkészültség, szemlélet, befogadókészség – edukációs szint 23
1.1.3.1 Digitális felkészültség Békéscsaba várostérség önkormányzatainál és intézményeiben 23
1.1.3.2 A lakosság, mint adatfelhasználó és mint adatforrás 25
1.1.3.3 Digitális város - lakossági fejlesztési igények 29
1.1.3.4 Képzések, edukációs programok 30
1.1.4 A digitális átállás feltétele: koordináció és partnerség 32
1.1.4.1 A digitális átállás városi és térségi szintű koordinációja 32
1.1.4.2 Partnerség a digitális átállás városi és térségi szintű folyamatában 35
1.2 A digitális átállás státusza az egyes városi működési alrendszerekben: végrehajtott fejlesztések és működő megoldások 36
1.2.1 Kormányzás 36
1.2.2 Gazdaság 40
1.2.3 Mobilitás 43
1.2.3.1 Mobilitási részterületek digitalizációs helyzete 43
1.2.3.2 Békéscsaba és várostérsége Fenntartható Városi Mobilitás Terve 47
1.2.4 Környezet 50

1.2.5 Életminőség 56
1.2.6 Szintézis 60
1.3 A digitális átállást akadályozó és elősegítő tényezők 64
1.4 Digitális átállás végrehajthatóságának értékelése 68
1.5 Problématérkép 70
2 A digitális átállást szolgáló célok és indikátorok 75
2.1 A digitális átállás feltételrendszerére vonatkozó célok és kapcsolódó indikátorok 75
2.2 Digitalizációs célok és kapcsolódó indikátorok a városfejlesztésben 78
3. Akcióterv: a város digitális átállását szolgáló intézkedések és akciók 82
3.1 Beavatkozások és akciók a digitális átállás feltételrendszerének fejlesztésére 82
3.1.1 Beavatkozások és akciók összefoglalója 82
3.1.2 Az akciók és projektek részletezése 85
3.2 Digitalizációs projektek és fejlesztési elemek a konkrét városfejlesztési célú beavatkozásokban 93
3.2.1 Beavatkozások és akciók összefoglalója 93
3.2.2 Akciók és projektek részletezése 96
4. A digitális átállás akcióterv menedzsmentje 97
4.1 Menedzsment háttér – felelősségi körök, végrehajtás koordináció 97
4.2 A digitális átállás projektek / akciók ütemezése 98
4.3 Az akciók finanszírozása 102
4.3.1 Projekt finanszírozás forrása 102
4.3.2 A tervezett fejlesztések és az új digitális szolgáltatások várható hatása a város pénzügyi gazdálkodására. 104
5 Mellékletek 109
5.1 A digitális átállás megalapozottsága és státusza városi (várostérségi) szinten – mellékletek 109
5.1.1 A Vodafone és Yettel szolgáltatók 5G lefedettsége 109
5.1.2 Wifi pontok Békéscsabán 110
5.1.3 A felmérésben résztvevő intézmények 111
5.1.4 A Békéscsaba várostérség önkormányzatainak internetes és facebook elérhetősége .. 112

Ábrajegyzék

1. ábra: Békéscsaba MJV és várostérsége 6
2. ábra: A Magyar Telekom 5G szolgáltatásának elérhetősége Magyarországon (2024. október 16-i lekérdezés). Forrás: Lefedettség - Magyar Telekom csoport 9
3. ábra: A Magyar Telekom 5G szolgáltatásának elérhetősége Békéscsaba és várostérségében (2024. október 16-i lekérdezés). Forrás: Lefedettség - Magyar Telekom csoport; 1.) Csabaszabadi 2.) Csorvás 3.) Doboz 4.) Gerendás 5.) Kétsoprony 6.) Szabadkígyós 7.) Telekgerendás 8.) Újkígyós..... 10
4. ábra: Közterületi Wifi pontok / szolgáltatás elérhetősége Békéscsabán. Forrás: WiFi pontok – Békéscsaba Energia ESCO Kft (bcsenergia.hu)..... 11
5. ábra: Térfigyelő kamerák Békéscsaba közigazgatási területén. Forrás: Térfigyelő kamerák (a térképvágat az összes városban található térfigyelő kamerát mutatja) 13
6. ábra: Információs „Totemoszlopok" kihelyezése Békéscsabán (2021 március). Forrás: Információs „totemoszlopok" Békéscsabán 16
7. ábra: Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalának organigramja (saját szerkesztés) (2024). Forrás: Önkormányzat Polgármesteri Hivatal / Hivatali szervezet 20
8. ábra: A lakosság felkészültségi szintje a digitális eszközök használatára – teljes mintán (2021)..... 26
9. ábra: Az internethasználat célja a lakossági felmérés eredményei alapján – teljes mintán (2021) .. 26
10. ábra: Az internethasználat célja a lakossági felmérés eredményei alapján – 50 év felettiek mintáján (2021) 27
11. ábra: A válaszadó lakosok kapcsolattartási módja (köz)szolgáltatókkal – teljes mintán (2021) 28
12. ábra: Hibabejelentő felület Békéscsaba MJV hivatalos honlapján. Forrás: Közterületi hibabejelentő (bekescsaba.hu)..... 37
13. ábra: Békéscsaba MJV hivatalos weboldalának nyitó felülete – kiemelve a gazdaság tematikát. Forrás: www.bekescsaba.hu 41
14. ábra: E-töltőállomások Békéscsabán, 2023 4. negyedév. Forrás: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal 47
15. ábra: A beavatkozási területek hozzájárulása a stratégiai célok megvalósulásához. Forrás: SUMP, 2023 16.old..... 48
16. ábra: Békéscsabai Komplex energetikai program elemei és azok kapcsolódási pontjai. Forrás: saját szerkesztés..... 52
17. ábra: A Vodafone 5G lefedettsége Magyarországon (2024 október). Forrás: Lefedettségi térkép - mobilhálózat | Vodafone..... 109
18. ábra: A Yettel 5G lefedettsége Magyarországon -kültéri (2024 október) (Forrás: Lefedettségi térkép - map - Yettel)..... 109

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Wifi pontok száma Békéscsabán és a várostérség településein (Békéscsabán az 1.1-1.9 pontokban a SMART közvilágítási projekt részeként telepített Wifi hálózati pontok elhelyezkedése) . 11
2. táblázat: A térfigyelő kamera telepítések ütemei és a telepített kamerák száma Békéscsabán 14
3. táblázat: Békéscsaba várostérség településeinek szenzorellátottsága (beleértve a kamerarendszereket is) 15
4. táblázat: Békéscsaba várostérség önkormányzatainak IT eszközellátottsága (2024) 17
5. táblázat: A válaszadó lakosok kapcsolattartási módja (köz)szolgáltatókkal – teljes mintán (2021)... 28

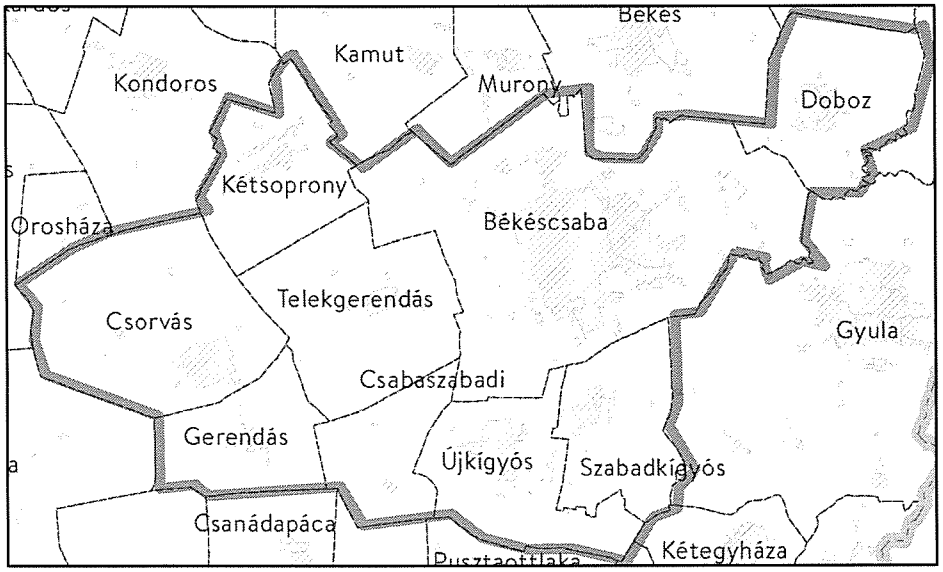
6. táblázat: A Békéscsabai járás elektromobilitási adatai (forrás: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal) 47
7. táblázat: A Békéscsaba és várostérsége SUMP (2023) tervezett beavatkozási és intézkedései 48
8. táblázat: A komplex energetikai program elemeinek sajátosságai (forrás: Kiadvány_SMART közvil. másolata) 51
9. táblázat: A békéscsabai okos közvilágítási hálózat megvalósult elemei 54
10. táblázat: Békéscsaba MJV és térsége DiA megalapozó munkarészeinek szintézise 60
11. táblázat: Békéscsaba MJV és térsége digitális átállását elősegítő és akadályozó tényezők 64
12. táblázat: Békéscsaba MJV és térsége digitális átállásának kockázati tényezői 66
13. táblázat: Digitális átállás végrehajthatóságának értékelése 68
14. táblázat: Következtetések és kapcsolódó fejlesztési célok 70
15. táblázat: A digitális átállás feltételrendszerére vonatkozó célok Békéscsaba várostérségében 76
16. táblázat: A digitális átállás feltételrendszerére vonatkozó célokhoz kapcsolódó indikátorok 77
17. táblázat: A városfejlesztés tématerületeit érintő digitalizációs célok Békéscsaba MJV és térsége vonatkozásában 79
18. táblázat: A városfejlesztés tématerületeit érintő digitalizációs célokhoz kapcsolódó indikátorok . 81
19. táblázat: Beavatkozások és akciók összefoglalója 82
20. táblázat: Városfejlesztési célú beavatkozások és akciók Békéscsaba várostérségében 93
21. táblázat: A tervezett projektek finanszírozási forrása 102
22. táblázat: A digitális fejlesztések (akciók, projektek) egyedi finanszírozása 106

Vezetői összefoglaló

Békéscsaba és térsége Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2022-2027 (a továbbiakban: FVS) 2023. december 14-én került elfogadásra. A dokumentumban szereplő Cselekvési terv részét képezi a digitális átállás menetrend, amely ismerteti az előzetes, digitalizációval összefüggő vizsgálati eredményeket, valamint megjelöli az aktuális digitalizációs célokat is.

Az FVS módszertana (2021) előre vetítette a Digitális Átállás Akcióterv (a továbbiakban: DiA) elkészítésének szükségességét, amit 2024-re prognosztizált. Az előzetes iránymutatás szerint az FVS felülvizsgálata, valamint a digitális és zöld átállás további tervezése páthuzamosan zajlik, ugyanakkor módszertani háttéranyag (útmutató) csak a digitális átálláshoz készült (2024). Békéscsaba és térsége Digitális Átállás Akcióterve az útmutató tartalmi elvárásainak megfelelően készült, az attól való eltérést minden esetben indokoljuk.

Békéscsaba Megyei Jogú Város (a továbbiakban: MJV) fejlesztése – az országban további két MJV-vel együtt – térségi hatókörrel tervezett, így az FVS dokumentum és a DiA is ebben a területi kiterjesztésben készült.

1. ábra: Békéscsaba MJV és várostérsége

A digitális átállás előkészítési és megvalósítási szakaszból áll, de ugyanúgy ciklikus rendszerű, mint az FVS stratégiai ciklusa. Békéscsaba korábban nem rendelkezett okos város stratégiával vagy egyéb digitális fejlesztéseket rendszerező alapdokumentummal. Az egész városra (és térségére) kiterjesztett digitális város / okos város / smart city fejlesztési szemlélet a legutóbbi időkig nem volt stratégiai fontosságú Békéscsabán. Ugyanakkor, a 2010-es években a városban elindultak a tudatosan előkészített szakági programra alapozott környezeti és mobilitási vonatkozású fejlesztések (főleg Modern Városok Program finanszírozás), ahol az adatalapú integrált menedzsment rendszerek létrehozása és működtetése a cél.

A DiA megállapítása, hogy Békéscsaba MJV sziget módjára emelkedik ki annak környezetéből a digitalizációs előrehaladás vonatkozásában. A megalapozó munkarészekben a DiA elsőként az általános digitalizációs háttérfeltételeket tárgyalja, majd pedig a városi működés öt területét (kormányzás,

gazdaság, mobilitás, környezet, életminőség (humán szolgáltatások)) jellemző digitalizációs helyzetet elemzi és értékeli. A térségi szintű elemzések elsősorban a digitalizációs háttérfeltételek vonatkozásában jelennek meg a dokumentumban, mely értékelés egy, a térség önkormányzatai körében 2024 őszén végzett kérdőíves felmérésen alapul.

Az adatalapú működéshez szükséges háttérfeltételekkel kapcsolatban elmondható, hogy – elsősorban Békéscsaba MJV-ben, kisebb mértékben a térségben – megindult egyes működési területekhez kapcsolódóan (elsősorban környezet és mobilitás) a szenzoros adatgyűjtés és a tudatos adatbázisépítés, míg más területeken mindez szinte teljesen hiányzik, illetve szervezetenként változó mértékű (ld. humán szolgáltatások).

A városban nincsenek integrált adatmenedzsment rendszerek, ugyanakkor – a már említett tématerületeken konkrét programhoz (Békéscsaba Komplex Energetikai Programja) kapcsolódó fejlesztések eredményeként – megindult a városi adatközpontok integrációja és az adatvezérelt menedzsment rendszerek kiépítése, ami egy rendkívül kedvező kiindulási pont a DiA-hoz.

A digitális átállás minden városi működési területet érint, és az egyes ágazatok főbb szereplőinek együtt gondolkodását igényli. Békéscsabán a városi működési területek közül a környezet, azon belül az energetikai alágazat rendelkezik a legfejlettebb digitalizációs háttérrel, itt a megújuló energiára alapozott rendszerintegráció figyelemreméltó előrehaladást ért el. Ez a fejlesztési vonal szorosan összefügg a zöld átállás folyamatával. Hasonlóan ígéretes – bár még nem ennyire előrehaladott – a mobilitási ágazat digitalizációs szintjének alakulása.

A DiA kialakítása a vonatkozó szervezetekkel partnerségben készül. Békéscsaba MJV Önkormányzata mellett a városban további két meghatározó szereplője van a digitális átállás folyamatának: a témát projektfejlesztési és -végrehajtási oldalról támogató Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft., valamint a digitalizációs folyamatot adatmenedzsment oldalról koordináló Békéscsaba Energia ESCO Kft. (valamint annak cége, a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft.). Az erős szakmai támogatás mellett jelenleg még nem beszélhetünk az egész városra kiterjedő smart city koordinációról, ami a DiA nyomán a jövőben, remélhetőleg, változni fog.

A városi digitalizáció nem önmagáért zajló folyamat, hanem egyrészt elősegíti az egyes városi működési ágazatok (közvilágítás, megújulókra alapozott energiarendszerek) hatékonyabb működését, jelentős megtakarításokat eredményezve az önkormányzat és egyéb szereplők szintjén, másrészt komoly minőségi ugrást eredményezhet a lakossági szolgáltatások minőségének tekintetében. Az érintett szolgáltatáskör a hivatali ügyintézéstől a kulturális szolgáltatásokon át egészen a közlekedési, energetikai szolgáltatásokig terjed. A digitalizáció folyamatát és sikerességét számos tényező befolyásolja, amelyre a DiA szintén kitér és külön elemzi a Békéscsaba digitalizációjára kifejezetten kockázatot jelentő tényezőcsoportokat is – ezek közül a legfontosabb a városi szintű koordináció hiánya, a forráshiány, és bizonyos ágazatok leszakadása a digitalizáció folyamatában.

A szintetizáló fejezetre, valamint az egyéb befolyásoló körülményekre való tekintettel került kialakításra Békéscsaba és térsége DiA célrendszere, az alábbiak szerint:

Digitális fejlesztési célok (célállapotként):

A. Fejlett és rugalmasan fejleszthető digitalizációs alapinfrastruktúra
B. A kor elvárásaihoz és a helyi szereplők igényeihez igazodó integrált digitális adatmenedzsment rendszerek működtetése
C. Digitális megoldásokat befogadni kész és felkészült szolgáltatók és felhasználók
D. A digitális átállásban hatékony szervezeti és működési modellek alkalmazása

Digitális (városfejlesztési) tématerületek szerinti célok (célállapotként):

1) A digitális önkormányzati szolgáltatások biztosítottak és széles körben hasznosulnak
2) A helyi gazdaság fejlődésének digitális háttérfeltételei hatékonyak és igény szerint folyamatosan megújulnak
3) A város és térsége közlekedése digitálisan támogatott módon, integrált rendszerként működik
4) A digitális alapú környezeti szolgáltató modell rendszerszinten működik, az alrendszerek (energetika, közvilágítás stb.) integrációjával
5) A digitálisan támogatott (humán) közszolgáltatási modell városi és térségi szinten is alkalmazott

A célok további bontásával keletkező részcélokhoz köthetően beavatkozások kerültek nevesítésre, majd projektek / akciók (34 db) jelennek meg a dokumentum további részében. Ezek jelentős része (14 db) a háttérfeltételek javítását célozza az eszköz- és rendszerfejlesztés, digitális kompetenciák, valamint a partnerség és koordináció területén.

A városfejlesztési tématerületek szerinti beavatkozások (5 db) és projektek (20 db) azokban az ágazatokban a legszámosabbak, ahol már eddig is voltak előrelépések a digitális alapú fejlesztésekben (környezet és mobilitás). Az ágazatok lemaradása ellenére visszafogottan tervez a DiA az életminőséget befolyásoló közszolgáltatások digitalizációjának vonatkozásában.

Összességében a DiA-ra alapozott legfontosabb feladatok Békéscsaba és térsége digitális átállását illetően:

- A digitális alapinfrastruktúra és kompetencia megerősítése intézményi / szervezeti és fogyasztói (lakosság) szinten
- Az egyes működési ágazatok közötti rendkívül eltérő digitalizációs szint kiegyenlítése a humán szolgáltatások digitális fejlesztéseinek felgyorsításával (partnerség, adatintegráció, platformizáció, menedzsment rendszerek)
- Térségi kiterjesztésű adatgyűjtési hálózat (környezet, mobilitás) fejlesztése és térségi digitális szolgáltatások elindítása
- A térségi települések közötti digitalizációs esélykülönbségek minimalizálása a háttérfeltételek biztosításával
- A digitális átállás városi / térségi szintű, több szereplős kapcsolatrendszerének megerősítése – okos város (térség) átfogó víziójának megteremtése
- Ágazati adatmenedzsment rendszerek felépítése (minden működési területen) és azok integrációja a hatékony ágazati majd városmenedzsment megvalósíthatósága érdekében
- A digitális átállás koordinációs mechanizmusainak megerősítése
- Alternatív források mozgósítása a fejlesztések megvalósíthatósága érdekében – a vállalkozói szféra bevonása

1. A digitális átállás megalapozottsága és státusza városi (várostérségi) szinten

1.1 A város felkészültsége a digitális átállásra

1.1.1 Digitális átállás technológiai feltételei – digitális alapszolgáltatás és eszközellátottság

1.1.1.1 Hálózati hozzáférés

Napjainkban a gazdasági versenyképesség és az életminőség egyik meghatározó eleme a hálózati hozzáférés és annak minősége. A legnagyobb hazai szolgáltatók (Telekom, Vodafone, Yettel) hálózati lefedettségét áttekintve elmondható, hogy az országos 4G lefedettség majdnem teljes. Békéscsaba környékén is csupán néhány vidéki területen vannak külterületi lefedettségi hiányosságok.

A 5G lefedettség a Telekom hálózatában a legteljesebb, ezért ennek a szolgáltatónak a lefedettségi térképét mutatjuk be (1. és 2. ábra). A további két szolgáltató országos 5G lefedettségi térképe a mellékletben található (5.1.1. melléklet).

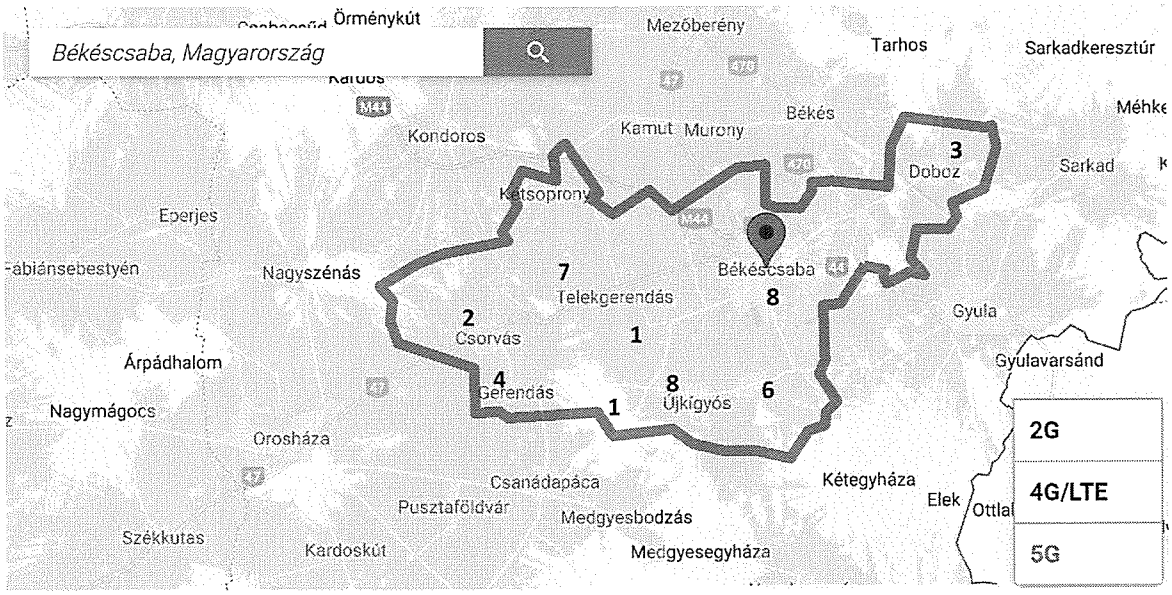

2. ábra: A Magyar Telekom 5G szolgáltatásának elérhetősége Magyarországon (2024. október 16-i lekérdezés). Forrás: Lefedettség - Magyar Telekom csoport

A Telekom 5G szolgáltatásának országos elérhetőségét tekintve látható, hogy az Alföld ill. Kelet-Magyarország jobban ellátott, mint az ország nyugati része (kivéve a Balaton és térsége, valamint a jelentősebb nagyvárosok – gazdasági csomópontok), bár a vidéki, perifériális térségek itt is hátrányban vannak (2. ábra). Az egyéb szolgáltatók térképeit (5.1.1 melléklet) is figyelembe véve megállapítható, hogy a domborzati viszonyoknak jelentős szerepe van az 5G elérhetőségben. Ebben a tekintetben az Alföld szerencsésebb helyzetben van, mint például a Dél-Dunántúl.

A három vizsgált szolgáltató közül a Telekom csoport biztosítja a legkiterjedtebb 5G szolgáltatást Békéscsaba MJV várostérségben, de még ez sem teljes lefedettségű. A 3. ábra tanúsága szerint hiányos a lefedettség a 44-es főút kivezető szakasza mentén, ami a városközpont keleti felében már nagyobb területen jellemző. A térkép szerint ugyancsak szórványos az 5G elérhetőség a Békéscsabai Repülőtér környezetében.

Békéscsaba várostérségében (békéscsabai járás), amit a vármegyeszékhelyen kívül további nyolc település alkot, szinte teljeskörű a bel- és külterületi 5G ellátottság. Hiányosságok csak a Gerendás – Csabaszabadi – Újkígyós alkotta háromszögben jelentkeznek.

3. ábra: A Magyar Telekom 5G szolgáltatásának elérhetősége Békéscsaba és várostérségében (2024. október 16-i lekérdezés). Forrás: Lefedettség - Magyar Telekom csoport; 1.) Csabaszabadi 2.) Csorvás 3.) Doboz 4.) Gerendás 5.) Kétsoprony 6.) Szabadkígyós 7.) Telekgerendás 8.) Újkígyós

A további két szolgáltató 5G hálózata jelen van Békéscsaba városban, a térségben ugyanakkor jóval esetlegesebb és esetükben kifejezetten pontszerű (településekhez kötött, különösen a Yettel esetében) az 5G szolgáltatás elérhetősége (5.1.1. melléklet 15. és 16. ábra).

A téma kapcsán fontos megemlíteni az adattovábbítás lehetséges (akár alternatív) kommunikációs csatornáit is. Az energiaválság idején megszűnt internet előfizetési szerződések ellehetetlenítették bizonyos rendszerelemek működését, így érdemes lehet a nem kizárólag internetalapú adattovábbítási rendszerek alkalmazása felé is nyitni (pl. LoRA).

1.1.1.2 Wifi ellátottság

Békéscsabán a SMART közvilágítási projekt[1] részeként összesen 45 db nyilvános Wifi hozzáférési pont került kihelyezésre a város frekventált helyein. Ezek a pontok a lakosok és a városba látogatók rendelkezésére állnak vezeték nélküli eszközökön történő internethasználat céljára. A városban további 15 db kültéri és 1 db beltéri AP-t helyeztek ki a „WIFI hálózat kiépítése" (WiFi4EU) pályázat keretében, főként önkormányzati tulajdonú ingatlanok területén. Összesen **61 db Wifi szóró pont** található a városban. Az önkormányzat szerepe meghatározó, mondhatni kizárólagos a nyílt Wifi pontok létrehozásában és működtetésében. Az érvényben lévő szerződés alapján az üzemeltetési feladatokat a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft. végzi (Békéscsaba Energia ESCO Kft. által alapított társaság), de csak a 45 db, közvilágítási projekt keretében telepített eszköz vonatkozásában.

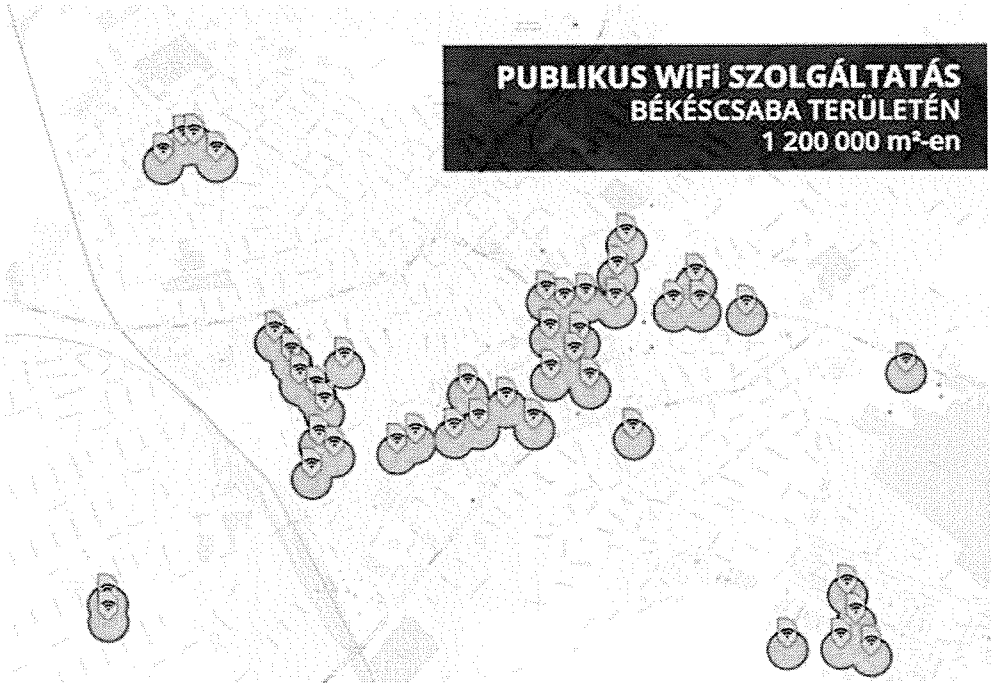
[1] „SMART közvilágítási rendszer kialakítása Békéscsabán" című projekt (Iktatószám: GF/SZKF/1115/2017)

A Wifi hálózat technikai paraméterei:

- „BcsabaFreeWifi" néven elérhető, jelszó nincs
- A minimum le- illetve feltöltési sebesség 20 ill. 6 Mbit/s, a maximum – a csatlakozó eszköztől függően – 300 vagy 867 Mbit/s
- Hatótávuk helytől függően körülbelül 50-100 méter

A szolgáltatás működési jellemzői az elmúlt években:

- Nappal átlagosan egyszerre 150 kapcsolódó eszköz
- Óránként 1,5 GB adatforgalom
- Összes kapcsolódás: 12 ezer kliens

4. ábra: Közterületi Wifi pontok / szolgáltatás elérhetősége Békéscsabán. Forrás: WiFi pontok – Békéscsaba Energia ESCO Kft (bcsenergia.hu)

1. táblázat: Wifi pontok száma Békéscsabán és a várostérség településein (Békéscsabán az 1.1-1.9 pontokban a SMART közvilágítási projekt részeként telepített Wifi hálózati pontok elhelyezkedése)

	Hely és helyszín Békéscsaba (Lásd részletesen Békéscsaba 3.3.1 melléklet)	Wifi pontok száma
1.1	A belvárosban	10
1.2	A Munkácsy negyedben	6
1.3	A Békés Megyei Központi Kórház Dr. Réthy Pál Tagkórházánál	3
1.4	A piacnál	2
1.5	A Lencsési lakótelepen	5
1.6	Az Áchim L. András lakótelepen (Mokry utca)	4
1.7	A Kazinczy és Millenium lakótelepeken	8
1.8	Erzsébethelyen (Jaminában)	2
1.9	További WiFi pontok	4
1.10	15 db kültéri + 1 db beltéri AP	15
Adatforrás: Települési közvélemény-felmérés és WiFi pontok – Békéscsaba Energia ESCO Kft (bcsenergia.hu)		
	Várostérség települései	
2	Csabaszabadi község	0

	Hely és helyszín Békéscsaba (Lásd részletesen Békéscsaba 5.1.1 melléklet)	Wifi pontok száma
3	Csorvás város	6
4	Doboz nagyközség	1
5	Gerendás község	1
6	Kétsoprony község	5
7	Szabadkígyós község	5
8	Telekgerendás község	5
9	Újkígyós város	5
Adatforrás: települési kérdőíves felmérés		
Békéscsaba városstérség összesen		88

Az 4. ábra és a 1. táblázat alapján elmondható, hogy Békéscsabán a Wifi szórók a városközpontban, a kiemelt közösségi funkciókat magukban foglaló területeken (kórház, kulturális intézmények), valamint a sűrűn lakott lakóterületekhez (lakótelepek) kapcsolódóan jelennek meg. A periférikus lakóterületeken a Wifi szórók egyértelműen az *esélyegyenlőség elveinek* jegyében kerültek kihelyezésre. A város közepes és magas társadalmi státuszú családi házas övezeteiben nem jellemző a Wifi szórók megjelenése.

A városstérség településeinek mindegyikében találunk Wifi pontot, az egyetlen kivétel a 268 lakosú Csabaszabadi. Többnyire 5-6 eszközt találunk egy településen, Doboz nagyközség ellátottsága (1 db szóró) méretéhez képest szerénynek mondható.

Békéscsabán **az egy Wifi szóróra eső lakosok (lakónépesség) száma 950 fő.** Ugyanez a városstérség településein rendkívül változó, átlagban **731 lakos / Wifi szóró**. A két érték között nincs jelentős eltérés. Egységes elven alapuló országos információbázis híján nem állapítható meg, hogy ezek a számok hogyan viszonyulnak a hazai átlagos ellátottsághoz.

1.1.1.3 Szenzorok és kamerák – hálózatok

Békéscsaba MJV területén – elsősorban pályázati forrásokból megvalósuló fejlesztéseknek köszönhetően – számos helyen találunk különféle adatgyűjtési pontokat elsősorban a környezetminőség, a mobilitás / közlekedés különféle működési jellemzőinek mérésére (szenzoros mérés), valamint a közbiztonság erősítése céljából (kamerák).

a.) KÖRNYEZETMINŐSÉG MONITOROZÁSA

A Modern Városok programból finanszírozott „SMART közvilágítási rendszer kialakítása Békéscsabán" c. projekt eredményeként **11 db környezeti szenzor**t telepítettek a városban a hőmérséklet, a légszennyezés és a zaj mérése céljából. A mért adatok az önkormányzat adatbázisába futnak be; az adatbázis-kezelés továbbfejlesztése, valamint a riportolás és adatvizualizáció kialakítása folyamatban van. A szenzorok üzemeltetése és az adatmenedzsment a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft. feladata.

A LIFE levegőminőség javítási program[2] keretében **meteorológiai alállomás**t telepítettek Békéscsabán 2021-ben (üzemeltető 2024.08.01-től HungaroMet): Békés vármegye első állandó telepítésű, folyamatos méréseket biztosító mérőállomását a Jaminai Egészségház udvarán helyezte üzembe a város önkormányzata. A mérőállomás az ózon, a szállópor, a nitrogén-oxidok, a szén-dioxid és szén-monoxid szintjét is méri, és adatszolgáltatást végez az országos levegőminőségmérő-hálózat részére. A

[2] A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. (HOI) az Agrárminisztérium megbízásából az Országos Meteorológiai Szolgálattal (OMSZ) és 10 településsel együttműködve egy nyolcéves LIFE környezetvédelmi integrált projektet valósít meg. Békéscsaba egyike a 10 partnertelepülésnek, ahol különféle pilot tevékenységek zajlanak.

keletkező adatokat jelenleg a HungaroMet hasznosítja, ezek nem kerülnek továbbításra a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft. felé. A digitális átállás komplex rendszerében való gondolkodás része, hogy a közeljövőben erre megoldást találjanak a szakemberek.

A fenti, két ütemben telepített környezeti szenzor csoport nincs kapcsolatban egymással és az adatok is külön adatmenedzsment rendszerekbe futnak be. Olyan platform egyelőre nem került lefejlesztésre, ahol ezek az adatok összevezetve/összevetve jelenhetnek meg.

b.) KÖZLEKEDÉS MŰKÖDÉSI JELLEMZŐINEK MONITOROZÁSA

A közlekedés / mobilitás témakörben három típusú szenzorról beszélhetünk Békéscsabán. Állandó sebességmérésre a *Lencsési és a Kolozsvári úton* biztosít lehetőséget a rendőrség által kihelyezett **2 db traffibox**. A csúcsforgalmi időszakban jelentkező forgalmi problémák miatt *további egy sebességmérő telepítése tervezett a Dobozi úton*. A szenzorok adatai a rendőrséghez futnak be és itt értékelik ki azokat. A városban több ponton **forgalomszámlálás célú közlekedési szenzorok** működnek.

A parkolás megkönnyítése érdekében **optikai szenzorok** kihelyezése történt meg a közlekedési integrált irányítási rendszer részeként. Ezek hatékonysága ugyanakkor kérdéses (lásd 1.2.3 Mobilitás alfejezet) és – a használat során szerzett tapasztalatok alapján – az önkormányzat immáron az aszfaltba ágyazott parkolási szenzorok használatát preferálná.

c.) KÖZBIZTONSÁG

Békéscsabán a városvezetés egyik fő prioritása a város élhetőségének további javítása és a városlakók biztonságérzetének erősítése. Ennek érdekében a városban **78 ponton találunk térfigyelő kamerákat**.

A telepített kamerarendszerrel kapcsolatos információk bárki számára elérhetők a város honlapján (Térfigyelő kamerák teljes térkép PDF és Békéscsaba – térfigyelő kamerák_xls formátumban); az információkat 2023 decemberében töltötték fel a weboldalra. Az Excel adattábla alapján a térfigyelő kamerákat 12 ütemben telepítették.

5. ábra: Térfigyelő kamerák Békéscsaba közigazgatási területén. Forrás: Térfigyelő kamerák (a térképvágat az összes városban található térfigyelő kamerát mutatja)

A kamerák információi a Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányságra futnak be ill. a közterület-felügyeletnél (Közterület-felügyelet és Mezei Őrszolgálat) vannak aktiválva. A telepítés célja elsősorban a közbiztonság erősítése volt (közterületen történt incidensek), de rongálások stb. nyomon követése is a célok között szerepelt.

Egyrészt a kamerák telepítéséhez kapcsolódó projekt finanszírozási konstrukciójának, másrészt az egyes városrészek funkcionalitásából adódó igényeknek (belváros, frekventált közterület, intézmények stb.) köszönhetően a kamerák 4. ábrán kirajzolódó területi elhelyezkedése egyértelműen átfedésben van a Wifi pontok 3. ábrán található területi mintájával.

2. táblázat: A térfigyelő kamera telepítések ütemei és a telepített kamerák száma Békéscsabán

A térfigyelő kamera telepítések ütemei Békéscsabán	A telepített kamerák száma (db)
I. ütemben telepített kamera (Belváros rehabilitáció I. ütem – főtér)	6
II. ütemben telepített kamera (CsabaPark)	3
III. ütemben telepített kamera (Belváros rehabilitáció II. ütem – Andrássy út és környéke)	8
IV. ütemben telepített kamera (NIF Zrt. beruházásában, a "Békéscsaba vasútállomás átépítése" projekt)	16
V. ütemben telepített kamera (belváros-rehabilitáció III. ütem – "Munkácsy negyed" projekt)	16
VI. ütemben telepített kamera	2
VII. ütemben telepített kamera ("Munkácsy negyed" projekt)	3
VIII. ütemben telepített kamera ("SMART közvilágítási rendszer kialakítása" projekt, a város több pontján)	10
IX. ütemben telepített kamera („MVP Wenckheim turista- és kerékpárút kialakítása" projekt)	6
X. ütemben telepített kamera („MVP Wenckheim turista- és kerékpárút kialakítása" projekt)	3
XI. ütemben telepített kamera („BMX freestyle pálya kialakítása" projekt)	3
XII. ütemben telepített kamera	2

A várostérség településein, Szabadkígyós kivételével, mindenhol van térfigyelő kamerarendszer. A kamerák kihelyezésének célja egyértelműen a belterületi közbiztonság (minden település) és közlekedésbiztonság (Csorvás) javítása volt, ugyanakkor előfordul, hogy az önkormányzatok külterületen is használnak kamerákat pl. vadmegfigyelés és az illegális hulladéklerakás megakadályozása céljából. A kamerák száma és a településméret között nem szükségszerűen van összefüggés. A térségi településeket érintő kérdőíves felmérés eredményei alapján Kétsoprony községben összességében több kamera működik, mint Csorvás városban. Valós idejű megfigyelés nem jellemző, többnyire utólagos az esetfeltárás a kamerafelvételek alapján.

d.) Épületenergetika – belső szenzorok

A külső környezet különféle jellemzőinek mérésén túl elsősorban a komplex szemléletű épületenergetikai fejlesztések kapcsán jelenik meg az igény az épületek energetikai jellemzőinek beltéri monitorozására[3]. A 3. táblázat tanúsága szerint az egyébként rendkívül népszerű épületenergetikai beruházások nem minden esetben párosulnak szenzorok telepítésével (épületmonitorozás) az érintett létesítményekben. Holott az épületek hőmérsékletének, különféle célú energiafogyasztásának mérése nem egyszerűen csak az elszámolás megkönnyítését segíti a szolgálató felé, hanem első lépés az

[3] Megemlítendő a termelés (HMKE) és a fogyasztás mérésének fontossága is. A kiserőművek termelésének (és az inverterek működési paramétereinek) monitorozására szolgáló egységek telepítését már megkezdte az önkormányzat, illetve folyamatban van az automatikus fogyasztásleolvasás kialakításának előkészítése is a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft.-nél.

automatizált működési rendszerek (világítás, fűtés, hűtés), a komplex épületirányítási megoldások megvalósítása irányába tett lépéssorozatban.

Békéscsabán a Komplex Energetikai Program részeként megvalósuló SMART GRID projektek feltételezik a fogyasztó létesítmények (pl. Sportcsarnok, uszoda) folyamatos belső monitoringját, hiszen az energia / fűtési igények meghatározására a folyamatosan mérő és kommunikáló eszközökön keresztül érkező adatok alapján kerülhet sor a központi adatmenedzsment rendszerekben.

Szakértői interjú alapján elmondható, hogy az önkormányzati intézményrendszer energiamenedzsmentjének rendszerbe szervezése egyfajta „bottom-up" megközelítéssel körvonalazódik belső szakértői vonalon. Ennek – megfelelően szervezett folyamatokkal, deklarált célokkal és segítő projektekkel történő – kialakítása 2025. évi kiteljesedéssel várható.

A várostérség más településein épületszenzorok nem működnek; kizárólag Doboz nagyközségben monitorozzák a napelemek által termelt energia felhasználását az érintett középületekben (lásd 3. táblázat).

3. táblázat: Békéscsaba várostérség településeinek szenzorellátottsága (beleértve a kamerarendszereket is)

	Település	Térfigyelő kamera	Épületszenzor
1	Békéscsaba MJV	*lásd részletesen fent*	A 3x32A feletti villamosenergia fogyasztási helyek fogyasztási adatait okosmérők olvassák le (távleolvasás), a mérési eredmények az IDSPECTO-n keresztül elérhetők. SMART GRID rendszer 1. ütem keretén belül a rendszert szintén okosmérőkkel építették ki. A megvalósítás alatt álló geotermikus rendszer is tartalmaz okos hőmennyiségmérőket.
2	Csabaszabadi község	• Térfigyelő kamerarendszer működik	nincs
3	Csorvás város	• Térfigyelő kamera – 10 db, önk. tulajdon, cél: közbiztonság, illegális hulladéklerakók megszüntetése • Intelligens zebra – 3 db, önk. tulajdon, cél: közlekedésbiztonság	nincs
4	Doboz nagyközség	• Térfigyelő kamera: Kastélypark játszótér • Kihelyezett vadkamera, Szanazug hulladéktároló	Napelem inverter energiafelhasználás figyeléssel (Polgármesteri Hivatal épülete, Bölcsőde épülete, Egészségház épülete, Mesekert Óvoda és Konyha óvodai telephelyein)
5	Gerendás község	• Térfigyelő kamerarendszer működik összesen 9 db kamerával, cél: közbiztonság javítása	nincs
6	Kétsoprony község	• Térfigyelő kamerarendszer működik 28 db kamerával	nincs
7	Szabadkígyós község	nincs	nincs
8	Telekgerendás község	• Térfigyelő kamerák működnek	nincs
9	Újkígyós város	• Térfigyelő kamerarendszer működik	nincs

e.) Multifunkciós adatgyűjtési és kommunikációs eszközrendszer – a városi TOTEMOSZLOPOK

A Modern Városok Program SMART közvilágítási projektjében összesen 9 darab interaktív, kijelzővel ellátott információs „totemoszlopot" állítottak fel Békéscsabán (6.ábra). Multifunkciós totemoszlopok állnak a Polgármesteri Hivatal előtt, a Jókai Színház előtt, a Korzó téren, a CsabaPark Gyulai úti bejáratánál, a piac Trefort utcai bejáratánál, a Kazinczy utcai üzletsor előtt, a Gőzmalom téren, az Áchim L. András lakótelepen és Jaminában, a Kolozsvári utcában. Ezeken kívül a későbbiekben további egységek is telepítésre kerültek (pl. Munkácsy Negyedben, Könyvtárnál, vasútállomásnál).

A totemoszlopok adatok gyűjtésére és információk közlésére egyaránt alkalmasak. Folyamatban van az eszközök egy rendszerbe történő integrálási lehetőségének vizsgálata.

Az információs oszlopok Wifi pontként, környezeti szenzordobozként és szükség szerint vészhívóként is funkcionálhatnak, de a kijelzőn közérdekű információk is helyet kaphatnak. Jelenleg csak a közérdekű információközlés valósul meg, de megfelelő keretrendszer kiépítésével a felsorolt további funkciók is kezelhetők lesznek.

A közvetített tartalom meghatározása a Városmarketing feladata, az üzemeltető Energia ESCO Kft. az Önkormányzattól kapja a publikálandó anyagokat.

Fotó: facebook.com/szarvas.peter.bcs

6. ábra: Információs „Totemoszlopok" kihelyezése Békéscsabán (2021 március). Forrás: Információs „totemoszlopok" Békéscsabán

1.1.1.4 Önkormányzatok és intézmények IKT eszközellátottsága

A békéscsabai intézmények körében végzett felmérés átfogó megállapítása szerint Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatala és a város közintézményei **átlagos, illetve kevéssé megfelelő felkészültségűnek** tekinthetők digitális / IKT eszközparkjuk alapján.

A felmérésben résztvevő 19 intézmény (5.1.3 melléklet) mindegyike szükséges digitális eszközfejlesztésnek ítélte a számítógép/laptop vásárlását és cseréjét – azaz mind a mennyiségi, mind pedig a minőségi jellegű eszközfejlesztés napirenden van. Ugyanakkor erre vonatkozó tervszerűséggel nem találkozhatunk az intézményekben. Az informatikai hálózat fejlesztését a megkérdezett intézmények kétharmada (13 intézmény) gondolta indokoltnak. Három intézmény jelölte meg az okos telefon vásárlását/cseréjét említésre méltó fejlesztési igényként (ezeknek a működési jellege – kulturális szervezés – indokolja az igényt).

A szervezetek 42%-a rendelkezik adattároló szerverrel, 74%-a helyi vezetékes hálózattal (LAN), 95%-a Wifi hálózattal. Az intézmények 63%-ánál jellemző az IKT eszközök belső hálózatba kapcsolása, ami az idő előrehaladtával minden szervezet számára elkerülhetetlen lépés kell, hogy legyen.

A felmérésben résztvevő szervezetek 95%-a esetében a megfelelő eszközök beszerzését **forráshiány** akadályozza, míg az intézmények 42%-ánál a digitalizáció lehetőségeinek szélesebb körű kihasználását az alkalmazottak **egyéni IKT-kompetenciáinak elégtelensége** gátolja.

A felmérésben résztvevő intézményekben a fenntartást, üzemeltetést segítő okos eszközök (megoldások) alapvetően biztonságtechnikai rendszerekre korlátozódnak, bár bizonyos intézményekben a fűtés, szellőztetés szenzorok és smart eszközök segítségével történik.

Épületüzemeltetést, helyiséggazdálkodást támogató szoftveres megoldásokat az intézmények mindössze 11%-a használ.

A szervezetek a rendelkezésükre álló épületekről alapvetően papír alapú tervrajzzal, illetve annak digitalizált változatával bírnak. Néhány intézmény rendelkezik ugyan CAD formátumú adatállománnyal, ugyanakkor az ingatlanokról épületinformációs modellek nem készültek.

4. táblázat: Békéscsaba várostérség önkormányzatainak IT eszközellátottsága (2024)

	Személyi számítógépek száma és átlagéletkora	Nyomtatók száma és átlagéletkora	Munkaállomások hálózatba kapcsolva
Békéscsaba MJV	235 db; 5 év	75 db; 6 év	igen
Csabaszabadi község	3 db; 3 év	2 db; 5 év	nem
Csorvás város	20 db; 5 év	11 db; 5 év	igen
Doboz nagyközség[4]	21 db; 7-8 év	5 db; 6 év	igen
Gerendás község	6 db; 5 év	6 db; 7 év	igen
Kétsoprony község	10 db; 4-9 év	1 db; 1 év	igen
Szabadkígyós község	20 db; 10+ év	7 db; 10+ év	igen
Telekgerendás község	14 db; 4,9 év	10 db; 7,7 év	igen
Újkígyós város	46 db; 4,5 év	17 db; 8 év	igen

A Békéscsabai térségi településekről a polgármesteri hivatalok eszközellátottságával kapcsolatban is rendelkezünk számokkal (4. táblázat). A településméret nem határozza meg a hivatal eszközállományának nagyságát és fejlettségét/naprakészségét. Az eszközök átlagéletkora 4-6 év, Szabadkígyóson 10 év feletti. A munkaállomások, Csabaszabadi kivételével, hálózatba kapcsoltak.

Általában elmondható, hogy a várostérségi önkormányzatok **eszközállománya** átlagos vagy inkább **elavult**. A hivatalok többnyire csak pályázati forrásokból tudnak újabb IKT eszközöket vásárolni. A használt szoftverek az ASP-hez kapcsolódóan adottak, illetve szabad forráskódúak. Az önkormányzatok költségvetése csak ritkán tesz lehetővé önálló – saját forrást használó – IKT eszközfejlesztést. Békéscsaba intézményi felmérésének eredménye szerint a szervezetek 68%-ában végzi rendszergazda az informatikai hálózat felügyeletét és karbantartását.

Kommunikációs eszközök és felületek Békéscsaba intézményeiben

A szervezeti szintű hatékonyság további feltétele az adatátadás és adatintegráció, valamint az akadálytalan belső kommunikáció eszközfeltételeinek biztosítása, melyet hálózati rendszerű működtetés biztosít (lásd következő pontban:1.1.2).

Békéscsaba intézményi felméréséből kiderül, hogy a városi intézmények mindegyike alkalmaz digitális módszereket a belső kommunikációhoz. Az internetelérhetőség alapadottság. A belső kommunikációban a legjellemzőbb az email-es levelezés (intézmények 100%-a), de a szervezetek 53%-

[4] A térségi települések közül egyedül Doboz esetében rendelkezünk információval az intézmények eszközellátottságával kapcsolatban is.
Dobozi Gondozási Központ: Személyi számítógépek száma és átlagéletkora: 8 db, 7-8 éves // Nyomtatók száma és átlagéletkora: 2 db, 5 éves // A munkaállomások hálózatba vannak kapcsolva? igen
Dobozi Gondozási Központ (Bölcsőde): Személyi számítógépek száma és átlagéletkora: 1 db 4-5 éves // Nyomtatók száma és átlagéletkora: 1 db, 4 éves // A munkaállomások hálózatba vannak kapcsolva? igen
Dobozi Mesekert Óvoda és konyha: Személyi számítógépek száma és átlagéletkora: 2 db, 4 éves // Nyomtatók száma és átlagéletkora: 1 db, 3 éves //A munkaállomások hálózatba vannak kapcsolva? igen
Dobozi Közösségi Ház és Könyvtár: Személyi számítógépek száma és átlagéletkora:9-10 db, 9-10 évesek // Nyomtatók száma és átlagéletkora:3 db, 4-5 éves // A munkaállomások hálózatba vannak kapcsolva? igen

a azonnali üzenetküldési alkalmazást (chat), 37%-uk pedig valamilyen más zárt belső kommunikációra szolgáló platformot (digitális üzenőfal, digitális belső posta) is használ.

A felmérésben résztvevő intézmények mindegyike használja az emailt, 37%-uk pedig mobiltelefonos alkalmazást is a külső – például a fenntartó vagy az ügyfeleik felé irányuló – kommunikáció során.

A szervezetek weboldalainak többsége alapvetően egyoldalú információközlésre szolgál, ugyanakkor a honlapok kétötöde (41%) már jelenleg is kínál arra lehetőséget, hogy az ügyfelek, illetve az érdeklődők a weboldalon visszajelzéseket adjanak, kérdéseket tegyenek fel, illetve bejelentéssel éljenek.

A várostérségi települések közül települési mobilapplikációval csak Békéscsaba MJV önkormányzata rendelkezik (Lásd 1.2.1 Kormányzás fejezet).

1.1.1.5 Lakosság eszközellátottsága

Békéscsaba MJV lakossága körében 2021-ben végzett kérdőíves felmérés alapján a lakosság digitális eszközökkel való ellátottsága megfelelőnek mondható. A békéscsabai polgárok 68%-a használ a hétköznapokban személyi számítógépet, 75%-uk laptopot. A tablet esetében 41%-os ez az arány, míg a válaszadók 92%-a használ napi szinten okostelefont – egyértelműen ennek az eszköznek a használata a leggyakoribb. A lakosok 66%-a használ okostévét; 44%-uk rendelkezik okosórával. Természetesen gyakoriak a párhuzamosságok.

A lakosság digitális írástudására és IKT használati szokásaira vonatkozó információk az 1.1.3 fejezetben találhatók.

Összesítés és következtetések:

- Békéscsaba és várostérségének hálózati lefedettsége a 4G szolgáltatás vonatkozásában teljesnek mondható. A város és a térségi települések bel- és külterületi 5G lefedettsége szintén majdnem teljes. Lefedetlen területeket főleg Békéscsaba MJV keleti (itt van a repülőtér is) és a várostérség dél-nyugati részén találunk.
- Szenzorok jellemzően három tématerületet érintően kerültek telepítésre Békéscsabán: környezeti, közlekedési (szenzorok) és közbiztonsági (kamera). Az önkormányzat azokban az esetekben jut adatokhoz, ahol a szenzorok üzemeltetése és az adatmenedzsment feladatok a cégeihez kapcsolódnak (Békéscsaba Smart Menedzsment Kft.).
- Wifi pontok számos helyen találhatók Békéscsabán: elsősorban a forgalmas közterületeken, az intézmények és lakótelepek közelében. A várostérségben egy kivétellel minden településen találunk Wifi szórót. A fejlesztések projektfinanszírozásból valósultak meg. Jelentősebb hiányosságok már nem tapasztalhatók e téren.
- A digitális átállás IKT eszközfeltételei rendkívül változatosak a térségi önkormányzatok és városi intézmények esetében. A beszerzések többnyire alkalomszerűek és forrásfüggőek (pályázatok) – kevéssé jellemző az eszközfejlesztési terv megléte és az annak mentén történő következetes beszerzés / fejlesztés. Az önkormányzatok költségvetése csak ritkán tesz lehetővé önálló – saját forrást használó – IKT fejlesztést.

1.1.2 Az adatmenedzselt és hozzáférhető adattípusok, adatátjárhatóság

A fentiekben a digitális átállás egyik fő feltételének, az adatgyűjtést és a feldolgozott adatok, információk használatát lehetővé tevő eszközöknek a helyzetét tekintettük át.

A digitális alapokra helyezett városi működés kezdő (adat) és végpontja (felhasználó) között ugyanakkor egy, elsősorban speciális szoftverigénnyel bíró komplex tevékenység zajlik: az ***adatmenedzsment***. A városi szintű digitális átállás menedzsment feladatok részben az ún. platformszolgáltatások (gyűjtés, tárolás, rendszerezés, integrálás, kiértékelés) biztosítását jelentik. Ennek technológiai feltétele az adatközpont (szerver, felhőszolgáltatás), az adatintegrációt, adatátjárhatóságot, adatkiértékelést stb. lehetővé tevő eszköz- és szoftverpark megléte.

Az előző fejezetben utaltunk arra, hogy a Békéscsabán kihelyezett szenzorok adatai nem egy integrált adatplatformba, hanem ágazati és – szórványosan – önkormányzati (cégek) adatmenedzsment központokba kerülnek (lásd 1.2.4 Energetika alfejezet részletesen foglalkozik a működési terület kapcsán fejlesztett adatmenedzsment rendszerekkel és azok integrációjának szükségességével, folyamatával). Emellett a Polgármesteri Hivatal különféle osztályain keletkező és meglévő adatok is a városi adatvagyon részét képezik, de nem egységesek és átjárhatóságuk sem biztosított.

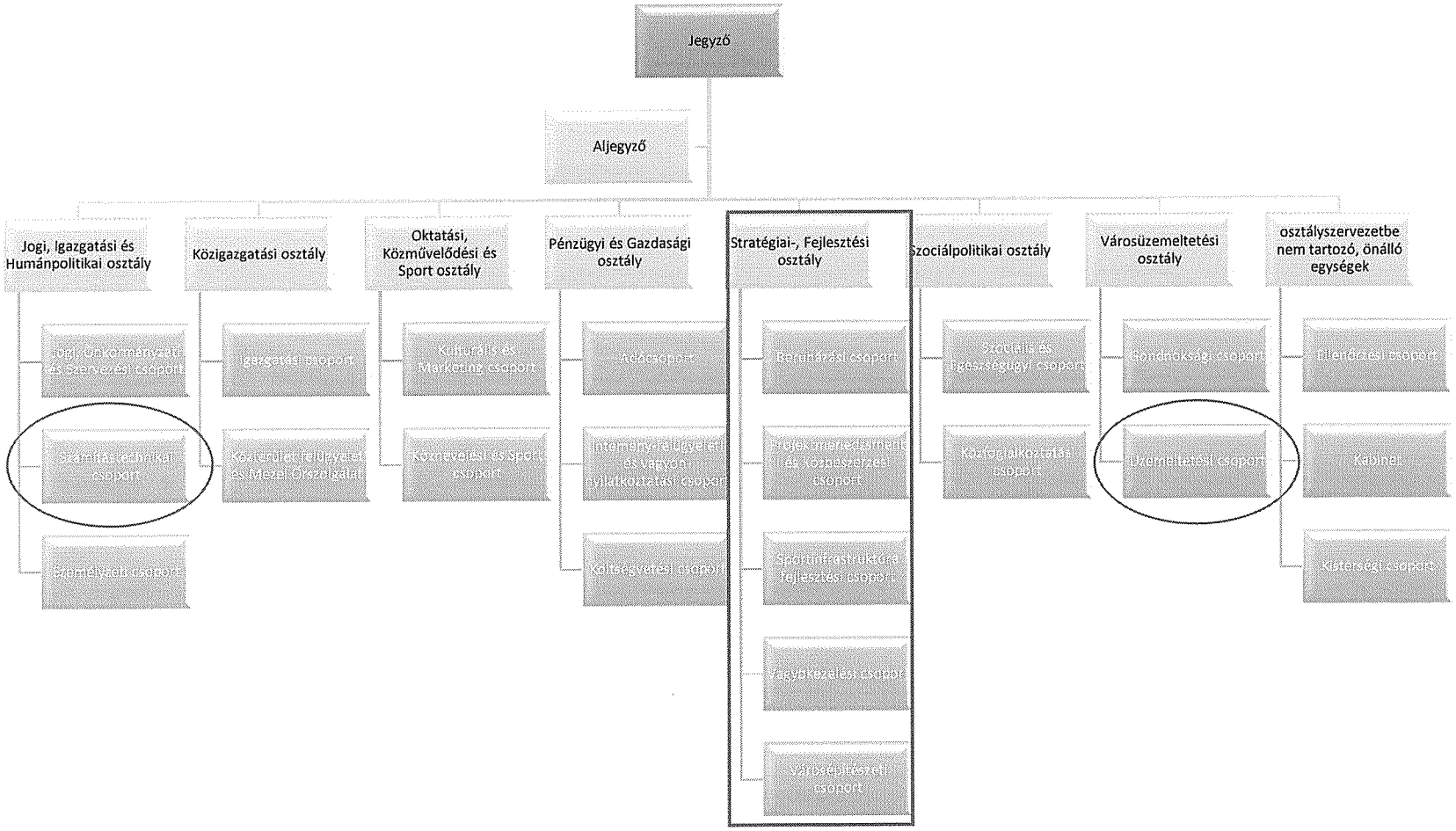
Az FVS és a DiA készítése és végrehajtása során – a városfejlesztés komplexitását ill. átfogó, integrált jellegét alapul véve –, a város adatvagyonának fejlesztésében és akadálymentes használatában minden hivatali szervezeti egység (osztály, csoport), valamint önkormányzati tulajdonban lévő cég valamilyen módon érintett kell, hogy legyen.

1.1.2.1 Az önkormányzat adatmenedzsmentje Békéscsabán

Az FVS DiA részeként értelmezhető digitális átállás akcióterv készítésében és még inkább annak végrehajtásában Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalán belül a Jogi, Igazgatási és Humánpolitikai Osztály (Számítástechnikai Csoport), a Városfejlesztés Stratégiai és Fejlesztési Osztály, valamint a Városüzemeltetési Osztály vesz részt.

Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalán belül többnyire szigetszerű *elszeparált adatmenedzsment rendszerek* működnek, amelyek egyedül az iktatórendszeren keresztül vannak összekapcsolva. Az adatok hozzáférése nem magától értetődő. Egy-egy tematikus mappa hozzáférhetősége eseti és csak az adott adatfelhasználással járó feladat elvégzéséig tart. A technikai hozzáférést a *Számítástechnikai / Informatikai Csoport* (lásd 7. ábra - hivatali organigram) *biztosítja*, ugyanakkor a hivatal megfelelő szintű vezetőjének engedélye szükséges hozzá. Ennek birtokában férhető hozzá a jogosultak a dokumentumokhoz, adatbázisokhoz.

A *Számítástechnikai / Informatikai Csoport munkatársának* elmondása szerint elmozdulás történt a rugalmasabb adatátjárhatóság irányában – legalábbis megfogalmazódott a rendszer megreformálásának szándéka. Az elmúlt években többször felmerült a közös hivatali adatplatform, egy átjárható integrált rendszer létrehozásának igénye. A kezdeményezés azonban eddig mindig elhalt. Ennek az egyik oka a városvezetés fejlesztési prioritásainak megváltozása, a másik, hogy a napi teendők elvonják a fókuszt ezekről a kérdésekről.

7. ábra: Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalának organigramja (saját szerkesztés) (2024). Forrás: Önkormányzat Polgármesteri Hivatal / Hivatali szervezet

Egy integrált adatrendszer kialakítása jelentős anyagi ráfordítást igényelne. Ezzel kapcsolatban a *Számítástechnikai / Informatikai Csoport* végzett számításokat. Egy Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalának megfelelő fejlesztés kb. 100 millió Ft értékű beruházást jelentene (2024-ben). Ez az összeg az inflációval és a fejlesztések kapcsán keletkező értéknövekedéssel együtt minden évben növekszik – a szerverpark és licencek is folyamatosan drágulnak.

A szakértő *munkatárs* elmondása szerint több éve megfogalmazott cél, hogy az adatplatform hardver hátterét biztosító adattárolókat a Polgármesteri Hivatal épületében helyezzék el. Erre rendelkezésre is áll egy szerverszoba. Jelenleg az önkormányzat adat tárhelyet bérel (szerver hosting, ami gyakorlatilag „cloud", azaz felhő rendszerű adattárolás).

1.1.2.2 Térinformatikai megoldások alkalmazása

A Városépítészeti Csoport **térinformatikai rendszert** működtet. Az önkormányzat által működtetett GIS rendszer kiváló példája – lehetne – a köz- és magánszféra együttműködésének[5], melynek keretében a szakértő cég folyamatos támogatást biztosít az igény szerint felépített GIS rendszer üzemeltetéséhez. Békéscsaba MJV a MindiGIS Kft.[6] fejlesztéseit, az ún. KÁPTALAN rendszert használja.

Térképezhető adattartalomként a 3D-s talajalatti felmérések, közműnyilvántartások, kataszterek érhetők el a békéscsabai önkormányzat GIS rendszerében. A rendszer statikus, azaz az adattartalmak nem frissülnek automatikusan szenzoros adatrögzítés alapján (ilyen jellegű adatok, mint pl. környezeti jellemzők, nem is futnak be a rendszerbe). A fejlesztések során felmerült a KÁPTALAN rendszer iratkezeléssel és ASP-vel való összekapcsolása, de ez a fejlesztési elképzelés sem valósult meg egyelőre (2024). A 3D-s adatgyűjtés még kezdeti stádiumban van Békéscsaba MJV Önkormányzatánál. A megkezdett folyamat felgyorsulásával reálissá válhat a városmodellek viszonylag gyors létrehozása és a modellek megosztása a webes térinformatikai rendszerekben.

A térben megjeleníthető adatpontok sokoldalú hasznosítása alapfeltétel a 21. században egy megyei jogú város hivatalának működésében. A rendelkezésre álló, megjeleníthető adattartalmak hasznosak a döntéshozók számára. Az interjúkban elhangzottak szerint a városvezetők is egyre gyakrabban igénylik, hogy egy-egy konkrét ügyben lássák az érintett területről a vonatkozó térképszelvényt. Amennyiben bármilyen igény jelentkezik, azt a *Számítástechnikai / Informatikai Csoport* fejlesztői leprogramozzák és a riport előállítható. Egyelőre a belső adatplatformokra alapozott riportkészítés nem számít napi rutinnak.

Ugyanakkor nem elhanyagolható lehetőség **az adattartalmak nyilvános elérhetőségének biztosítása sem**, amely – az internetes elérésen keresztül – segíti a lakosságot vagy bármilyen érdeklődőt az információk gyűjtésében, az adott város egyes jelenségei térbeliségének megértésében. A legtöbb térinformatikai rendszernek van ilyen netes modulja, ugyanakkor a Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalában működtetett Káptalan GIS rendszer **NEM rendelkezik nyilvánosan elérhető felülettel**.

A város hivatalos weboldalán, a Térképek linkre kattintva a város Google alapú térképét találjuk. Továbbá megtalálható itt a város utcáinak meta adatbázisa (xls formátum) és tematikus (turisztikai, kerékpárút hálózat, óvodai és iskolai körzetek) adatai és térképei (pdf formátumban), valamint a szabályozási terv és a szerkezeti terv is (szintén pdf formátumban). A tartalmak többnyire 2018-ben kerültek feltöltésre, a Szerkezeti terv 2024. májusi feltöltésű.

[5] Adott térinformatikai rendszer erejét a megfelelően kiválasztott alapszoftver adja, ami mögött erős cég áll, mely meghatározza, illetve követi a szakma fő trendjeit.
[6] 3D felmérés, lézerszkennelés, szoftver támogatás, térinformatika | MindiGIS Kft

1.1.2.3 Városüzemeltetési platform

A városüzemeltetés keretében több adatintegrációs (integrált platformszolgáltatások) törekvés is jelen van, de még egyik sem tekinthető véglegesnek és kiépítettnek. A kísérleti rendszerek alrendszerekből (modulokból) épülnek fel, amelyek az önkormányzati tevékenység egy-egy nagyobb területét fedik le. Az alrendszerek egymástól függetlenül is képesek működni, ami lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok saját igényeik és prioritásaik szerint használják a rendszert. Noha a modulok képesek egy-egy szakterületet önállóan kiszolgálni, amennyiben a hivatalnál több modul is üzemel, azok egymással integráltan működhetnek. Békéscsabán az volt a szándék, hogy az egyes tematikus katasztereket (pl. a Pénzügyi osztály rendelkezik a városi ingaltan kataszterrel) ebbe helyezzék át, de erre végül nem került sor.

Az épülő rendszer hat különálló modult integrál: közvilágítási elemek közvetlen menedzsmentje, Wifi pontok, totemoszlopok, környezeti szenzorok, térfigyelő kamerák, közlekedés- és parkolásmenedzsment. A rendszerbe tartozik még a ***fakataszter***[7] , ami saját forrásból készült el.

A rendszerek fejlesztése és bevezetése szerteágazó folyamatok alapján még nem végleges, sok verzión és iteráción túl nyerik majd el széles körre kiterjesztett működésüket.

A térségi önkormányzati kérdőíves felmérés alapján elmondható, hogy Békéscsaba MJV **várostérségében az önkormányzatok (8)** sem saját adatplatformmal sem térinformatikai rendszerrel nem rendelkeznek.

1.1.2.4 Adatvagyon

A DiA intézményi felmérés alapján Békéscsabán a helyi – felmérésben résztvevő – intézmények szinte mindegyike rendelkezik digitális adatvagyonnal. Adminisztratív és pénzügyi adatokat a szervezetek 74%-a, az alaptevékenységgel kapcsolatos adatokat pedig 84%-a tárol. Nyílt adatbázissal az intézmények 26%-a bír, ezek elsősorban kulturális intézmények (pl. Békés Megyei Könyvtár). Az intézmények működési profilja természetszerűen meghatározza, hogy milyen jellegű és tartalmú adatok hozhatók nyilvánosságra.

A szervezetek 10%-ánál a tárolt adatok nem kerülnek feldolgozásra, ami megkérdőjelezi az adatgyűjtés értelmét. 42%-uk esetében az adatfeldolgozás csupán a napi szintű működést támogatja, 16%-uknál további felhasználás is történik (például jelentések, prognózisok készítése), míg az intézmények harmada nyilvánosan is elérhetővé tesz bizonyos (az alaptevékenységhez kapcsolódó) feldolgozott adatokat. Az intézmények fele (53%) saját szerverén tárolja az adatokat, 11%-uk saját adatfelhőben, 21%-uk központi szerveren, míg 15%-uk egyéb módon pl. harmadik fél szolgáltató rendszerében, külső adattárolóban.

Összesítés és következtetések:

- Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalában szigetszerű *elszeparált adatmenedzsment rendszerek* működnek, amelyek egyedül az iktatórendszeren vannak összekapcsolva. Több

[7] A kataszterezés 2022. augusztusában történt és főként Békéscsaba belvárosát érintette. Ezen túl az önkormányzat által kijelölt területeken történt még felmérés. A felmérés eredményeként egy digitálisan is elérhető fakataszter áll rendelkezésre. A kataszterben pontosan látható a felmért egyedek fajtája, különböző mérőszámai, egészségi állapota, illetve a kezelésének további lehetőségei. A felmért fákat azonosítókkal látják el, ami elősegíti a beavatkozások meghatározását. Közterületen kb. 60-70 000 fa van Békéscsabán cca. 5000 van ebből a kataszterben.

alkalommal volt szándék egy integrált adatmenedzsment rendszer felépítésére, pl. az adatátjárhatósági feltételek javításával.

- A Városépítészeti Csoport **térinformatikai rendszert** működtet. Ez az ún. KÁPTALAN rendszer. Az önkormányzat által működtetett GIS rendszer kiváló példája – lehetne – a köz- és magánszféra együttműködésének, melynek keretében a szakértő cég folyamatos támogatást biztosít az igény szerint felépített GIS rendszer üzemeltetéséhez. Az önkormányzati GIS rendszer **NEM rendelkezik nyilvánosan elérhető felülettel a város honlapján**. A weboldalon elérhető térképek analóg térképek, pdf formátumban.
- Békéscsaba MJV várostérségében az önkormányzatok (8) sem saját adatplatformmal sem térinformatikai rendszerrel nem rendelkeznek.
- A városüzemeltetés keretében több adatplatform létrehozására irányuló törekvés is jelen van, de még egyik sem tekinthető véglegesnek és kiépítettnek. A rendszerek fejlesztése és bevezetése szerteágazó folyamatok alapján még nem végleges, sok verzión és iteráción túl nyerik majd el széles körre kiterjesztett működésüket.
- A **legmodernebb adatmenedzsment rendszereket a SMART GRID fejlesztésekhez** kapcsolódóan találjuk a városban. Ugyanakkor a modulárisan épülő SMART GRID rendszerben sem beszélhetünk még teljes egészében integrált energetikai irányítási rendszerről. Ebben a témakörben legalább a kapcsolódás és menedzsment integrációs tervek elkészültek[8] és a SMART GRID II végrehajtásával várhatóan meg is valósulnak.
- Léteznek olyan DiA által meghatározott városi működési területek (életminőséget meghatározó intézményi szolgáltatások), ahol a digitális adatmenedzsment platform létezése teljesen esetleges vagy egyáltalán nem jellemző.

1.1.3 IKT felkészültség, szemlélet, befogadókészség – edukációs szint

A digitális átállás további alapfeltétele az adatokkal dolgozó és az azokból előállított információkat különféle IKT eszközökön keresztül használó (fogyasztó) egyének és csoportok digitalizációs felkészültsége (digitális írástudás), edukációs szintje. Emellett fontos, hogy ugyanezek a csoportok mennyire nyitottak és befogadók a digitális megoldások használatával szemben.

Az FVS és a digitális átállás akcióterv kapcsán a legfontosabb szereplők maguk az önkormányzatok, hiszen a DiA módszertan alapvetése az, hogy az önkormányzatok koordinációs szerepe ugyan nem kizárólagos – hiszen az partnerségen alapul –, mégis rendkívül fontos. A pályázati forrásokat stratégiai megfontolások mentén aktiváló önkormányzat megfelelő fókusszal „zászlóvivőként" jó példával járhat elöl a település digitális átállásában.

1.1.3.1 Digitális felkészültség Békéscsaba várostérség önkormányzatainál és intézményeiben

Az alábbiakban az önkormányzat és intézményei munkaerőállományának IKT felkészültségét vizsgáljuk. (Az önkormányzati koordinációs szerepkörrel a következő alfejezetben (1.1.4) foglalkozik a DiA.) Az a tény, hogy Békéscsaba MJV és várostérsége az FVS keretében együtt tervez, indokolja, hogy a térségi önkormányzatok személyi állományának felkészültségét is megvizsgáljuk.

Békéscsaba MJV Önkormányzatánál az FVS kapcsán készített interjúkban (2021) jelzett probléma – miszerint vannak még olyan kollégák a hivatalban, akik nem képesek vagy nem hajlandóak számítógépes munkavégzésre – már egyáltalán nem érvényes 2024-ben. Az új munkaerő alkalmazásánál alapelvárásként jelentkezik a számítógépes munkavégzéshez szükséges ismeretek

[8] A SMART GRID 1 rendszer folyamatos fejlesztése zajlik, már beépítésre kerültek automatikus algoritmus-vezérelt működési módok, de az optimalizáció tovább folytatódik.

megléte. A számítógéphasználattal szembeni elutasító magatartás nem jellemző, ugyanakkor a feladatteljesítés sebessége és hatékonysága nagyban függ az egyéni képességektől és motivációtól. Rendszeres, szisztematikus továbbképzés helyben, az önkormányzat kezdeményezésére, nincs. Alaphelyzetben a *„learning by doing"*, azaz a munkavégzésen keresztül történő tanulás a megközelítés.

Amennyiben új szoftvert vezetnek be vagy a korábbi módosítása történik, az új rendszer működtetéséhez szükséges képzések központi szervezésben megtörténnek. Ezek főként az ASP-hez kapcsolódnak és főként az Adócsoport munkatársait érintik. Az önkormányzat munkaidő kedvezménnyel támogatja az egyéni fejlődési ambíciókat. Ha valaki talál egy, a munkájához hasznos digitális képzést, lehetősége van látogatni azt. Probono[9]-s képzések keretében lehetőség van pl. Excel tanfolyam elvégzésére. A Polgármesteri Hivatalban minden dolgozó számára kötelező *informatikai oktatás* csak műszaki biztonsági jelleggel értelmezhető.

A városban működő intézményekben, munkavállalói oldalon szándék mutatkozik az ismeretek bővítésére (intézményi kérdőíves felmérés). A felmérésben résztvevő intézmények 63%-ában jelezték már az alkalmazottak **igényüket informatikai kompetenciáik erősítésére**.

A Polgármesteri Hivatalban a dolgozói létszámot nem befolyásolja a digitalizáció, az alkalmazottak száma nem csökkent jelentősen az utóbbi évtizedben. A 2021-ben készült FVS digitális menetrend tartalmához képest csupán 1-2 fővel csökkent a költségvetésben a finanszírozott státuszok száma. A feladatok ugyanakkor gyarapodnak. Ezt az egyensúlyt egyedül a számítógépes munkavégzés növekvő súlya és jelentősége teszi lehetővé. Az interjúban (2024) elhangzottak szerint a Polgármesteri Hivatal **nincs felkészülve olyan digitalizációt érintő technológiai és munkaerőt érintő minőségi ugrásra, ami nagyobb számban feleslegessé tenné az élő munkaerőt.**

Fontos megjegyezni, hogy a digitális átállás feltételezi a **rendszerszemlélet általános meglétét** és az **adatalapú városműködtetés alapjellemzőinek ismeretét** a hivatali működés minden szintjén. A hivatali munka hatékonyságát növeli, ha a dolgozók értik hogyan kapcsolódik a tevékenységük egy folyamatosan fejlődő rendszerbe. Tény, hogy a digitális átállás szakértői ismeretei jelenleg kevéssé integráltan és hangsúlyosan jelennek meg a hivatali szervezeten belül. A priorizált városi működési alrendszereket érintő fejlesztésekhez szükséges IKT, adatmenedzsment, programozó stb. ismeretek olyan önkormányzati cégeknél vannak meg, mint pl. az Békéscsaba Energia ESCO Kft. A városi szintű kompetens koordináció hiánya bizonyos alrendszerek digitalizációjának lemaradásához vezet Békéscsabán (lásd 1.1.4 fejezet).

A **várostérség települései** közül a városi rangú települések önkormányzatainak teljes személyi állománya részt vett képzéseken az ASP kapcsán és/vagy egyéb információs technológiai témában. Telekgerendás, Kétsoprony és Doboz esetében ez az arány 50% vagy azt meghaladó, míg Gerendás és Szabadkígyós önkormányzatainál az állomány 25% részesült ASP/ digitális képzésben. (Csabaszabadi esetében helyi ügyintéző hiányában az Újkígyósi Közös Önkormányzati Hivatal dolgozóiról lehet csak beszélni.)

Az intézmények alaptevékenysége meghatározza a vezetés és a dolgozók elköteleződését az IKT fejlesztések iránt. **Békéscsaba intézményei körében végzett kérdőíves felmérés** és a szakértői interjúk során szerzett információk alapján elmondható, hogy az oktatási intézmények a leginkább befogadók a digitáliával szemben. A város kulturális intézményei eltérő módon ugyan, de jelentősebb fejlesztéseket hajtottak végre és a Megyei Könyvtár nyílt e-katalógussal is rendelkezik. A rendezvények népszerűsítése, a látogatottság növelése motivációt jelent a múzeumok, rendezvényközpont számára,

[9] Probono közigazgatási képzés-és vizsgaszervezési rendszer köztisztviselők részére. (Nemzeti Közszolgálati Egyetem)

hiszen a célcsoport jelentős része érhető el elektronikus úton és az e-jegyek vásárlásának lehetősége is nagyban növeli a látogatottságot. Az intézmények vonzerőjét feltétlen erősíti – az egyéb helyeken szerzett tapasztalatok alapján –, ha digitális alapú vonzerők épülnek be az alaptevékenységükbe (pl. múzeumok).

A békéscsabai közszolgáltatások vonatkozásában a digitális megoldások alkalmazására legkevéssé nyitott intézményi csoport a szociális ellátórendszer, amely ráadásul térségi társulás formájában működik. Sajnálatos, hogy pont egy olyan közszolgáltatási témában találtunk az interjúk során viszonylagos passzivitást, amely egyébként lehetőséget adna – a közlekedés és környezeti témakörön kívül – a várostérségi kiterjesztésű digitális rendszerek kiépítésére. Az intézményvezető szerint a passzív hozzáállás fő oka, hogy a munkatársak nem igénylik az adatalapú feladatszervezést (a képzettségi szint és a korösszetétel sem támogatja ezt!). Az alaptevékenységet is érintő központi digitális adatszolgáltatás is sok esetben felemészti a kollégák idejét és türelmét. A digitalizáció szélesebb körű hasznosításával kapcsolatos elutasító attitűd másik indoka a szolgáltatás jellegéből adódik: a szociális és gyermekvédelmi tevékenységekben a személyes kontaktus felülírja a digitális kapcsolattartási módok alkalmazását (okos óra, egyéb jelzőrendszerek).

Az önkormányzat nem használ ösztönzőket a rendelkezésre álló digitális lehetőségek szélesebb körű alkalmazására és a szükséges ismeretek terjesztésére az intézményeiben. Ennek oka, hogy a digitális átállás folyamata városi léptékben nincs koordinálva és hogy maga az önkormányzat (inkább annak hivatala) sem jár élen a szisztematikus rendszer- és kapcsolódó HR kompetencia fejlesztésben.

A városban működő (köz)intézmények / szolgáltatók számára a szakágazatok országos rendszereinek fejlesztése adja a valós motivációt és esetenként az anyagi forrást a fejlesztések végrehajtásához.

1.1.3.2 A lakosság, mint adatfelhasználó és mint adatforrás

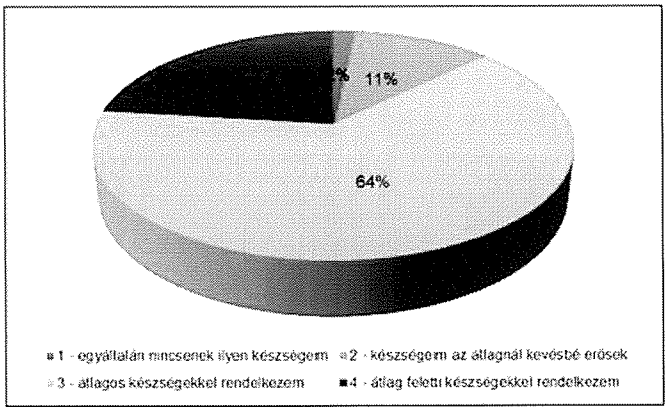
A lakosság digitális felkészültségével és a digitális eszközök lakossági használatával kapcsolatos megállapításokat egy 2021-ben csak Békéscsabán végzett lakossági kérdőíves felmérés válaszai alapján mutatjuk be (628 válaszadó). Az önkormányzat úgy döntött, hogy a DiA készítése kapcsán nem ismétli meg a lakossági kérdőíves felmérést 2024-ben. A 2021-es felmérés adatbázisát jóval mélyrehatóbban és részletesebben elemeztük a DiA tartalmaként.

A lakosság IKT eszközellátottságára vonatkozó kérdőíves felmérés eredményeiről már szóltunk (1.1.1 fejezet). Az alábbiakban a lakosság internethasználati szokásait, a digitális eszközök használatával összefüggő felkészültségét, a különféle helyi (köz)szolgáltatókkal való kapcsolattartás módját és a lakosok szerint indokolt helyi, városi digitális fejlesztéseket tárgyaljuk.

A technológiai megoldások alkalmazásán túl a digitális átállás egyik legfontosabb eleme a felhasználói csoport összetétele, annak igényei stb. A digitális tartalmak fogyasztói ill. a megoldások használói tevékenységük közben adatforrásként funkcionálnak és ezzel befolyásolják az adott rendszerek továbbfejlesztésének irányát. Egy Békéscsabán is jellemző példaként említhető, hogy a városi applikációban nem használt modulok egy idő után kikopnak a kínálatból, míg más népszerű tartalmak továbbfejlesztését a használat intenzitása generálja.

Fontos tényező, hogy a lakosság mennyire felkészült és milyen készségekkel rendelkezik az informatikai eszközök használata terén. A felmérés alapján pozitív jelenség, hogy a válaszadók túlnyomó többsége (64%) *átlagos készségekkel rendelkezik* saját megítélése szerint. A minta közel negyede (23%) *átlag felettinek* ítéli képességeit. Ebben a csoportban az 50 év felettiek aránya csupán 21%, szemben e korcsoportnak a teljes mintában képviselt 37%-os részarányával.

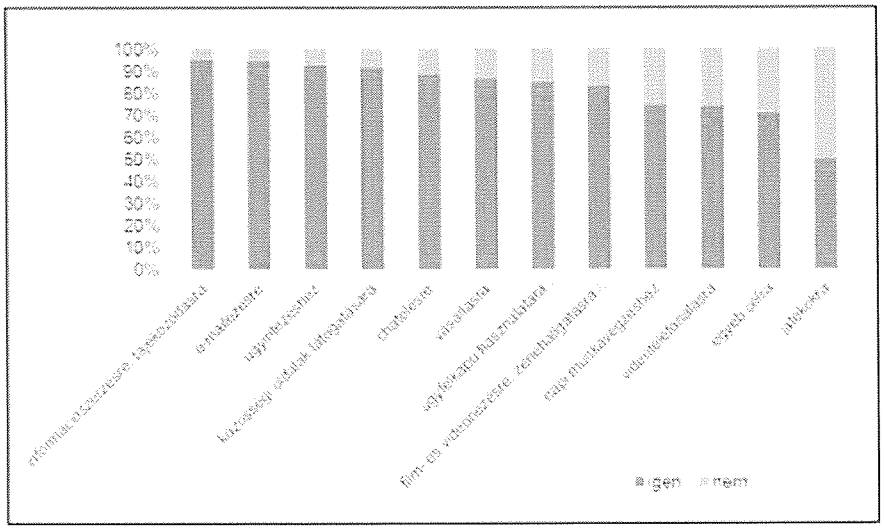
Az átlag feletti képességekkel rendelkezők csoportjában az iskolai végzettség szerinti struktúra eltér a teljes mintára jellemzőtől: ebben a csoportban a felsőfokú végzettségűek felülreprezentáltak (60%) – a teljes mintán ez az arány 43,6%. Ugyanakkor nem elhanyagolható (13%) azok aránya, akik még átlagosnak sem érzik saját digitális készségüket (1-2 kategória 7. ábra). Ezeknek a válaszadóknak közös tulajdonsága az alacsony képzettség (legfeljebb alapfokú és középfokú, szakmai képzettség; 64%) és az 50 év felettiek átlagnál magasabb aránya (54%) (teljes mintán 37%).

8. ábra: A lakosság felkészültségi szintje a digitális eszközök használatára – teljes mintán (2021)

A lakosság körében az **internethasználat célja sokoldalú**. A digitális átállás sikerességét befolyásolja, hogy milyenek a lakosok internethasználati szokásai, míg a fejlesztések hatásaként a felhasználói szokások változnak.

A felmérésből kiderül, hogy a válaszadók több mint 90%-a tájékozódásra, kommunikációra (e-mail), ügyintézésre és közösségi oldalak látogatására használja az internetet. A digitális átállás szempontjából kedvező, hogy **a lakosság 93%-a ügyeit is online intézi**. Azok, akik nem használnak digitális megoldást az ügyintézéshez, 83%-ban alap- illetve középfokú végzettségűek. Ennél valamivel kisebb arányban (a megkérdezettek 85%-a) használja a lakosság az Ügyfélkaput. A kimaradók 84%-a alap- illetve középfokú végzettségű. Munkavégzésre a válaszadók 75%-a használja az internetet, míg chattelésre 89%. Az internetet chattelésre NEM használók 83%-a 40 év feletti.

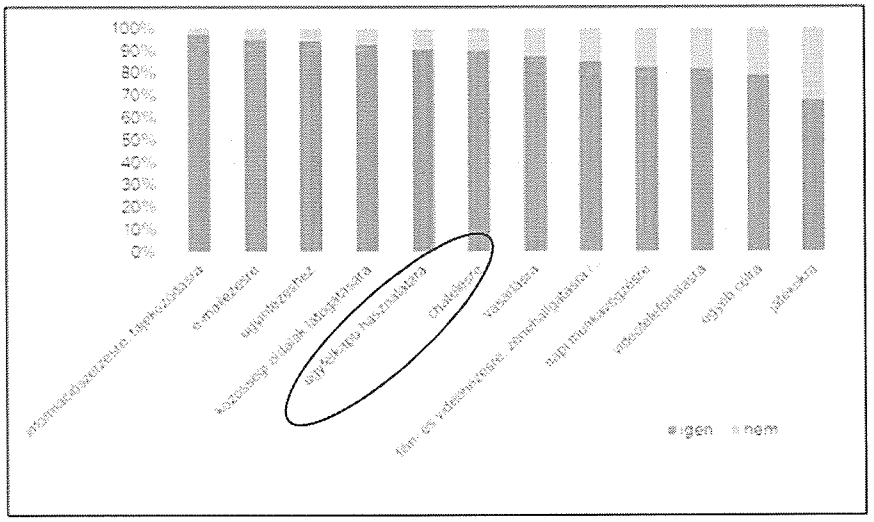

9. ábra: Az internethasználat célja a lakossági felmérés eredményei alapján – teljes mintán (2021)

A 50 év felettiek internethasználati szokásait vizsgáltuk meg részletesebben, mivel a digitalizáció vonatkozásában ez a korosztály a legkritikusabb (9. ábra).

A 628 válaszadóból 232 fő (a minta 37%-a) volt 50 éves vagy azt meghaladó korú az adatfelvétel időpontjában. A vizsgálati eredmény ellentmond hipotézisünknek, miszerint az idősebb korosztály kevéssé intenzíven használja az internetet és a használat jellege eltér az általános mintától.

A 50 év felettiek internethasználati mintája szinte teljesen megegyezik a teljes mintára vonatkozó eredménnyel. A használati célok sorrendjében is csak egy eltérés van: a korcsoportban nagyobb arányú az Ügyfélkapu használata, mint a chattelés. Érdekes és látványos eltérés, hogy az idősebb korosztály gyakrabban használja *játékra az internetet*, mint az az általános mintában jellemző (9.ábra).

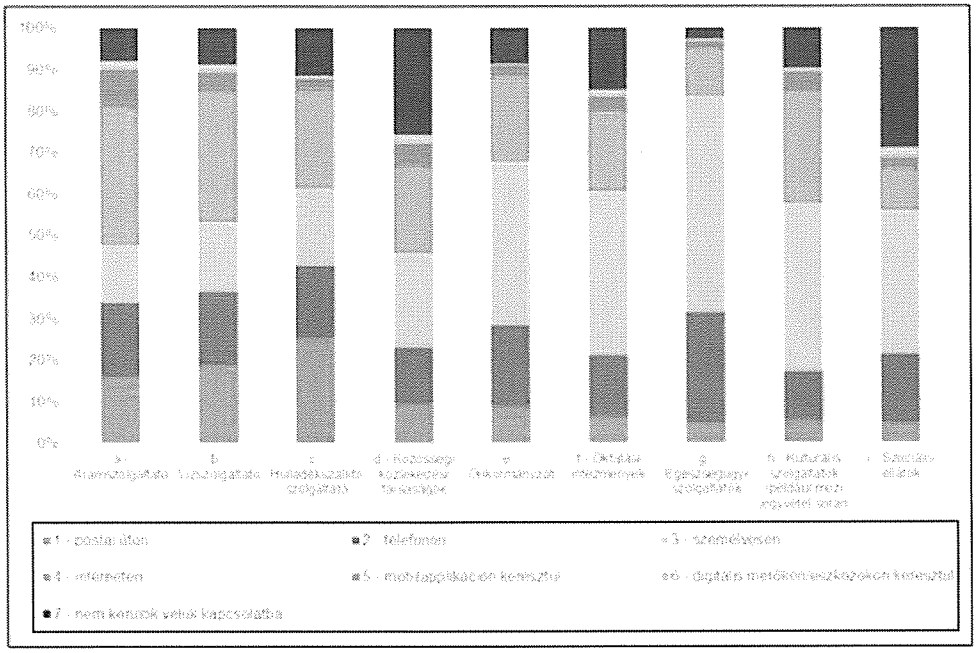

10. ábra: Az internethasználat célja a lakossági felmérés eredményei alapján – 50 év felettiek mintáján (2021)

Ahogy azt már bemutattuk, a válaszadók a **harmadik leggyakoribb célként az ügyintézéshez használják az internetes kapcsolatot**.

Közelebbről is megvizsgáltuk, hogy a különféle (köz)szolgáltatók esetében az ügyintézés módja hogyan alakul a *hagyományos* (posta, telefon, személyes) vs. *digitális* módok/eszközök (webfelületen (internet), mobilapplikáció, digitális mérők) viszonylatában.

Belátható, hogy nem minden lakos vesz igénybe minden felsorolt szolgáltatást, ezért lehetőségként feltüntettük a *„nem kerülök a szolgáltatással kapcsolatba"* lehetőséget is. A legnagyobb arányban (25% felett) a *szociális szolgáltatók* és a *közösségi közlekedés szolgáltatói* esetében jelezték a válaszadók, hogy eleve nincs kapcsolatuk velük.

11. ábra: A válaszadó lakosok kapcsolattartási módja (köz)szolgáltatókkal – teljes mintán (2021)

A 5. táblázatban jelöltük, hogy az egyes szolgáltatástípusok esetében melyik kapcsolattartási mód a legjellemzőbb. Összességében még mindig a hagyományos kapcsolattartási módok a leggyakoribbak. Az *áram- és vízszolgáltatókon* kívül minden feltüntetett közszolgáltatás esetében a személyes kapcsolattartás vezet. A szintén személyesnek tekinthető telefonos kapcsolattartás az egészségügyi és szociális szolgáltatásoknál a második leggyakoribb kapcsolattartási mód. A digitális átállás szempontjából örvendetes, hogy az többi közszolgáltatás esetében a weboldalakhoz köthető internetes kapcsolattartás a második legjellemzőbb. Ugyanakkor, a további két digitális kommunikációs megoldás alacsony arányt képvisel (megjegyzés: a digitális mérők csak bizonyos esetekben értelmezhetők). A mobilapplikációk a leggyakrabban az *áramszolgáltatók* esetében jelennek meg, míg az applikációk második leggyakoribb megjelenése a *közösségi közlekedésnél* jellemző. A közhivatali ügyintézés esetében a válaszadó polgárok többsége (39%) a személyes megjelenést preferálja, ugyanakkor számottevő (21%) azok aránya, akik alapvetően az internet segítségével érintkeznek az önkormányzattal vagy a járási közigazgatási hivatallal.

5. táblázat: A válaszadó lakosok kapcsolattartási módja (köz)szolgáltatókkal – teljes mintán (2021)

(Köz)szolgáltatás típusa	Hagyományos			Digitális			7 - nem kerülök velük kapcsolatba
	1 - postai úton	2 - telefonon	3 - személyesen	4 - interneten	5 - mobil-applikáción keresztül	6 - digitális mérőkön/eszközökön keresztül	
a - Áramszolgáltató	16%	18%	14%	34%	8%	2%	8%
b - Vízszolgáltató	19%	18%	17%	32%	4%	2%	9%
c - Hulladékszállító szolgáltató	25%	17%	19%	24%	2%	1%	11%
d - Közösségi közlekedési társaságok	10%	13%	23%	21%	5%	2%	26%
e - Önkormányzat	9%	19%	39%	21%	2%	0%	9%
f - Oktatási intézmények	7%	14%	40%	20%	3%	2%	15%
g - Egészségügyi szolgáltatók	5%	26%	52%	12%	1%	1%	3%
h - Kulturális szolgáltatók	6%	12%	41%	28%	4%	1%	10%
i - Szociális ellátók	5%	16%	35%	11%	2%	3%	29%

1.1.3.3 Digitális város - lakossági fejlesztési igények

A digitális alapokon fejlesztett megoldások felhasználóinak igénye, véleménye döntő lehet egy-egy fejlesztés sikerességében: nem lesz fenntartható az a megoldás, amire nincs felhasználói igény.

A 2021-es kérdőíves felmérésben résztvevők 1/3-a válaszolt arra a nyitott kérdésre, hogy **milyen digitális szolgáltatásokat/infrastruktúraelemeket hiányol Békéscsabán**. A válaszadók egy része valójában alapinfrastruktúra fejlesztésre / fenntartásra vonatkozó igényeket (utak, járdás karbantartása, több kulturális program stb.) fogalmazott meg, aminek nincs kapcsolata a digitális fejlesztésekkel. Ebből is látszik, hogy a felmérésben résztvevők több mint kétharmada nem rendelkezik alapinformációkkal sem a városi digitalizációs lehetőségekről, és ismerete is erősen hiányos a témában.

A valóban releváns digitális vonatkozású fejlesztési igényeket, ötleteket az alábbiakban csoportosítottuk, és ezeket figyelembe vesszük a célok kialakításánál, valamint a beavatkozások szintjén (lásd DiA 2. fő fejezet).

A válaszadók által megfogalmazott átfogó, városi szintű digitális fejlesztési igények (zárójelben jelezve az említésszámot):

- Elektronikus ügyintézés fejlesztése - ügyfélkapun keresztül, személyes megjelenés nélküli ügyintézési körök bővítése (3)
- Digitális várostérkép online elérhetősége (1)
- Free wifi a közterületeken az egész városban (5)
- Webes vállalkozói centrum, kereskedelmi szaknévsorszerű alkalmazás létrehozása és működtetése (1)

A lakossági felmérésben leggyakrabban említett ágazati fejlesztési igények (zárójelben jelezve az említésszámot):

- **Közlekedés – mobilitás:**
  - Okos jelzőlámpák – jelzőlámpák összehangolt működése (34)
  - Parkolóhely számláló és kijelző, parkolóhely foglaló applikáció (39)
  - Közösségi közlekedés:
    - Járművek (buszok) online követése (3)
    - Helyi bérlet és jegykiadó automata buszmegállókban (2)
  - Okos zebra a forgalmasabb városrészekben (4)
  - Komplex tömegközlekedési, e-bike, e-roller, Mol limo applikáció, mely megkönnyítené a gépjármű használat elhagyását (2)
  - Több elektromos töltőállomás, napelemes mobiltöltő (1)
- **Közterületi okos város fejlesztések:**
  - Okos pad– telefontöltési lehetőségek (13)
  - Térfigyelő kamerarendszer bővítése (2)
  - Közvilágítás alkalmazkodása a tényleges fényviszonyokhoz (1)
- **Egyéb szolgáltatások:**
  - Háziorvosi és kórházi szolgáltatásokra bejelentkezés, időpontkérés online (1)

A lakossági felmérésben említett nem önkormányzati hatáskörben (piaci szereplőkkel) megvalósítható fejlesztési igények:

- Az Alföldvíz online felülete szegényes, ügyintézésre alkalmatlan

- Külterületi internetes elérhetőség javítása (több szolgáltató) – netes vezetékes hálózat kiépítése a külterületen
- A lehetőségek bővítése okosmérők telepítésére (valamilyen együttműködést lehetne megvalósítani a szolgáltatókkal, pl. MVM, Alföldvíz)
- Szélessávú internet fejlesztése

A válaszadók között volt olyan (3-4 válaszadó), aki kifejezetten nem támogatta a digitális fejlesztéseket. Az elsődleges hivatkozás a város mérete – a válaszadó szerint kicsi a város ahhoz, hogy az okos város megoldások hatékonyan tudjanak működni. Említésre került az okos megoldások közösségromboló hatása és a kamerákon keresztül történő „megfigyeltség" kellemetlen érzése is. Volt, aki szóvá tette, hogy hiába van elektronikus ügyintézés, a valós munkát továbbra is emberek végzik, akikből kevés van, így az ügyintézési idő nem rövidebb akkor sem, ha e-ügyintézésről beszélünk.

1.1.3.4 Képzések, edukációs programok

A városban elsősorban piaci (profitorientált) oktató cégek programjában szerepelnek a digitális ismereteket bővítő kurzusok. Az elsődleges célcsoportot a fiatalok és a gyerekek jelentik. A legismertebb ilyen jellegű országos, franchise rendszerben működő cég, a Logischool (Békéscsaba - Online - Logiscool Magyarország) Békéscsabán is jelen van. Céljuk, *hogy „a fiatalok ne csak tájékozódni tudjanak, hanem úttörők legyenek a fejlődő digitális világban."* Kínálatukban magánórák, kurzusok és táborok is szerepelnek. Az alapvető ismereteken túl az oktatási program része a mesterséges intelligencia gyakorlati alkalmazása is.

Egyéb **speciális célcsoportoknak** szervezett kurzusok kevéssé érhetők el rendszeresen, mivel többnyire projektekhez köthető akciókról van szó. A hátrányos helyzetű csoportok (elsősorban itt is a gyerekek és munkaerőpiaci helyzetükön változtatni kívánó fiatal felnőttek – elsősorban romák) a városrehabilitációt célzó intézményfejlesztési projektelemekhez kapcsolódóan, valamint a munkaerőpiaci fejlesztő programok keretében juthatnak alapismeretekhez. Az ingyenes digitális képzéseket (számítógép használat - alapfunkciók) tehát egyes projektek célzott ESZA forrásaiból finanszírozza a projektgazda (többnyire az önkormányzat), de a képzési feladatot szerződött szakcégek végzik.

A *Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028)* a mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége kapcsán elemzi (3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció) a digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségeit. A fejezet konkrét lehetőségekről nem számol be. Egyedül a Magyarország Kormánya által 2015 végén – az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció, az InternetKon eredményei alapján – elindított, a digitális ökoszisztéma egészét érintő Digitális Jólét Programra utal, melynek célja, hogy Magyarországon mindenki a digitalizáció nyertese legyen, és minél hamarabb a digitális írás-olvasás birtokába jusson. A HEP tartalmaként Békéscsabán 18 Digitális Jólét Pont helyszín kerül felsorolásra, melyeket a veszélyeztetett csoportok is használhatnak (irányítás és képzés nem szerepel a lehetőségek között).

Az **idősek szükségleteiknek** megfelelő felhasználói ismeretek megszerzése a hagyományos családi vagy egymástól tanulás módszerén alapul. A Helyi Esélyegyenlőségi Program (2023-2028) foglalkozik az idősek informatikai jártasságának fejlesztésével. A HEP megerősíti, hogy *„az időspolitika legfőbb céljai között szerepel az idősek digitális írástudatlanságának csökkentése és élethosszig tartó tanulásának támogatása a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával."*

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évben Idősbarát Önkormányzat Díjban részesült. A 1,5 millió Ft összegű pénzjutalomból számítástechnikai eszközöket szereztek be. A számítástechnikai

eszközöket a **Békéscsaba Városi Nyugdíjas Egyesület** részére adták át, mely szervezet vállalta, hogy informatikai tanfolyamot szervez nyugdíjas korúak részére.

A HEP Cselekvési terve IV. prioritásának (Az idősek esélyegyenlősége) első intézkedése az **idősek részére szervezett informatikai képzések**et helyezi a fókuszba. Az idősek informatikai jártasságának hiánya miatt az intézkedés célja, hogy az idősek megfelelő/használható informatikai tudást sajátítsanak el. A képzést az önkormányzat a Békéscsaba Városi Nyugdíjas Egyesület keretében biztosítja a HEP Cselekvési terv szerint.

A HEP rávilágít a digitalizáció negatív hatásaira is az egyik legsérülékenyebb korcsoport vonatkozásában: a HEP megállapítása szerint a 0–7 éves korúak körében speciális beavatkozást igényel, hogy az utóbbi években egyre több kisgyermeknél tapasztalnak megkésett beszédfejlődést, beszédhibát, amely *„talán a digitális eszközök térhódításának is köszönhető"*. Egyre több a figyelemzavarral és magatartási problémával küzdő gyermek, és ez már az óvodában és iskolában is problémát okoz.

Összesítés és következtetések:

- Az önkormányzatnál a számítógéphasználattal szembeni elutasító magatartás már nem jellemző, ugyanakkor a feladatteljesítés sebessége és hatékonysága nagyban függ az egyéni képességektől. Rendszeres, szisztematikus továbbképzés intézményi keretek között nincs. Alaphelyzetben a *„learning by doing"*, azaz a munkavégzésen keresztül történő tanulás a megközelítés (kivétel ASP fejlesztések lekövetése).
- A lakossági kérdőíves felmérésben résztvevő lakosok közel negyede ítéli *átlag felettinek* digitális felhasználói képességeit. Ebben a csoportban az 50 év felettiek aránya alacsonyabb, mint a teljes mintában. Ugyanakkor nem elhanyagolható azok aránya, akik még átlagosnak sem érzik saját készségüket, ezen válaszadók közös tulajdonsága az alacsony képzettség (legfeljebb alapfokú és középfokú, szakmai képzettség) és az 50 év felettiek átlagnál magasabb aránya. A lakosság körében ezek a szegmensek alkotják a digitális képzések két kiemelt célcsoportját.
- A válaszadók 1/3-a válaszolt arra a nyitott kérdésre, hogy milyen digitális szolgáltatásokat/infrastruktúraelemeket hiányol Békéscsabán. A válaszadók egy része valójában alapinfrastruktúra fejlesztésre vonatkozó igényeket fogalmazott meg, melyeknek nincs kapcsolata a digitális fejlesztésekkel. Ebből is látszik, hogy a felmérésben résztvevők több mint kétharmada nem rendelkezik alapinformációkkal sem a digitalizációs lehetőségekről, nem ismeri fel annak előnyeit saját életminőségének jobbítása érdekében.
- A lakosság városi digitalizációs igényei a közlekedésbiztonság, közösségi közlekedés és egyéb, humán szolgáltatások jobb minőségét és ezzel az életminőség javítását célozzák.
- Az önkormányzat nem használ ösztönzőket a rendelkezésre álló digitális fejlesztési lehetőségek ismeretének terjesztésére és kiterjedt használatára az intézményeiben. Ennek oka, hogy a digitális átállás folyamata városi léptékben nincs koordinálva és maga az önkormányzat sem jár élen a szisztematikus rendszer- és HR digitális kompetencia fejlesztésben.
- Az egyes lakossági célcsoportok vonatkozásában elsősorban piaci alapon igénybe vehető digitális szolgáltatásokról beszélhetünk, informatikai képzéseket főleg a tehetséges és fizetőképes háttérrel rendelkező fiataloknak szerveznek oktató cégek. A társadalmi szempontból hátrányos helyzetű fiatalok ill. fiatal felnőttek felkészítése alkalomszerű és elsősorban célzott ESZA forrásokból történik. Az idősek szükségleteiknek megfelelő ismereteinek megszerzése többnyire a hagyományos családi vagy egymástól tanulás módszerén alapul. Az idősek jelentik a HEP digitális képzésre vonatkozó beavatkozásainak fő célcsoportját.

1.1.4 A digitális átállás feltétele: koordináció és partnerség

A digitális város, mint adatalapú és technológiaintenzív működési rendszer tudatos városi és térségi léptékű stratégiai szintű építése kevéssé került a békéscsabai döntéshozók látókörébe az FVS készítését (2021) megelőzően és ez azóta sem jelent prioritást. Csupán néhány működési terület (pl. energetika) képez ez alól kivételt. A digitális város / okos város fejlesztések stratégiai megalapozottságának nincs hagyománya a városban.

Békéscsabán finanszírozásfüggő digitalizációs tartalmú projektek valósulnak meg. Az egyes projektcsoportokban találunk szakmailag integrált módon átgondolt és felépített tartalmakat: ennek jó példái a Békéscsaba Komplex Energetikai Program keretében megvalósuló beavatkozások. A projekt outputok közötti összefüggések ugyanakkor lassan állnak elő, különösen az integrált adatmenedzsment vonatkozásában mutatkoznak még hiányosságok.

Az önkormányzat elsősorban **saját tulajdonú cégeivel működik együtt** a város digitális fejlesztéseinek előmozdítása érdekében.

1.1.4.1 A digitális átállás városi és térségi szintű koordinációja

Békéscsabán a digitális átállás folyamatának koordinációja eleddig nem különült el a városfejlesztés és üzemeltetés hagyományos modelljétől. Nem jött létre külön tematikus munkacsoport; ugyanakkor a MVP Energetikai Program kapcsán szükségszerű volt az érintettek rendszeres bevonása a fejlesztési folyamatba[10]. A programszintű megalapozás ellenére a fejlesztések projektszemléletben valósultak/-nak meg és az üzemeltetés során a fejlesztés tovább folytatódik a rendszerintegráció megteremtése érdekében. Ebből kiindulva az üzemeltető több városi fejlesztéssel is keresi a kapcsolódási pontot, melyekkel egymást erősíthetik a beruházások. Mindez elősegíti a projektszinergiák kihasználását, a rendszerszintű hasznok megjelenését, valamint a további kiegészítő fejlesztések definiálását.

2021-ben az FVS megalapozó munkarészének készítése során feltárásra kerültek a város irányítási és működési modelljének részletei. Az FVS irányítási modell és működési modell értékelése alapján levont következtetések közül kiemeljük azokat, amelyek közvetlenül érintik a digitális átállás folyamatát és eredményességét. Ezeket a megállapításokat kiegészítjük a DiA készítése során szerzett információkkal.

Békéscsaba MJV - Irányítási modell (FVS, 2.4.1. fejezet, 213. old.):

- A zöld és digitális átálláshoz szükséges szakértői ismeretek a Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.-nél, a Békéscsaba Energia ESCO Kft.-nél és a Békéscsabai Városgazdálkodási Kft.-nél koncentrálódnak, a Polgármesteri Hivatal osztályainak szakértelmével kiegészülve. Az FVS (2022) elfogadás és a DiA készítése (2024) között eltelt időben nem történtek lépések a digitális és zöld átállás koordinációjának / irányításának érdekében (nem jött létre munkacsoport, nem került megnevezésre a folyamat koordinátora).
- A döntés előkészítésben és projekt megvalósításban résztvevő szervezetek és hivatali osztályok között kevéssé hatékony a kommunikáció, az információáramlás akadozik, ami hátráltathatja a projektek végrehajtási folyamatát. Ennek megoldása – szervezetfejlesztési, működési fejlesztéseken túl – részben az e-kommunikáció, az adathozzáférés megkönnyítése.
- Békéscsabán a városfejlesztés stratégiai szintű és projekt megvalósítást lefedő folyamatai hatékonyság és a produkált minőség szempontjából országos szinten példaértékűek.

[10] Békéscsaba Komplex Energetikai programja egy strukturált projektcsomag, ami a Modern Városok Program keretében került szerződésre és részben megvalósításra. A Békéscsabai Energetikai program a DiA készítésével megvalósuló stratégiai dokumentumban / tervben egy priorizált részterületként fog szerepelni.

- Ez jellemző a digitális fejlesztési elemeket is tartalmazó projektekre. Az MVP Energetikai Program megvalósulásában jelentkező késések nem a koordináló szervezetek hiányosságainak tudhatók be.

Békéscsaba MJV - működési modell (FVS, 2.4.2. fejezet, 219. old.):

- Békéscsaba MJV városi és vármegyeszékhelyi szerepköréből együttesen adódó működési, intézményi és egyéb fenntartási kötelezettségeinek eleget tesz.
- Békéscsaba MJV működtetésében megjelentek a zöld és digitális átállást megalapozó, fenntarthatósági jellemzőket javító, költségcsökkentő elemek. A digitális megoldások, potenciálisan energia- és költségmegtakarítást eredményező kezdeményezései elszigetelten valósultak meg.
- A hivatali adatmenedzsment rendszerek integrációja befejezetlen, a folyamat rendszerint újrakezdődik, majd félbeszakad.
- A város működési modelljét és gyakorlatát hozzá kell igazítani a külső forrásokra építő és eltérő szemléletben megvalósult városi fejlesztések eredményeihez, hogy azok működést segítő pozitív hatása maximalizálható legyen. A fejlesztések technológiai szintje gyakran „kilóg", azaz nincs összhangban a városfejlesztésekkel nem érintett működési területeiével.
  Ez az egyes érintett városi szervezetek, működési egységek szintjén a személyes kompetenciák és a szervezeti / feladatmenedzsment keretek fejlesztését, további technikai előrelépést, valamint forrásmix használatát igényli.
- A város alapműködését / üzemeltetését biztosító cég (Városüzemeltetési Kft.) digitalizációs fejlesztései (adatmenedzsment, feladatszervezés, technológia) nem tartanak lépést a kor igényeivel. A városmenedzsment rendszer fejlesztése indokolt.

Békéscsaba várostérségének koordinációja (FVS, 2.4.3. fejezet, 219. old.):

- A FVS térségi kiterjesztése indokolta a várostérségi döntéshozatali keretek kialakítását és a projektciklust követő szervezeti háttér működtetését a 2021-27-es időszakban. (ez megtörtént)
- A kistérségi társulások megszűnésével a több településre kiterjedő, várostérségi szintű területi tervezés és bizonyos közszolgáltatások társulási formában történő működtetése megszűnt. Az egyedüli „túlélő" a Békéscsabai Kistérségi Egyesített Szociális Központ, amely a mai napig társulási fenntartásban működik. Ahogy arra utaltunk (1.1.3 fejezet), ez az intézmény a legkevésbé nyitott a digitális átállásra.
- Az átalakulás következtében nincs térségi vonatkozású, területi szemléletben zajló tervezés. Az FVS 2021-ben térségi szemléletben készült, ugyanakkor leginkább a forrásmegosztás elvén alapuló projektmegvalósítás lehetőségét látták benne a partnertelepülések.
- Az eddigiekben a térségi fejlesztéseknek nevezhető projektekkel kapcsolatos döntések az egyes projektek munkacsoportjainak keretén belül születtek, ahol a polgármesterek vagy azok megbízott képviselői vettek részt. Ilyen projektre példa a szennyvízcsatorna-hálózat vagy az ivóvízjavító program konzorciumi keretek között történő fejlesztése. A digitális átállás térségi fejlesztésére vonatkozó kezdeményezések – célzott támogatások híján – nem történtek és nem történnek Békéscsaba várostérségében.

A térségi szintű stratégiai programozás (FVS), majd a folyamatban lévő operatív szintű forrásfelhasználás indokolták a térség településeinek képviseletét biztosító szervezeti keretek létrehozását. A szervezeti egység a **Békéscsabai Településegyüttes Fejlesztési Bizottság**. A Bizottság működését a 2022. január 18-án, minden érintett fél (települési önkormányzat) által jóváhagyott SZMSZ szabályozza. A stratégiai ciklus logikáját követve a Bizottság az FVS tervezés és végrehajtás teljes

időtartamára jött létre (2021-2027), azaz nem csupán az FVS és annak mellékletei (mint maga a Digitális Átállás Akcióterv) készítését, hanem annak végrehajtását is nyomon követi.

Ennek fényében a koordinatív feladatokat ellátó Békéscsabai Településegyüttes Fejlesztési Bizottság feladatai:

- A Bizottság közös, térségi szinten értelmezhető fejlesztési célokat jelöl ki,
- A Bizottság a térségben meglévő fejlesztési igényeket összegyűjti, megtárgyalja, majd priorizálja,
- Döntéseket hoz az adott támogatási időszakban finanszírozandó projektekről,
- Nyomon követi, monitorozza a projektek végrehajtását, megtárgyalja az időközben felmerülő jelentősebb módosítási igényeket,
- Értékeli a 2021-2027-es időszak térségi fejlesztéseinek területfejlesztő hatását,
- Feltárja a térségi (több települést érintő) projektek egyéb finanszírozási lehetőségeit.

A Békéscsabai Településegyüttes Fejlesztési Bizottságot a Békéscsabai járás településeinek polgármesterei vagy delegált képviselői alkotják. A Bizottság minden FVS-sel kapcsolatos közgyűlési döntést megelőzően ülést tart. Minden település egy szavazattal rendelkezik, a döntések többségi szavazással születnek.

A városban a teljes működési spektrumra vonatkozó digitális átállás folyamatát – stratégiai háttér nélkül – jelenleg még **nem lehet koordinált folyamatnak nevezni**. A visszafogott szakági kompetenciákkal rendelkező Polgármesteri Hivatalon kívül három olyan szereplő van, amelyek jelentősége vitathatatlan a városi digitális és zöld átállás folyamataiban. Mindhárom szereplő Békéscsaba MJV 100%-os tulajdonában működő gazdasági társaság. A Békéscsabai Városfejlesztési Nkft. a témát projektfejlesztési és végrehajtási oldalról támogatja. A Békéscsaba Energia ESCO Kft. egyértelműen a fenntartói, működtetői oldalról érintett, miközben saját fejlesztésű, főleg energetikai tartalmú projektekben is részt vesz ill. vezet ilyen projektet. A Békéscsaba Smart Menedzsment Kft. az adatmenedzsment feladatokat látja el.

- **Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatal**: A Polgármesteri Hivatalnak jelenleg nincs olyan osztálya vagy csoportja, amely horizontális rálátással rendelkezne a városban zajló digitalizációs folyamatokra. A Stratégiai és Városfejlesztési Osztály rendelkezik fejlesztési és menedzsment kapacitásokkal, de sokkal inkább a hagyományos beruházási projektek vonatkozásában aktív.
- **Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.:** A Békéscsabai Városfejlesztési Nkft. elsődleges feladata a városfejlesztés folyamatának koordinálása, a projektek teljes körű előkészítése, tervezése és lebonyolításukban való menedzsment feladatok elvégzése. Feladata a TOP Plusz (ITP), egyéb Operatív Programok, a Modern Városok Program (projektek egy része) és további közvetlen EU-finanszírozású projektek fejlesztésére és menedzselésére terjed ki. In-house beszerzés alapján a cég koordinálja a mindenkori városfejlesztési stratégia és az egyéb tematikus stratégiai alapdokumentumok készítését. A Polgármesteri Hivatal által menedzselt projektek közbeszerzési eljárásait is a cég bonyolítja le. A cég projektmenedzsment feladatokat végez egyes térségi önkormányzatok számára.[11] Az eddigi digitális átállásban érintett projektek (MVP) a Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft. szakmai irányítása alatt zajlottak.

[11] Az MVP keretében a cég jelenleg 9 db projektet koordinál, ezekből 4 db záródott le sikeresen, a többi projekt esetén több projektelem megvalósult, de a projektek összetettsége miatt a többi fejlesztés teljes körű fizikai és pénzügyi zárása 2024-2025-ben várható (a többletforrás rendelkezésre állásának függvénye). További EU-s finanszírozású projektek (pl. LIFE) száma 3 db, ezekből 2 db tekinthető lezártnak.

- **Békéscsaba Energia ESCO Kft.:** 2021-ben került be a Törzsház portfóliójába a Békéscsaba Energia ESCO Kft., amely kezdetben a SMART GRID I. eredményeit működtette. A későbbiekben a cég tevékenysége diverzifikálódott és ma már saját jogon partnerként működnek közre nemzetközi, közvetlen EU-finanszírozású projektekben. A Békéscsabán az *MVP keretében zajló zöld-digitális fejlesztések* indokolták a működtetéssel kapcsolatos feladatok szoros koordinációját és szakszerű elvégzését. A Kft. az első olyan városi cég, amely kifejezetten a fenntarthatóságot elősegítő megoldásokat alkalmazó projektek eredményeinek működtetésére jött létre.
- **Békéscsaba Smart Menedzsment Kft.:** A szervezetet a Békéscsaba Energia ESCO Kft. alapította és annak 100%-os tulajdonosa, így közvetett módon önkormányzati tulajdonú cég, a Törzsház része. A BSM-nek közvetlen önkormányzati (in-house) kapcsolata van, míg a Békéscsaba Energia ESCO nem in-house cég. A két cég kezelhető egyként, kapcsolt vállalkozások.

További szervezetfejlesztést indokol a 2026-ig tartó *LIFE projekt eredményeinek* fenntartása is, ahol a szakmai hátteret az Ökomenedzser Tudásközpont biztosítja[12]. A városban ennek eredménye az ún. ökomenedzser feladatkör létrehozása.[13] Ezt a feladatkört jelenleg a Városfejlesztési Nkft. egyik vezető szakértője tölti be.

1.1.4.2 Partnerség a digitális átállás városi és térségi szintű folyamatában

Az okos kormányzás a digitális elemeken túlmutatóan magában foglalja a partnerségi együttműködések előmozdítását. A digitális átálláshoz kapcsolható projektek partneri bevonása ugyanúgy zajlik, mint az egyéb beruházás jellegű projektek esetében.

A partnerségi folyamat lépései

Egy-egy konkrét fejlesztést megalapozó közgyűlési döntést követően lebonyolításra kerül a tervezői közbeszerzés (a műszaki tervező) és megindul a részletes tervezés (engedélyes és kiviteli tervek). A tervezés során folyamatos a **szakági tervezők kommunikációja** a projektkoordinátorral (Békéscsabai Városfejlesztési Nkft. vagy Stratégiai és Fejlesztési Osztály (STRAFO)) és a szakmai egyeztetésekbe a **jövendőbeli üzemeltetőt is bevonják** (amennyiben az ismert). A projektek előkészítése során minden fejlesztés tervezési dokumentációja bemutatásra kerül a munkacsoportoknak – gyakran a szakági tervező bevonásával történik ezek prezentációja. A munkacsoport véleményezi a produktumokat; a változtatási igények, szükséges módosítások visszacsatolásra kerülnek.

A Békéscsabai Városfejlesztési Nkft-nél a módosításokról minden esetben írásbeli anyag készül, amely szakértői véleményeket is tartalmaz. Jellemzően a készre jelentett projektek mindegyike egy működtetést és a városi működési rendszerbe való integrálást segítő műszaki dokumentum átadásával záródik. A korábban említettek szerint a tervezés és kivitelezés folyamatába bevonják a majdani üzemeltető céget (amennyiben az ismert) is, ennek ellenére a tapasztalatok szerint a működtetésre való átadást követően adódnak fennakadások.

Összesítés és következtetések:

- A városban a teljes működési spektrumra vonatkozó digitális átállás folyamatát – stratégiai háttér nélkül – jelenleg még nem lehet koordinált folyamatnak nevezni. A visszafogott szakági kompetenciákkal rendelkező Polgármesteri Hivatalon kívül három olyan szereplő van, amelyek

[12] Az Agrárminisztérium 100%-os tulajdonában működő Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. keretében hozták létre. http://www.hermanottointezet.hu/
[13] https://behir.hu/2026-vegeig-jelentosen-javitanak-bekescsaba-levego-minoseget

jelentősége vitathatatlan a város digitális és zöld átállás folyamataiban. Mindhárom szereplő Békéscsaba MJV 100%-os tulajdonában működő gazdasági társaság.

- A Békéscsabai Városfejlesztési Nkft. a témát projektfejlesztési és végrehajtási oldalról támogatja. A Békéscsaba Energia ESCO Kft. egyértelműen a fenntartói, működtetői oldalról érintett, miközben saját fejlesztésű, főleg energetikai tartalmú projektekben is részt vesz ill. vezet ilyen projektet. Az adatmenedzsment a Békéscsaba Smart Menedzsment Kft. fő feladata.
- A digitális átállás koordinációja csak egy technikai feladat, ugyanakkor nélkülözhetetlen – fontos, hogy a folyamat lépései partnerségi keretek között kerüljenek kialakításra, megteremtve a javaslattétel, egyeztetés fórumait. A bevont szakcégek garantálják a megfelelő előkészítést és végrehajtást, de szükséges a partnerség kiterjesztése a felhasználókra és/vagy azok érdekvédelmi szervezeteire is. A partnerségben történő együtt tervezés leginkább a digitális megoldásokkal jelenleg még kevéssé lefedett városi működési területeken a legindokoltabb.
- Amennyiben az önkormányzat (akár cégein keresztül) nem tud katalizátor szerepet betölteni a digitalizáció folyamatában, úgy az szegmentáltan, részterületeken tud megvalósulni csupán, és a későbbiekben a részmegoldások elszigetelt és nem rendszerszemléletű üzemeltetése nem hozza meg az eredetileg remélt előnyöket.

1.2 A digitális átállás státusza az egyes városi működési alrendszerekben: végrehajtott fejlesztések és működő megoldások

1.2.1 Kormányzás

A digitalizációs cél a helyi **döntéshozatali folyamatok átláthatóságának** és elérhetőségének biztosítása, ügyfélbarát, gyors, transzparens és megbízható **hivatali ügyintézés.** Cél az önkormányzatok mellett egyre több szereplő **bevonása** a fenntartási, fejlesztési és szabályozási tevékenységekbe.

E-ügyintézés Békéscsaba MJV és térségének települési önkormányzatainál

Az Önkormányzat honlapja[14] átfogó tájékoztatást ad az elektronikus ügyintézési lehetőségekről, külön bemutatva annak folyamatát természetes személyek, illetve gazdálkodó szervezetek esetében. Tájékoztató áll rendelkezésre az elektronikus ügyintézés technikai biztosításával, illetve az ügyfelek személyes adatainak védelmével kapcsolatban. A honlap bemutatja, hogy miként zajlik az ügyintézés folyamata az E-Önkormányzat Portálon keresztül, illetve segédletet biztosít az iratok e-papír felületen keresztül történő elektronikus beküldéséhez.

Az e-Papír egy ingyenes, hitelesített üzenetküldő alkalmazás, ahol az Ügyfélkapuval rendelkező lakosok elektronikus úton tudnak levelet írni a szolgáltatáshoz csatlakozott intézményeknek. A békéscsabai, illetve a járásban élő állampolgárok ezen a felületen Békéscsaba MJV Önkormányzata, a Békéscsabai Járási Hivatal, a Békéscsabai Járási Ügyészség, a Békéscsabai Katasztrófavédelmi Kirendeltség, a Békéscsabai Rendőrkapitányság, illetve a Békéscsabai Rendőrkapitányság Szabálysértési Osztálya számára küldhetnek levelet.

Az E-önkormányzat portálon Békéscsaba MJV Önkormányzata esetében lehetőség van adók, díjak, illetékek befizetésére (illetve a fizetéstörténet ellenőrzésére), adóegyenleg lekérdezésére, illetve ügyintézés indítására. Az egyes nevesített ügyek adóügyi ágazatban (általános adónyomtatványok; építményadó; gépjárműadó, helyi iparűzési adó; idegenforgalmi adó; jövedéki adó; jövedelemadó; talajterhelési díj), illetve általános vagy egyéb igazgatási ügyek ágazatban (kérelem) kezdeményezhetők.

[14] https://bekescsaba.hu/altalanos-tajekoztato-az-elektronikus-ugyintezesrol

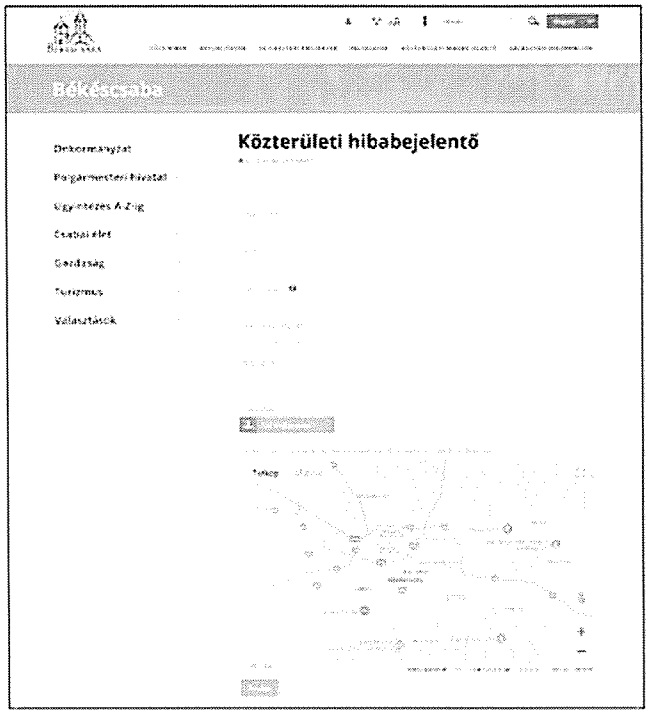
Az elektronikus úton elindított ügyek esetében még nem beszélhetünk arról, hogy a folyamat minden lépése digitálisan intézhető lenne. Ez egy fontos továbbfejlesztést igénylő terület.

Önkormányzat - lakossági digitális interaktivitás

A helyi lakosok tájékoztatása többek között digitális módon történik, melynek legfontosabb felülete Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának hivatalos honlapja (Békéscsaba Megyei Jogú Város weblapja), illetve a „Békéscsaba Megyei Jogú Város" közösségi média felülete a Facebook-on. Az önkormányzati intézmények szintén használják az internet nyújtotta lehetőségeket, holnapjaikon, Facebook-oldalaikon aktualizált információkkal tájékoztatják a helyi és térségi lakosságot.

A lakosságot célozza a **Csaba kártya alkalmazás**, amely mind Androidos, mind iOS-es okostelefonra ingyenesen telepíthető (a Városmarketing Csoport felelős a fejlesztésért). A kedvezménykártya megtalálható az App Store-ban és a Google Play áruházban. Mivel lakossági kedvezménykártyáról van szó, igazolhatóan békéscsabainak kell lennie az igénylőnek.

A városi **applikáció** (Csaba kártya app) mutatja a kedvezményeket nyújtó kártyaelfogadó-helyeket, ezen felül számos közérdekű információt is tartalmaz:

12. ábra: Hibabejelentő felület Békéscsaba MJV hivatalos honlapján. Forrás: Közterületi hibabejelentő (bekescsaba.hu)

- Vonat- és autóbusz-menetrendi információk,
- Közkifolyók és nyilvános mosdók címei,
- Közterületi hibabejelentő (lásd alább),
- Orvosi ügyelet legfontosabb jellemzői,
- Taxiállomások telefonszámai - taxit is lehet rendelni az alkalmazáson belül

A kultúraszerető lakosok számára a Jókai Színház is kínál – számos funkcióval bíró – mobilalkalmazást, de említést érdemel még a Csabai Nyár rendezvénysorozat dedikált applikációja is. Korábban egy parkolást elősegítő menüpont is megtalálható volt az Csaba kártyához kapcsolódó appban, ami kevéssé bizonyult hatékonynak. Az app ezen moduljának működése nem problémamentes. Az alkalmazás kamerás parkoló megfigyelésre, mint adatforrásra támaszkodik (lásd 1.1.1 fejezet), így külső tényezők befolyásolják működését (a pontosabb működtetés a kamerákat körülvevő fák folyamatos gondozását igényelné, amelyek benövik azokat).[15]

A témában készített interjú alapján elmondható, hogy a vártnál kevéssé széles körben használják a lakosok a városi applikációt. A városi app-ra valójában egy integrált szolgáltatási kört kellene ráfejleszteni annak érdekében, hogy a felhasználók számára vonzó alternatívát jelentsen.

[15] Az aszfaltfelületbe beépített szenzor hatékonyabban küldené az adatokat, de ennek működése sem feltétlenül problémamentes pl. a téli időszakban.

A városi app hibabejelentő funkciója a városi honlapon is megtalálható (11. ábra), a *Közterületi hibabejelentő* fülön. Itt a bejelentő adatainak megadása után kell kiválasztani a *bejelentés tárgyát* és megadni a szükséges részleteket. A bejelentéshez fénykép is csatolható. A benyújtás után a megjelölt tárgy szerint érkezik be a megfelelő ügykezelőhöz a jelzés. Ha a megadott tartalom alapján szükséges helyszíni ellenőrzés, a Közigazgatási Osztály, Közterület-felügyelet és Mezei Őrszolgálat csoportjának munkatársai elvégzik azt. A hiba jellegének rögzítését követően az önkormányzat a Békéscsaba Városgazdálkodási Kft.-vel (http://bvgkft.hu/) kötött keretmegállapodása alapján megrendeli a szükséges beavatkozást / feladatot. A cég munkatársai munkalapot állítanak ki a feladat elvégzéséről és ez alapján a számla beérkezik a hivatalba – ezzel egyidőben az elvégzett feladatról / hiba elhárításáról a bejelentő visszacsatolást kap. A hivatal részéről vannak tárgytípusok, amelyekből többet bevárnak, és van olyan eset is, hogy a bejelentés nyomán keletkezett beavatkozás kapcsán közbeszerzés lebonyolítása szükséges.

Az ASP rendszer működése

Békéscsaba MJV az önkormányzati **ASP rendszerről** szóló 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet[16] (a továbbiakban: Rendelet) alapján felkínált lehetőségek közül az **interfészen keresztüli kapcsolódást** választotta, ennek lényege: *„...az ún. interfészes csatlakozás során az önkormányzat a saját informatikai rendszerét megtartja ugyan, ám emellé fejlesztenie kell: mégpedig a Kincstár által meghatározott informatikai specifikációk alapján olyan interfészt, amelyen keresztül a meghatározott adatok automatizált módon kerülnek be az önkormányzati adattárházba. Ennek megfelelőséget az e-közigazgatásért felelős miniszter ellenőrzi, és mindenekelőtt adhat egyedi hozzájárulást a megvalósításra. Ezen hozzájárulás hiányában ilyen csatlakozás nem valósítható meg. Attól függetlenül, hogy egy önkormányzat az interfészes csatlakozást választja, az **ASP rendszer keretrendszeréhez és adórendszeréhez ugyanúgy csatlakoznia kell.** További fontos tény ennél a csatlakozási módozatnál, hogy ez támogatásból nem finanszírozható, csak saját forrásból."*[17]

Az hivatal információi szerint az interfészen keresztüli ASP csatlakozás és működés helyi hatékonyságát fennakadások jellemzik, ugyanakkor használható a program. Sajnálatos módon előfordul, hogy egyes verzióváltások használhatatlanná tesznek korábban jól működő felületeket, menüpontokat. Sok egyedi hiba is jelentkezik. A jogszabályváltozásokat – az igyekezet ellenére – sem mindig sikerül központilag pontosan átvezetni és időnként lassú a program.

Üzleti és kereskedelmi helyi és központi adatrendszerek között nincs kapcsolat (ezért ez dupla munkát jelent a hivatalnak). A személyes interjúban elhangzottak szerint a legnagyobb kihívás az Adócsoport integrálása volt, ahol az adatmigráltatás volt a legnagyobb kihívás (az adócsoport direktben az ASP-ben dolgozik, ahogyan az elvárt). A hivatalban a számítógépeket fel kellett készíteni az ASP használatára. A fejlesztéseket az önkormányzat a KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01027 Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása[18] c. projektből és önerőből finanszírozta.

[16] A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben foglalt rendelkezések megteremtik a törvényi alapot a helyi önkormányzatok feladatellátásának ASP rendszer általi támogatására, a rendszerhez történő csatlakozásra. Az önkormányzati ASP rendszerről szóló 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) pedig rögzíti a csatlakozások módját, határidejét és feladatait.

[17] Forrás: Mítoszok és tévhitek, avagy az ASP csatlakozás (jegyzo.hu)

[18] Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP központhoz való csatlakozása (bekescsaba.hu)

E ügyintézés szintjei Békéscsaba MJV Önkormányzatánál:

- A dokumentumok (nyomtatvány, elektronikus űrlapok) elérhetők a városi honlapon (Letölthető dokumentumok (bekescsaba.hu)) Összesen 33+39 db nyomtatvány érhető el a felületen ügyintézés és közigazgatási ügyek ügycsoportokban.
- Ügykezdeményezés (3. szint) – csak adóügyekben lehetséges (Békéscsaba Megyei Jogú Város weblapja (bekescsaba.hu))
- Teljes ügyintézés – adóügyek és a közterület-foglalási engedélyek

Az adóügyek és a közterület-foglalási engedélyek intézése **csak elektronikusan végezhető**. Ezen felül hagyatéki ügyek indítása lehetséges elektronikusan (közigazgatási osztályon a hagyatéki dokumentumokat az ASP-n keresztül töltik le). A cégek és egyéb kötelezettek (gazdálkodó szervezetek)[19] nem kerülhetik meg az elektronikus ügyintézést. A természetes személyek esetében nem kötelező az e-ügyintézés, ugyanakkor számukra is rendelkezésre áll a lehetőség. A gazdálkodó szervezetek esetén a teljes ügyintézés elektronikus formában történik, vagyis az eljáró hatóság az ügyfél cégkapus tárhelyére küldi meg a keletkező iratokat (határozatokat, végzéseket).

A kis települések többnyire direkt módon kapcsolódnak az ASP rendszerhez. A **várostérség települései** közül hat önkormányzatnál került telepítésre az ASP9 rendszer, míg további két településen – a DiA készítését kísérő önkormányzati felmérés szerint – nincs ez használatban (Csorvás, Szabadkígyós). Az ASP9 megítélése nem egyértelmű az azt használó önkormányzatok körében. Egyedül Telekgerendás jelzett teljes körű elégedettséget, tapasztalatai szerint fennakadások nem történtek és a kollégák hatékonyan tudják használni a rendszert. Doboz település rendszer lefagyásokról számolt be, míg Csabaszabadi és Újkígyós véleménye szerint az ASP kevésbé hatékony, nem egyértelműen segíti és teszi hatékonnyá a munkavégzést. Gerendás csak frissítéseket követő lassulásokról számolt be, melyeket általában gyorsan korrigálnak. Kétsoprony Község Önkormányzata szintén használja a rendszert, itt tapasztalatokat nem rögzítettek.

Az **e-demokrácia eszközeinek** biztosítása nem konzekvens, azaz nincs állandó, vélemény ill. észrevétel megosztására alkalmas felület a város és térségi települések hivatalos honlapján (a hibabejelentést NEM soroljuk ebbe a kategóriába). A lakosság bevonása az egyes döntéshozatali folyamatokba indirekt módon, a képviselőkön keresztül történik. Amennyiben valamilyen konkrét városfejlesztési beavatkozás pályázati keretek között történő előkészítéseként elvárt a partnerségi folyamat teljesítése és dokumentálása, a lakosság bevonásának leggyakoribb módja - a személyes fórumok, terepbejárás mellett - az önkormányzatok hivatalos weboldalának használata. A módszerek ezen belül

- Tájékoztatás: fejlesztési elképzelések, koncepciótervek megosztása
- Vélemény kérése a megosztott dokumentumok alapján
- Kérdőíves felmérés a konkrét fejlesztést érintő témában

Békéscsaba MJV és a térség városi településeinek stratégiai szintű tervezéséhez kapcsolódóan ugyancsak előfordul felmérések elvégzése, amihez Békéscsaba MJV Önkormányzata a legutóbbi alkalommal (FVS készítés) személyes és az online lekérdezés együttes alkalmazását választotta. Több várostérségi település weboldalán találtunk utalást a Békéscsaba és térsége Fenntartható Közlekedésfejlesztési Tervének (SUMP) egyeztetési folyamatára.

[19] 2018. január 1. napjától **elektronikus ügyintézésre köteles** az ügyfélként eljáró **gazdálkodó szervezet**, valamint az **ügyfél jogi képviselője**.

Összesítés és következtetések:

- Az e-demokrácia eszközeinek biztosítása nem konzekvens, azaz nincs állandó, vélemény ill. észrevétel megosztására alkalmas felület a város és térségi települések hivatalos honlapján (a hibabejelentést NEM soroljuk ebbe a kategóriába).
- Az e-ügyintézés nagyban megkönnyíti az ügyfelekkel való kapcsolattartást. A kizárólagosan elektronikus ügyintézés csak adóügyekben (gazdálkodó szervezetek esetében kötelező is) és közterület-foglalási ügyekben lehetséges Békéscsabán. A lakossági felmérés is megerősítette, hogy igény mutatkozik a teljes egészében elektronikusan intézhető ügykörök bővítésére.
- A városi-járási szintű okos platformok, szolgáltatások körének további bővülése biztosíthatná a Csaba kártya további fejlődését és népszerűségének növelését. Az applikációra valójában egy integrált szolgáltatási kört lenne célszerű ráfejleszteni.
- Az önkormányzat fejlesztésében él a hibabejelentő funkció (városi app-ban és weboldalon is elérhető) és számos – elsősorban városüzemeltetési hatáskörbe tartozó – ügy keletkezik lakossági bejelentések hatására.
- Az önkormányzat weboldala fejlesztést igényel – tartalma nem konzekvens és nem tartalmaz interaktív lehetőségeket. Működik a hivatalban GIS rendszer, de az semmilyen formában nem jelenik meg a városi weboldalon.
- A köztéri adatvizualizációt lehetővé tevő technológiai megoldások (pl. totemoszlopok) mögött nem biztosított a következetes információ és adatplatform működés.

1.2.2 Gazdaság

A DiA módszertani segédlet meghatározása szerint a gazdasági működési ágban a digitalizációs cél az összetett szolgáltatási környezet, tudásbázis, valamint produktivitást és versenyképességet javító közeg biztosítása, a vállalkozások globális és helyi gazdaságba történő integrációjának elősegítése, és a helyi gazdasági versenyképesség javítása – piacra jutás elősegítése. További digitalizációs célként említhető a befektetővonzó képesség, a helyi gazdasági szereplők integráltságának, hálózatosodásának támogatása.

A vállalkozások (elsősorban a KKV-k) gyakran panaszkodnak a rájuk nehezedő adminisztrációs és ügyintézési terhekre. Fontos tehát a helyi gazdaság gerincét alkotó KKV-k működését elősegítő digitális szolgáltatások fejlesztése, pl. a vállalkozások napi működését, adminisztratív terheit enyhítő e-felületekkel és e-ügyintézéssel.

Békéscsaba MJV Polgármesteri Hivatalában az adóügyek és a közterület-foglalási engedélyek intézése **csak elektronikusan végezhető**. A cégek és egyéb kötelezettek (gazdálkodó szervezetek)[20] nem is kerülhetik el (törvényileg) az elektronikus ügyintézést. A gazdálkodó szervezetek esetén a teljes ügyintézés elektronikus formában történik, vagyis az eljáró hatóság az ügyfél cégkapus tárhelyére küldi meg a keletkező iratokat (határozatokat, végzéseket). A helyi vállalkozók speciális körét érintik a közterület-foglalási engedélyek, amelyek intézése szintén 100%-ban elektronikus úton történik.

A digitális átállás folyamatában a gazdaság alrendszer működése – hasonlóan a város egyéb működési területén jellemzőkhöz – **adatokra épül.** Belátható ugyanakkor, hogy a helyi/térségi gazdaság digitalizációja az a terület, amire csak limitált hatása van az önkormányzatoknak. A vállalkozások / cégek egyedi digitalizációs szintjét az önkormányzat kevéssé képes direkt módon befolyásolni.

[20] 2018. január 1. napjától **elektronikus ügyintézésre köteles** az ügyfélként eljáró **gazdálkodó szervezet**, valamint az **ügyfél jogi képviselője**.

A helyi gazdaságfejlesztést támogató adattípusnak tekinthetők a helyi vállalkozások olyan adatai, amelyek segítik a kapcsolatépítést, hálózatosodást (beszállítói felkészültség, tapasztalat stb.), és amelyek információt szolgáltatnak a befektetők által végzett gazdasági környezeti értékeléshez. Egy ilyen adatbázis alapját képezheti egy vállalkozói kataszter építésének, ami egyben a stratégiai tervezést és befektetésösztönzést is támogatja. Békéscsaba MJV Önkormányzata nem rendelkezik a gazdálkodó szervezetek kataszterével – szisztematikus adatbázis csak az Adócsoport informatikai rendszerében található (ASP), ami központosított és nem publikus.

A békéscsabai vállalkozások átlagos digitalizáltsági szintje jó alapot kínál a digitális átállás megvalósítására. A körükben végzett felmérés alapján a helyi cégek 53%-ánál jónak, 7%-ánál pedig kiválónak tekinthető a digitalizáció színvonala; 35%-nál csak közepesnek értékelhető, míg 5% esetében kifejezetten gyenge. A következő öt évben a cégek 42%-a tervez jelentősebb informatikai beruházást.

A gazdasági szereplők NEM játszanak meghatározó szerepet a város digitális átállásában; általában az önkormányzat és a helyi nagyvállalatok érdemi együttműködése – más területeken is – lehetne jóval erősebb.

Befektetővonzás – marketing

A helyi gazdaság befektetővonzó képességét a helyi gazdaság és munkaerő jellemzőin túl elsősorban a kiajánlható befektetési területek határozzák meg. A befektetési területek önkormányzat által gondozott kataszterének elkészítése és folyamatos megújítása alapfeltétele a hatékony befektetővonzásnak. A kataszter önmagában keveset ér, ha a város nem használja azt marketing tevékenységének részeként. A város ipari hasznosítású területeinek adat/ kataszteralapú, interaktív online elérhetőségét nem biztosítja egyelten városi vagy térségi hivatalos weboldal sem.

A befektetésösztönzés jelenlegi eszközrendszere a szokványos hálózati kapcsolatokra épülő módszereken túl (pl. HIPA, kamara) a város honlapjára támaszkodik. A város honlapján nincs az egész városra vonatkozó információkat integráló és közvetítő, könnyen elérhető és befektetőket direktben megszólító aloldal. A városi weboldal nyitó oldalán található Gazdaság címszó alatt szereplő címszavak nincsenek összhangban a belső tartalommal. A potenciális befektetők az információkat nem érik el direkt módon, a városi weboldal egy konkrét személyhez irányítja az érdeklődőket.

13. ábra: Békéscsaba MJV hivatalos weboldalának nyitó felülete – kiemelve a gazdaság tematikát. Forrás: www.bekescsaba.hu